ምዕራፍ 9

የማንቻው ጀግናና ጉበዙ ቢስካሊያዊ የተሳለፉበት እስደናቂው የውጊያ ሁኔታ የሚተረክበት ፍጻሜ የሚሰጥበት ።

በዚህ ታሪክ በመጀመሪያው ክፍል ላይ ጀግናው ቢስካሊያዊና ስመ ጥር ዶን ኪሾት ጉራዲያቸውን መዝዘው ጫፉን ሽቅብ አቅንተው ሁለት ኃይለኛ ስንዘራ ለማውረድ እንደተፋጠጡ ትተናቸው ነበር ። ይሁን እንጂ በዚህ ስንዘራ ሙሉ ለሙሉ ተማትተው ቢሆን ኖሮ አካላቸውን ከላይ እስከታች ተሰናጥቀው እንደሩማን ፍሬ መተርከካቸው የማይቀር ነበር ብንል አጉል ግምት አይሆንብንም ። ዳሩ ግን ይህን በመሰለው አፋላሚ ነጥብ ላይ ያርሰው ግንባር ለግንባር እየተያዩ በሚገኙበት ጊዜ ደራሲው አቋርጦ የተወው የታሪኩ ረቂቅ ወዴት እንደሚገኝ ሳይናገር በጣም ጠቃሚና አጓጊ የሆነውን ክፍል ሳይቀጥል መቅረቱን ብቻ ተናግሮ በማለፉ በውነቱ እጅግ የሚያንገበግብ ስሜት ሳይፈጥር አልቀረም ነበር ።

ስለዚህ ጉዳይ በተለይ በጣም የሚያበሳጨው ሁኔታ ይህ እስካሁን ድረስ የተነበበው ጥቂቱ ክፍለ ታሪክ ላንባቢው ያስገኘውን ደስታ እንደገና ያንን ተቋርጦ የቀረውን አብዛኛውን ክፍለ ታሪክ ከተጣለበት ሥፍራ ፈልጎና ተመራምሮ አግኝቶ ፍጻሜውን ለማወቅ የሚያደርገው ከፍ ያለ ድካም ሲታሰብ ደስታውን ወደ ሃዘን ለመለወጥ ምክንያት መሆኑ ነው ። እኔም እንደማስበው ተቋርጦ የቀረው ታሪክ በጣም አስደሳቹ ክፍል መሆን እንዳለበት አምናለሁ ። የሆነ ሆኖ ሌሎቹ ዙዋሪ ፈረሰኞች እንኳ ከነዚያ ሰዎች ሁሉ «በለስ ፈላጊዎች» ከሚልዋቸው ውስጥ አንዳንዶቹ ታሪካቸውን ዕለት በዕለት እየተከታተለ የሚጽፍ

ላቸው ደራሲ ምን ጊዜም እንዳላጡ ስለማውቅ በተለይም ደግሞ ይህን ለመሰለ ስመ ጥር ጀግና ፈረሰኛ አስደናቂ የጀብዱ ተግባሩን እግር በእግር እየተከታተለ የሚጽፍለት አንድ ታሪክ ጸሐፊ አልነበረም ለማለት ከቶ የማይታመን ከማናቸውም መልካም ወግና ልማድ ውጭ የሆነ ነገር መስሎ ስለታየኝ ታሪኩ ሳይጻፍለት ቀርቷል ብዬ ለማመን አልቻልኩም ። ምክንያቱም አንዳንዶቹ ፈረሰኞች በተለምዶ አንድ ወይም ሁለት ታሪክ ጸሐፊ ያላቸው ስለሆኑ እነዚህ ጸሐፊዎች የውጊያ ተግባራቸውን ዋና አርዕስት ብቻ በመተረክ ሳይወሰኑ እነስተኛውን ሃሳባቸውንና በጣም ጥቃቅንና ጥብቅ ምስጢር የሆነውን ስሜታቸውን ጭምር በመዘርዘር እንደሚተርኩላቸው ስለማውቅ ነው ። የዙዋሪ ፈረሰኞች ታሪክ የነፕላቲሮና የሌሎችም ታላላቆች ጭምር በዚህ አኳኋን እየተለቀመ አስቀድሞ ሲጠናቀቅላቸው ይህን የመሰለው ጉበዝ ፈረሰኛ ደግሞ ከሌሎቹ አንሶ እስከዚህ ድረስ የታሪክ ደሀና ዕድለ ቢስ ሊሆን መቻሉን እጠራጠራለሁ ። ስለዚህ ይህን የመሰለው ታላቅ የጀግንነት ታሪክ ተልከስክሶ እንካሳና ጉደሎ ሆኖ ቀርቷል ብዬ በማመን አጉራጠናኝ ለማለት ስላታተኝ ጥፋቱን ማናቸውንም ነገር በሚውጠውና በሚያወድመው በጊዜ መጥፎነት ላይ መላከክ ግዴታ ሆነብኝ ። ይህንንም ያደረግሁት ተቋርጦ የቀረውን ታሪክ ጊዜ ደብቆት ወይም ድራሹን አጥፍቶት ይሆናል በማለት ነው ።

በሌላ በኩል ደግሞ መጻሕፍቱ ውስጥ ከዘመናዊዎቹ መካከል «የቅናት ማሞኘያ» የሔናሬስ ሐመልማል «የሔርሬስ እረኞች» የሚባሉት ስለተገኙበት የሱም ታሪክ ዘመናዊ መሆን እንደአለበት ግልጥ ነው ። ታሪኩ ተጽፎ ባይገኝም ቅሉ የአገሩ ሽማግሌዎችና በአቅራቢያውም የሚኖሩት ጉረቤቶቹ በታላቸው አጥንተው ሳያስታውሱት አይቀሩም በማለት አሰብኩ ። ይህም ሃሳብ ስሜቴን ቀስቅሶ የስመ ጥርውን እስፓኛል የማንቻው ዶን ኪሾትን ሕይወትና ሞት ፤ ግብረ ተአምራት በውነትና በትክክል እጣርቼ ለማወቅ የበረታ ፍላጐት አሳደረብኝ ። ይህ ለማንቻዎቹ የፈረሰኛነት ተግባር ማህበር ደልጋሙሴ ፤ መብራትና መስታወት የሆነውን ጀግናና እንዲሁም በክፍለ ዘመናችን ይህን የሞተውን ማህበር አስነስቶ ለአቆመውና የመጀመሪያውን [illegible]

Pdf by Meysor Bro

ረት የተከለውን ይህን በመሰለ አስተካሻ ጊዜ ውስጥ ጠማማዎችን ለማቅናት የሙት ሚስቶችን ለመርዳት ልጃገረዶችን ለመጠበቅ ቀዳማዊ ሆኖ የተነሳው እሱ ብቻ በመሆኑ ታሪኩ በዚህ አኳኋን ተረሳስቶ የሚቀር አልነበረም ። እነዚህም ወይዛዝርት በፊተኛው ዘመን በኮርቻ ፈረስ ላይ ተቀምጠው አለንጋ ይዘው ከነድንግላቸው ከተራራ ወደ ተራራ ከሜዳ ወደ ሜዳ ሲንሸራሸሩ በሚውሉበት ጊዜ አንዳንድ ሽረኛ ሰው ወይም መማሪያ የያዘ ባላገር ወይም ደግሞ ግድንግድ ጃዊዣ ድንገት ጠልፎ ክብራቸውን ይገስላቸው ነበር ።

በድሮ ዘመን ከተወለዱ ጀምረው በፍርሃት እየተሳሳቁ አንዲት ሌሊት እንኳ እቤታቸው ገብተው ሳይተኙ እንደወለዱዋቸው እናቶቻቸው ሆነው በሰማንያ ዓመታቸው ከነድንግላቸው መሬት ውስጥ የሚገቡ ሴቶች ነበሩ ።

ስለዚህ በዚህና በሌላም በብዙ ምክንያቶች የኛው ትንታጉ ዶን ኪሾት መታሰብና ዘለዓለም መመስገን የሚገባው ሆኖ እናገኘዋለን ። ይህም ሲሆን ለኔም ለራሴ ይህን እጅግ ናፋቂ የሆነውን ታሪክ ፍጻሜ ፈልጌ ላልሰሙት ለማስማት ላደረግሁት ድካምና ትጋት የሚገባው ምስጋና እንዳይነፈገኝ አሳስባለሁ ።

የሆነ ሆኖ የታሪኩን ፍጻሜ ለማግኘት ቸሩ አምላክ ወይም አጋጣሚው ምክንያት ወይም ዕድሌ አግዞኝ ባላገኘው ኖሮ ወደፊት ታሪኩን በጥንቃቄ የሚያነበው ሰው እንደሚገነዘበው መላውን ዓለም ላንድ ሰዓት ያህል የሚያስቅ መደሰቻ ነገር አጥቶ ቀረ ለማለት የሚቻል ነበር ፤ እነሆ እንግዲህ የታሪኩን ፍጻሜ ለማግኘት የቻልኩት ከዚህ ቀጥዬ በማስረዳው አኳኋን ነው ።

ከዕለታት አንድ ቀን በቶሌዶ ከተማ አልካና በሚባለው አደባባይ ሳለሁ አንድ ልጅ ላንድ የሀር ነጋዴ አሮጌ የተጻፈባቸው ደብተሮችና አሮጌ የእጅ ጽሕፈት ያለባቸው ክታቦች ለመሸጥ ሲያስማማ አየሁት ፤ መቼም እኔ መጽሐፍ ማንበብ በጣም የምወድ ሰው በመሆኔ የተነሳ በመንገድ ላይ ወድቀው የማገኛቸውን ብጥስጣሽ ወረቀቶች እንኳ አንስቼ ሳላነብ

አላልፍም ነበርና በዚህ ዝንባሌዬ ተገፋፍቼ ከልጁ ክንድ ላይ አንዱን ደብተር አንስቼ ብመለከተው ፊደሉ በዓረብኛ ትርጁ የተጻፈ ሆኖ አገኘሁት ። የዓረብኛው ፊደል መሆኑን በአጣጣሉ ለየው እንጂ ንባቡን ስለማላውቅ በዚያው በአለሁበት ሥራ ምናልባት አንድ የተጠመቀ ዓረብ አግኝቼ ያነብልኛል በማለት በዓይኔ እፈልግ ጀመር ። የዚህንም ቋንቋ ተርጓሚ በዚህ አገር ውስጥ ማግኘት የሚያስቸግር ነገር አልሆነብኝም ነበር ፤ ምክንያቱም ሌላው ቀርቶ በኔ መሳሳት ምክንያት ጽሕፈቱ የጥንታዊው ዕብራይስጥ ቋንቋ ሆኖ ቢገኝም ኖሮ የዚህንም ቋንቋ ትርጓሚ ወዲያውኑ ላገኘው እንደምችል እርግጠኛ ነበርኩ ።

ስለዚህ ይህንኑ የምፈልገውን ትርጓሜ አግኝቼ ሃሳቤን ገለጥኩለት ና የእጅ ጽሑፍ ያለበትን ክታብ ሰጠሁት ።

እሱም ገልጦ በውስጡ ከተጻፈው አንዳንድ ቃላት ካነበበ በኋላ ከት ብሎ ይስቅ ጀመር ። በዚህን ጊዜ በምን ምክንያት እንደሳቀ ብጠይቀው በክታቡ ባንደኛው ገጽ ላይ የተጻፈውን ቃል አይቶ መሳቁን ነገረኝ ።

እኔም ንባቡን ተርጉሞ እንዲነግረኝ ለመንኩት ። እሱ ግን መሳቁን ሳያቆም እንዲህ አለኝ ።

“ቅድም እንዳልኩት በዚህ ገጽ ላይ ተጽፎ የሚነበበው ቃል ትርጉም በዚህ ታሪክ ላይ ብዙ ጊዜ እየተደጋገመች የተነሳችው ይህች የቶበዘይቱ ዱልቺኒያ የምትባልዋ ሴት የአሳማ ሥጋ በመቀመምና በመሰነግ ረገድ በማንቻ ውስጥ ካሉት ሴቶች ይበልጥ ባለሞያና እጀ በረከታም ነች ይሏታል” የሚል ነው ሲል ተረጎመልኝ ።

“የቶበዘይቱ ዱልቺኒያ” የሚለውን ስም ባነሳብኝ ጊዜ በጣም ስለገረመኝ ይህ ክታብ የዶን ኪሾትን ሙሉ ታሪክ የያዘ መሆኑን ለመገመት ቻልኩ ።

በዚህም ሃሳብ እንደተቻኰልኩ አርዕስቱን እንዲያነብልኝ እንደገና ለመንኩት ። እሱም ዓረቢኛውን ወደ ካስቴሊያ እየተረጐመ አርዕስቱ ቀጥሎ ያለውን መሆኑን አሰማኝ ፤ ይኸውም

"ከዓረቡ ታሪክ ጸሐፊ ከሲዲ አህመድ ቤኒንጌል የተጻፈ የማንቻው ዶን ኪሾት ታሪክ የሚል ነበር ፡፡ የዚህ መጽሐፍ አርዕስት ተነቦልኝ በተረዳሁት ጊዜ የተሰማኝን ደስታ ለመደበቅ ታላቅ የመንፈስ ኃይል እንዲኖረኝ የሚያስፈልግ ነበር ፡፡ እንግዲህ ይህ ታሪክ እንዳያመልጠኝ በጣም ሥጋቼ ነበረና ከሐር ነጋዴው ላይ አፋርሼ ልጁ የተሸከማቸውን ደብተሮች በሙሉ በብር አሳድ ገዝቼ ወሰድሁ ፡፡ ልጁ ብልጥ ቢሆንና ፍላጎቴንም ቢያውቀው ኖሮ መጐምጀቴን በፊቴ ላይ ዓይቶ ዋጋውን ከስድስት ብር በላይ ሊነጨኝ ይችል ነበር ፡፡ ወዲያውኑ ከዓረቡ ጋር ተያይዘን እራቅ ብለን ሔድንና ወደ ቤተ ክርስቲያኑ ደጀ ሰላም ገባን ፡፡ እዚያም ተቀምጠን በምንነጋገርበት ጊዜ የዶን ኪሾትን ታሪክ የሚጠቅሱትን ጽሑፎች ሁሉ አንዳች ትርፍ ቃል ሳይጨምርና ሳይቀንስ ወደ ካስቲሊያ ቋንቋ እንዲተረጉምልኝ ለመንኩት ፡፡ ለድካሙም ዋጋ የጠየቀኝን ሂሳብ ልከፍለው ቃል ገባሁለት ፡፡ እሱ ግን የድካሙን ዋጋ አምሳ ንዋር ዘቢብና ሁለት ድርብ ስንዴ ከሰጠሁት የሚበቃው መሆኑንና እንዲሁም ትርጉሙን ቀላል በሆነ አገባብ በትክክልና በሐቀኛነት የሚተረጉምልኝ መሆኑን ቃል ገባልኝ ፡፡ እኔ ግን ሥራውን ለማጣደፍና ይህም መልካም አጋጣሚ እንዳያመልጠኝ በማለት ዓረቡን ወደቤቴ ይዤው ሔድኩና ካንድ ወር ተኩል ጥቂት በለጥ በሚል ጊዜ ውስጥ ትርጉሙን በሙሉ አጠናቆ ጨረሰልኝ ፡፡ ይኸውም ትርጉም እንዳለ በሙሉ በሚከተለው ሁናቴ የሚተረከው ነው ፡፡

በመጀመሪያው ደብተር ላይ ዶን ኪሾት ከቢስካሊያው ጋር የተጋተረው የውጊያ አሰላለፍ በሚገባ ተስሎ እውነተኛውን መልኩን እንደያዘ ይታይ ነበር ፡፡ ሁለቱም ተዋጊዎች በታሪኩ ላይ ሁኔታቸው በተነገረው ዓይነትና አኳኋን የመሰለፊያ ቦታቸውን እንደያዙ ጐራዴያቸውን እንዳቀኑ ፤ ዶን ኪሾት በጋሻው እንደተሸፈነ ፤ ቢስካሊያው በትራሱ እንደተከለለ ፤ የበቅሎይቱም አቋቋም በደንብ እንደተነገረው ሁሉ ከዚያው ከቦታዋ ሳትንቃነቅ ተገትራ የተውሶ ከብት መሆኗን ባንድ ቀላድ ርቀት ላይ ቆሞ ለሚያያት ሰው በጉልህ የምትአስታውቅ ሆና ትገኝ ነበር ፡፡ ከቢስካሊያው ስዕል ግርጌ "ዶን ሳንቾ ዳስፔሲያ" የሚል ጽሑፍ ይነበባል ፡፡ ይህም ያለ ጥርጥር የሱው ስም መሆን አለበት ፡፡

በሮንዜናንቴ እግር ስር ደግሞ "ዶን ኪሾት" የሚል ጽሑፍ ይነበባል ፡፡

የሮንዚናንቴም አቋቋም ቁመቱ እንደተንቀዋለለ ፤ አጥንቱ እንደቆመ እንደቀጠነና እንደከሣ እንደጐበጠና እንደጠወለገ ጠቅላላ መልኩ ግሩም ሆኖ የተሳለ በመሆኑ ይኸው ስዕሉ "ሮንዚናንቴ" የተባለውን ስም በምን ያህል ትክክለኛነትና ሥዩምነት እንደተሰጡት በግልጥ የሚመሰክርለት ነበር ፡፡ ከሮንዚናንቴ በስተጐን ደግሞ ሳንቾ ፖንቻ አህያውን በሎኮዋ እንደያዘ ተስሎ ይገኛል በግርጌውም "ሳንቾ ቻያንኬ" የሚል ጽሑፍ ይነባል ፡፡ እንዲህም የተባለበት ምክንያት በስዕሉ ላይ እንደሚታየው ምናልባት ከፊቱ ቦርጩ የገፋና ቁመናው ጽሑር ሆኖ የእግሩ አንጓ ስለረዘመ ይመስላል፡፡ ስለዚህ ቻንቻ ወይም ቺያንኬ እየተባለ በታሪኩ ጐዳና ውስጥ ብዙ ጊዜ ይጠራበታል ፡፡ ከዚህም በስተቀር ሌሎችም ጥቃቅን ዝርዝር ሁኔታዎች በስዕሉ ላይ ይገኛሉ ፡፡ ዳሩ ግን ቁም ነገርነታቸው ያነሰ ስለሆነ ለዚህ ለዕውነተኛው ታሪክ ምስክርነት ቢጨምሩም ቢቀሩም የማይጠቅሙና የማያስፈልጉ በመሆናቸው እዚህ ላይ አልተዘረዘሩም ፡፡ ይሁን እንጂ በታሪክ ዝግጅት ውስጥ የሚታከለው ድርጊቶች ወይም ሁኔታዎች ሁሉ እውነተኞች ከሆኑ ማናቸውም ዓይነት ዝርዝር ቢሆን መጥፎ ነው ተብሎ ሊናቅ የሚገባው አልነበረም ፡፡

ይህ ሁኔታ እውነተኛ መሆኑን በመጠራጠር አንዳች ነቀፌታ ለማድረግ ቢሞክር ነቀፌታው ክብደት ሊያገኝ የሚችለው ታሪኩን የጻፈው የዓረብ ሰው መሆኑ ሲታሰብና እነዚህም የዓረብ ሰዎች መዋሸት የታወቀ አመላቸው በመሆኑ ሲገመት ብቻ ነው ይሁን እንጂ ብዙ ምቀኛ ጠላት ስለማይጠፋ የዶን ኪሾትን የጀግንነት ሞያ ከማጋነን ይልቅ በመጠኑ ለክተው ያሳነሱበት መሆኑን ለሚረዳው ሰው ይህንኑ የተተረከውን ጥቂቱን እንኳ መቀበል ይቻላል ፡፡ ለኔም አስተያየት ትክክለኛ መስሎ የታየኝ በእርግጥ ይኸው ግምት ነው ፡፡ ምክንያቱም ይህን የመሰለውን ጀግና ፈረሰኛ ለማመስገን የሚዘጋጀውን ታሪክ አፋጥኖ ለማጻፍ በብዕር ላይ ክንፍ ማቀበል በሚያስፈልግበትና በሚገባበት ቁና ላው ግጥሚያ ጊዜ ሁኔታውን አቋርጦ በዝምታ ለማሳለፍ የተደ

ረገው ሙከራ ሲታይ ደራሲው ሆን ብሎ ያደረገው ተንኮል መሆኑን ያሳምናል ። ይህም በውነቱ አጉል ሃሳብና መጥፎ አድራጎት እንደሆነ ለማንም የተሠወረ አልነበረም ። ምክንያቱም ታሪክ ጸሐፊያን ሲባሉ በሙሉ ትክክለኞች ሐቀኞች እውነተኞች የማያዳሉ መሆን ስለሚገባቸው ይህን ከመሳሰለው ግምት ውስጥ እንዳይገቡ አጥብቀው መሸሽና መጠንቀቅ ስላለባቸው ነው ። ጥቅም ፈላጊነትም ሆነ ወይም ፍርሃት ወይም ቂመኛነት ወይም ለወዳጅ ማድላት ከእውነት መስመር ሊያወጣቸው አይችልም ።

እውነት የታሪክ እናት ስለሆነች የጊዜ ተወዳዳሪ ፣ የድርጊት መዝገብ ፣ የኃላፊው ምስክር የአሁኑ ምሳሌና ማስጠንቀቂያ የመጪው መምህርና መካር ለመባል የምትችል ናት ። ስለዚህ በእውነት መሠረት ላይ ያልተገነባ ታሪክ ሁሉ በቀላሉ ዋጋ አልባ ሆኖ ስለሚወድቅ በበኩሌ በዚህ ታሪክ ውስጥ ይበልጥ ጠቃሚ ሆኖ የሚፈለገው ሁሉ እንደሚገኝበት አውቃለሁ ። ምናልባት ደግሞ በጥልቅ ማስተዋል ተመራምራችሁ ፍሬ ነገር ያለው ድርጊት ያጣችሁበት እንደሆነ እኔ በበኩሌ ጉድለቱን የማየው ከታሪኩ መካንነት ይልቅ በዚያ በውሻው ደራሲ ላይ ነው ። እንግዲህ እስከዚህ ድረስ ካስረዳሁ በኋላ የሁለተኛው ክፍል ታሪክ መስመሩን በመከተል የተዘጋጀው ትርጉም ቀጥሎ እንዳለው ሆኖ መነበቡን እገልጣለሁ ።

ሁለቱ ጀግናዎችና ሳታናዎች ደፋር ተዋጊዎች የሾለና የተሳለ ጐራዴያቸውን መዝዘው ጫፉን ወደላይ አቅንተው እየሰበቁ ሲዳንቱ ላያቸው ተመልካች ሰማይና ምድርን ገሃነም እሳትን ጭምር ለማደበላለቅ ቆርጠው የተነሱ ይመስሉ ነበር ። መቶም የተያያዙት እልክና ቁጭት ከመጠን በላይ ያለፈ በመሆኑ መጀመሪያ ጐራዴውን ሠንዝሮ ምቱን ያሳረፈው ቁጠኛው ቢስካሊያዊ ነበርና በበዛ ኃይልና ንዴት ዶን ኪሾትን አብስሎ መታው ። ምቱንም በሚያዋርድበት ጊዜ ጐራዴው ለጥቂት አዳልጦት በጨረፍታ ባይስት ኖሮ ይህ ምት ብቻውን ለዚህም ለተጋጋለው ውጊያና ለፈረሰኞችም ያጋጣሚ ፈላጊነት ዙረት የማያዳግም ፍጻሜ ለመስጠት የሚበቃ ነበር ። ዳሩ ግን ዕድሉ ለሌላ እጅግ ከፍ ላለ ተግባር ተቆጥቦ እንዲቆይ በመፈቀዱ

ምክንያት በኃይል የተሠነዘረው የወደረኛው ጐራዴ ዓላማውን እንዲስት አደረገው ። ይህም ሆኖ ምንም እንኳ ምቱ ክግራ ትከሻው ላይ ቢያርፍ በዚያ ወገን የሚገኘውን ነገር በሙሉ ጠርቦ የራስ ቁሩን አብዛኛውን ክፍል ሽርፎ ፣ የጆሮውንም እኩሌታ ቆርጦ ከመጣሉ በስተቀር ከዚህ የከበዶ ሌላ ጉዳት አላደረገም ነበር ። ማናቸውም ጥራቢና ቁርጥራጭ ሁሉ እየተረፈ ናጠረ በሚያስደንግጥ አሰባበር ተንካክቶ መሬት ላይ ወደቀ ። ፈረሰኛውም በጣም ለመጐዳት በቃ ።

“የጀግኖች ያለህ ፣ እንግዲህ አሁን የማንኛቸው ጀግና በዚህ አኳኋን ተጠቅቶ ጉዳት ደርሶበት ሲታይ በልቡ ውስጥ የገባውን አንገብጋቢ ትኩስ ንዴት በሚገባ አብራርቶ ለአንባቢ ለመተረክ የሚችል ማን ይገኝ ይመስላችኋል ? በውነቱ በሰብሳቢ ቃል የንዴቱ ወሰን ከልክ አልፎ እንደ እቶን የጋለ ነበር ብሎ መናገር ብቻ በቂ ይሆናል ። ስለዚህ በዚህ ንዴቱ ሲቃው እየተናነቀው ከኮርቻው ላይ ተነስቶ እርካቡን ተረግጦ ቆመ ፣ ጐራዴውን በሁለት እጁ ጨብጦ ፣ አንድ ኃይለኛ ምት ሠንዝሮ በቢስካሊያው ላይ ሙሉ በሙሉ ቢያሳርፍበት ትራሱን ደርቦ መሐል አናቱን ተረከከው ። ይህኛውም ምንም እንኳ የትራሱ ከለላ ከሞት ቢያስጥለው ያረፈበት ምት ከባድነቱ ተራራ የተናደበት ያህል ዘልቆ ተሰምቶት ነበርና በአፉና በአፍንጫው በጆሮውም ጭምር ትኩስ ደም እየተፋ ከበቅሎይቱ ላይ ለመውደቅ ይዝለፈለፍ ጀመር ። ሆኖም የበቅሎይቱን አንገት በሁለት እጁ አቅፎ ባይጠመጠምባት ኖሮ በቀጥታ መውደቁ የማይጠረጠር ነበር ። ይህንንም በሚያደርግበት ጊዜ እግሮቹ ከእርካቡ ውስጥ ስለወጡበትና እጆቹም ዝለው ስለላሉበት በቅሎይቱ በአስደንጋጩ በትር ደንብራ በእርሻው መካከል ስለ ፈረጠጠች ጭንቷን ሶስትና አራት ለሚሆን ጊዜ ካጋደለች በኋላ ወዲያውኑ ጌታዋን እንደያዘች ወድቃ ተንከባለለች ።

ዶን ኪሾት በልበ ሙሉነት አስተያየት ቆሞ ተሸናፊውን ሲመለከት ነበርና መውደቁን ባየ ጊዜ ከፈረሱ ላይ ዘልሎ ወርዶ በፍጥነት ከተጠጋው በኋላ የጦሩን ጫፍ ዓይኑ ላይ ደግኖ እንዲማረክ አለበለዚያ ግን አንገቱን የሚቆርጠው መሆኑን እስ

ታወቀው ። ቢስካሊያው ግን በዚያን ሰዓት ክፉኛ ተጐድቶ በመፍዘዙ የተነሳ ግማሽ ቃል እንኳ ለመናገር የሚችል አልነበረም ። ዶን ኪሾት ደግሞ ከእብደቱ በላይ ንዴት ተጨምሮ ልቡን ሰውሮት ነበርና እስካሁን ድረስ ከሰረገላው ውስጥ ሳይወጡ በድንጋጤ እየራዱ ውጊያውን ይመለከቱ የነበሩት ሴቶች በሩጫ ደርሰው የጋሻ ጃግሬአቸውን ነፍስ እንዲተርፍላቸው በታላቅ ልመናና መለማመጥ ምሕረት ባይጠይቁለት ኖሮ የቢስካሊያዊው ፍጻሜ አደገኛ ሊሆንበት ነበር ። መቸም ቢሆን ዶን ኪሾት በወይዛዝርታት የሚጨክን ልበ ደረቅ ሰው አልነበረምና በትጀነነ ጉልማማነት እንዲህ ሲል መለሰላቸው ።

"እርግጥ ነው ፤ የተዋባችሁ ወይዛዝርት ሆይ ፤ ልመናችሁን ለመቀበል በጣም ደስ ይለኛል ። ዳሩ ግን ምሕረት ከመስጠቴ በፊት ከናንተ ዘንድ የምጠይቀው ግዴታና ውለታ ይህ በገዛ ጥጋቡ ተሸንፎ የወደቀው ቀበጥ ፈረሰኛ በቀጥታ ወደ ቶበዞ ሄዶ በኔ ስም ወደር የሌሽ እመቤቴ ዱልቺኒያ ፊት ቀርቦ እጅ ያሰኛትን እንድታደርግበት እሱም የታዘዘውን እንዲፈጽም የምታደርጉ የሆነ እንደሆን ነው አላቸው ።

የሚንቀጠቀጡትና የተጨነቁት ሴቶች ግን ዶን ኪሾት የተናገረው ምን እንደሆነ አጣርተው ሳይሰሙና ነገሩ ሳይገባቸው ፤ ይህቺም ዱልቺኒያ የምትባለው ሴት ማን እንደሆነች ሳይጠይቁና ሳይረዱ በደፈናው ጋሻ ጃግሬው የታዘዘውን ሁሉ እንዲፈጽም ከዶን ኪሾት የተጣለበትን ግዴታና ውለታ ላያጓድሉ ለመፈጸም ቃል ገቡለት ።

ዶን ኪሾት የምነት ቃላቸውን ከተቀበለ በኋላ እንደኩራ እንዲህ አላቸው ፤ ምንም እንኳ ይህ ክልፍልፍ ፈረሰኛ ምሕረት ማግኘት የማይገባው ቢሆን ይህን የታመነ ቃላችሁን በማክበር የደገንሁትን ጦር አንስቼ ነፍሱን ምሬላችኋለሁ አላቸውና ከቢስኪሊያው አጠገብ ተነስቶ ወይዛዝርታትን ተሰናብቶ ተለየ ። እነዚያም ቁስለኛቸውን አንስተው በሰረገላው ላይ ከጫኑ በኋላ ጉዞአቸውን ቀጠሉ ።

ምዕራፍ 10

<u>በዶን ኪሾትና በጋሻ ጃግሬው በሳንቾ ፖንዛ መካከል የተደረገው አጫዋች ንግግር ይተረካል ።</u>

ምንም እንኳ የመነኮሳት አሽከሮች ሳንቾ ፖንዛን ክፉኛ ደብድበው ቢጥሉት ለጥቂት ጊዜ እንደወደቀ ቆይቶ ነፍስ ከዘራ በኋላ ተነስቶ ቆሞ ይህን ጌታው የተጋጠመውን የመጀመሪያውን ኃይለኛ ውጊያ እንዲያሸንፍና አንድ ደሴት አግኝቶ ከዚህ ቀደም በሰጠው ተስፋ መሠረት እሱን ለደሴቷ ገዢ አድርጐ ለመሾም እንዲያበቃው በልቡናው እግዚአብሔርን እየለመነ ይመለከት ነበር ።

የውጊያው ክስክስ አልቆ ጌታው ሮንዜናንቴ ላይ ለመውጣት በሚሠናዳበት ጊዜ ሳንቾ እርካቡን ሊይዝለት ፈጥኖ ተጠጋውና ያኛው ፈረሱ ላይ ከመውጣቱ በፊት አጠገቡ ደርሶ ተንበርክኮ እጆቹን ከሳመ በኋላ የሚቀጥለውን ተናገረ ።

"የኔ ጌታ ዶን ኪሾት ሆይ ፤ እንግዲህ አሁን መልካም ፈቃድዎ ይሁንና በዚህ ጉምዛዛ በሆነው ውጊያ ላይ ድል አድርገው ያገኙዋትን ደሴት ግዛቷን ይስጡኝ ። የቱን ያህል ሰፊና ታላቅ አገር ብትሆንም እንኳ በዓለም ላይ የሚገኙት የደሴቶች ገዢዎች እንደሚገዙዋት አድርጌ ወይም አስበልጬ በትክክል ለመግዛት ችሎታና ብርታት ስለሚሰማኝ ችሎታዬን በመጠራጠር መስጠቱ ቅር እንዳይልዎት" አለው ።

"የኔ ወዳጅ ሳንቾ ሆይ ፤ ሲል መለሰለት ዶን ኪሾት "ይህ አሁን ያየኸው አጋጣሚና ሌላውም እሱን የመሳሰለው ሁከተራ የመንገድ ግጭት ይባላል እንጂ አንተ እንደገመትከው

ደሴት የሚገኝበት ጦርነት አይደለም ። ከዚህ ዓይነት ግጭት የሚገኘው ትርፍ ጭንቅላትን አስፈንክቶ አንደኛውን ጆሮ አስቀርጦ እየበሸቁ ወደ ቤት መመለስ ብቻ መሆኑን ማወቅ ይገባሃል ። ስለዚህ አሁን ለጠየቅኸኝ ጉዳይ መፈጸም እስከ ጥቂት ቀን እንድትታገሰኝ አደራ እልሀለሁ ። ምን ጊዜም ቢሆን ሌሎችም አጋጣሚዎች እንደምናገኝ የተረጋገጠ ስለሆነ በዚያን ጊዜ የደሴት ገዢ በማድረግ ብቻ ሳይሆን ከሱም እጅግ ወደላቀ ማዕረግ ላደርስህና ብዙም ነገር ላደርግልህ እንደምችል እመነኝ” አለው ።

ሳንቾም ለዚህ ለተቀበለው ተስፋ ጥልቅ ምስጋናውን አቀረበና እንደገና የጌታውን እጅና የለበሰውን ጥሩራ ከተሳለመ በኋላ እንደተለመደው ሮንዜናንቴ ላይ እንዲወጣ አገዘው ። እሱም ተራውን አህያው ላይ ተቀመጠና ጌታውን ለመከተል ዝግጁ ሆኖ ተሰናዳ ። ዶን ኪሆትም በሠረገላው ውስጥ የተቀመጡትን መንገደኞች ሳይሰናበትና አንዳችም ጥያቄ ሳያደርግላቸው በፈጠነ ሶምሶማ እቅርቡ ወዳለው ጫካ አመራ ። ሳንቾም ባህያው ኩስኩ—ስታ ተከትሎት ነበር ። ነገር ግን ሮንዜናቴ በቀለጠፈ እርምጃ የሚሄድ ርስለነበረ ሳንቾ ከጌታው ተነጥሎ ወደኋላ መቅረቱን እየና ጌታው ቆሞ እንዲጠብቀው ጮሆ መናገር ግዴታ ሆነበት ። ዶን ኪሆትም ጥሪውን ሰምቶ የሮንዜናንቴን ልጓም ሰቦ ቆመና ሰነፉ ጋሻጃግሬ እስኪደርስበት ድረስ ጠበቀው ። ያም ከደረሰ በኋላ እንዲህ አለው ።

“ጌታዬ ሆይ ፤ ቅድም በውጊያው ላይ የፈነከቱት ወደረኛዎ በብርቱ ቆስሎ አይቸዋለሁ መቼም የአደጋውን ወሬ ለመንደሩ ጐረምሶች መናገሩ የማይቀር ስለሆነ ጐረምሳዎቹ በዱካችን ተከታትለው መጥተው እንደሚይዙን የማይጠረጠር ነው ። ከተያዝንም በኋላ ከምንደበደበው ዱላ ይበልጥ በወንጀለኛነት ተይዘን የምንታሰር ስለሆነ ከወህኒ ቤት ሰብረን ለማምለጥ ከመቻላችን በፊት የደም ላብ ማንጠፍጠፍ እንደሚኖርብን አምናለሁ ። ስለዚህ የተከበሩት ጌታዬ ምክሬን ሳይንቁ ቢያዳምጡኝ አውራ መንገድ ይዘን ከምንንቀረፈፍ ይልቅ ወደ ቀኛችን እጥፍ ብለን ወደ አንድ ቤተ ክርስቲያን ወይም ወደ ገዳም

ገብተን ብንሰወር ከሚያሰጋን መያዝ የምናመልጥ ይመስለኛል አለ ።

“እባክህ አትቃዠ ዝም በል” አለ ዶን ኪሆት “ለመሆኑ አንድ ዙዋሪ ፈረሰኛ የፈቀደውን ያህል አመጽ ቢሠራና ነፍስ ቢገድል እጁ ተይዞ ፍርድ ቤት ይቀርባል ሲባል ወሬ ሰምተህ ወይንስ ታሪክ አንብበህ ታውቃለህ ? ።

“ሳንቾም መለሰ” እኔ ስለ ነፍስ መግደልና ስለ አመጽ መሥራት አንዳች ነገር ለማወቅ አልፈለግም ፤ ምክንያቱም በሕይወቴ ውስጥ ይህን የመሰለ ወንጀል ስርቼ ተከስሼና ተቀጥቼ ስለማላውቅ ነው ። ባንዳንድ ጠብ ምክንያት እርስ በርሳቸው የሚማቱ ሰዎች በአገሬው ዘበኛ እየተያዙ መታሠራቸውን ብቻ አረጋግጣለሁ ። በተለይ ስለሌላው የአመጽ ሥራ ግን እኔን የሚያገባኝ ነገር የለም” አለ ።

ዶን ኪሆትም መለሰ “ወዳጄ ሆይ ፤ አይዞህ ይህን ያህል አትፍራ ፤ አትርበድበድ ፤ እኔ እንደሆንኩ እንኳንስ ከመንደር ዘበኞች እጅ ይቅርና ከአይሁዳውያን እጅ ቢሆን መንጥቄ ላወጣህ የምችል ነኝ ። እረ እንዲያው ለመሆኑ በል እስቲ ንገረኝ ፤ በምድር ገጽ ላይ በጀግንነት የሚበልጠኝ ፈረሰኛ አይተህ ታውቃለህን ! ለመጋጠም የቀራጥነት ድፍረት ያለው ፤ ለማጥቃል የበለጠ ትባት ያለው ፤ ለመምታት የፈጠነ ቅልጥፍና ያለው ፤ ባላንጣውን አሸንፎ ለመጣል የበለጠ ብልሀትና ብርታት ያለው ወይም ሊኖረው የሚችል ሌላ ፈረሰኛ አለ ሲባል በታሪክ ላይ አንብበህ ታውቃለህን ? ”

“እውነቱን ለመናገር ” አለ ሳንቾ “ጽሕፈትም ሆነ ንባብ ስለማላውቅ ከቶ ታሪክ የሚባል ነገር አላነበብኩም ። ዳሩ ግን በሕይወቴ ውስጥ በጀግንነቱ ከርስዎ ለሚበልጥ ጌታ አድሬና አገልግዬም እንደማላውቅ ልወራረድ እችላለሁ ። ላስገነዝብ የምፈልገው ይህ ከልበ ደንዳናነት የመጣው ጀግንነትዎና ዕብሪ ድፍረትዎ የበረታ አደጋ ላይ እንዳይጥልዎት ብቻ ነው ። እስከዚያው ድረስ የጆሮዎ ቁስል ብዙ ደም እየፈሰሰው ነውና

ቢታከሙት የተሻለ ይመስለኛል ። ከቦርሳዬም ውስጥ ጨርቅና ነጭ ቅባት ስላለ ለመታከሙ በጣም ይረዳዎታል'' አለ ።

ዶን ኪሾትም መለሰ "የፌዬሮብራዙዬን'' ዕፀ ፈውስ ቀምሜ በብልቃጥ ሞልቼ መያዝን እስቀድሜ ባስታውሰው ኖሮ ይህ የምትለኝ መድኃኒት ሁሉ ከንቱ በሆነ ነበር ። ምክንያቱም ዕፀ ፈውሱ ብርቱ አብነት ስላለው የሱ አንዱ ጠብታ ብቻ መድኃኒቱንና ለሕክምናም የምናጠፋውን ጊዜ ያስቀጥበን ነበር'' አለው ።

ሳንቾም እንዲህ ሲል ጠየቀ "የምን ዓይነት ዕፀ ፈውስና የምን ብልቃጥ ነው የሚያወሩኝ ፤ እሱስ ለምን የሚበጅ ዕፅ ነው ? አለ ።

ዶን ኪሾትም እንዲህ ሲል አስረዳው "ይህን ዕፀ ፈውስ የያዘ ሰው ለሞት መደንገጥና በመቁሰልም ምክንያት እሞታለሁ ብሎ መሸበር አይገባውም ። አቀማመሙን እንኳ በቃሌ አስታውሰዋለሁ ። ስለዚህ ይህን ዕፅ በልኩ ቀምሜ በብልቃጥ ሞልቼ ላንተ ካስረከብኩ በኋላ ካንድ ፈረሰኛ ጋር ውጊያ ገጥሜ በምዋጋበት ጊዜ ዘወትር ሊደርስ እንደሚችለው ሁሉ ወደረኛዬ በጐራዴ ወገቤን ከሁለት ላይ ጐርዶ ጥሎኝ ስታይ በቶሎ ፈጥነህ መሬት ላይ የወደቀውን ጉራጅ አንስተህ ደሙ ሳይረጋ ወስደህ ኮርቻ ላይ ተቀምጦ ከቀረው ጉማጅ ጋር ከቦታው እንዳይዛነፍ በጥንቃቄ አላክከህ ከማዋደድ በቀር ሌላ ድካም የለብህም ። ይህንንም ከፈጸምክ በኋላ ከዚያ ከያዝከው ዕፀ ፈውስ ከሁለት ጉንጭት የማይበልጥ ታጠጣኛለህ ። ይህ እንደሆነ ወዲያውኑ ከባህር ወጥቶ በትኩሱ እንደተመለሰ አሣ ድኜ ስፈነጭ ታየኛለህ'' አለው ።

"እንዲህማ ከሆነ'' አለ ሳንቾ "እኔ ስለረጅሙና ስለ መልካሙ አገልግሎቴ ዋጋ ተስፋ ያደረጉልኝ የደሴቷን ገዢነት ቆሞት ከዛሬ ጀምሮ ትቼ የዚህን የተአምራዊ መጠጥ አቀማመጥ ብቻ እንዲያስተምሩኝ ከመለመን በቀር ሌላ ውለታ እንዲውሉልኝ ዳግመኛ አላስቸግርዎትም ። ምክንያቱም በማናቸውም ሥፍራና ጊዜ ልሸጠው ካሰብኩት በችርቻሮ ቤት እንኳ አንዱን

ጠብታ በሁለት ብር ሂሳብ ለመቸብቸብ እንደምችል አምናለሁ ። ስለዚህ የተረፈውን ሕይወቴን በረፍትና በጌትነት ለማሳለፍ ከሱ ሽያጭ ከማገኘው ጥቅም ይበልጥ የምጠይቀው ሌላ ነገር የለኝም ። ለመሆኑ አቀማመሙ ብዙ ገንዘብ ይፈጃል መሆን አለመሆኑን አስቀድሞ ማጣራት ያሻል'' አለ ።

ዶን ኪሾትም መለሰ ፤ "ከሶስት ብር ባነሰ ገንዘብ ሶስት ኪሎ የሚወጣውን ዕፀ ፈውስ ለመቀመም ትችላለህ'' አለው ።

ሳንቾ እንዲህ ሲል አመለከተ "የተደረገለትን በማመስገን እንግዲያውስ ዕፁን ከመቀመምና እኔንም ከማስተማር በቀር ሌላ ምን ይጠብቃሉ'' አለው ።

"ኧረ ዝም በል ሳንቾ ገና ምን አይተህ'' አለ ዶን ኪሾት'' ብዙ ምስጢር ሳስተምርህና እንዲሁም ዋጋህን በጣም ከፍ አድርጌ ልከፍልህ አስቤአለሁና አትቸኩል ። ይልቁንስ አሁን የጆሮዬ ቁስል እየቆጠቆጠኝ ከማልፈልገው ይበልጥ አሞኛልና እንደ እውቀትህ አድርገህ አክመኝ'' አለው ።

ሳንቾ ከቦርሳው ውስጥ ጨርቅና ቅባት ማውጣት ጀመረ ። ነገር ግን ዶን ኪሾት በዚያን ጊዜ የራስ ቁሩን መጠርመስ አይቶ የንዴቱ ብዛት በአንድ አፍታ እንደ እብድ አደረገው ። ወዲያውኑ የጐራዴውን እጀታ ጨበጠና ዓይኖቹን ወደ ሰማይ አንጋጥጦ እንዲህ ሲል ማለ ። "ሁሉን በሚችል በፈጣሪ እምላክና አራቱ ቅዱሳን በጻፉት ወንጌል ባለው ቃል መሐላ ይሁንብኝ ፤ ይህን ጉዳት ያደረገብኝ ሰው ፈልጌ አግኝቼ ስለ እራስ ቁሩ መጠርመስ ሙሉ በቀል እስክበቀለው ድረስ የማንቾቫው ማርኪዝ የወንድሙን ልጅ የባልደቤኖን ሞት ለመበቀል ምሎ በነበረ ጊዜ መሐላውን እስኪፈጽም ድረስ የኖረውን ዓይነት ኑሮ እኔም እኖራለሁ ። ይኸም መሐላ በተስናዳ ገበታ ላይ ቀርቦ ላይበላ ፤ ከገዛ ሚስቱ ጋር በግብረ ሥጋ ላይገናኝ ፤ ሌላም ከዚህ የባሰ ነገር እንዳያደርግ የሚወስነው ስለነበረ ምንም እንኳ ሁሉን በሙሉ ላስታውሰው ባልችል በበኩሌ በመሐላዬ ምክንያት ከዚህ ይበልጥ የሚያማቅቅ ችግር ቢደርስብኝም ተማርሬ ላልተው በመሐላዬ እጸናለሁ'' አለ ።

ቢታከሙት የተሻለ ይመስለኛል ። ከቦርሳዬም ውስጥ ጨርቅና ንጭ ቅባት ስላለ ለመታከሙ በጣም ይረዳዎታል'' አለ ።

ዶን ኪሾትም መለሰ "የፊዬሮብራዙዬን'' ዕፀ ፈውስ ቀምሚ በብልቃጥ ሞልቼ መያዝን አስቀድሜ ባስታውሰው ኖሮ ይህ የምትለኝ መድኃኒት ሁሉ ከንቱ በሆን ነበር ። ምክንያቱም ዕፀ ፈውሱ ብርቱ አብነት ስላለው የሱ አንዱ ጠብታ ብቻ መድኃኒቱንና ለሕክምናም የምናጠፋውን ጊዜ ያስቀጥበን ነበር'' አለው ።

ሳንቾም እንዲህ ሲል ጠየቀ "የምን ዓይነት ዕፀ ፈውስና የምን ብልቃጥ ነው የሚያወሩኝ ፤ እሱስ ለምን የሚበጅ ዕፅ ነው ? አለ ።

ዶን ኪሾትም እንዲህ ሲል አስረዳው "ይህን ዕፀ ፈውስ የያዘ ሰው ለሞት መደንገጥና በመቁሰልም ምክንያት እሞታለሁ ብሎ መሸበር አይገባውም ። አቀማመሙን እንኳ በቃሌ አስታውሰዋለሁ ። ስለዚህ ይህን ዕፅ በልኩ ቀምሜ በብልቃጥ ሞልቼ ላንተ ካስረከብኩ በኋላ ካንድ ፈረሰኛ ጋር ውጊያ ገጥሜ በምዋጋበት ጊዜ ዘወትር ሊደርስ እንደሚችለው ሁሉ ወደረኛዬ በጐራዴ ወገቤን ከሁለት ላይ ጐርዶ ጥሎኝ ስታይ በቶሎ ፈጥነህ መሬት ላይ የወደቀውን ጉራጅ አንስተህ ደሙ ሳይረጋ ወስደህ ኰርቻ ላይ ተቀምጦ ከቀረው ጉማጅ ጋር ከቦታው እንዳይዛነፍ በጥንቃቄ አላክከህ ከማዋደድ በቀር ሌላ ድካም የለብህም ። ይህንንም ከፈጸምክ በኋላ ከዚያ ከያዝከው ዕፀ ፈውስ ከሁለት ጉንጭት የማይበልጥ ታጠጣኛለህ ። ይህ እንደሆነ ወዲያውኑ ከባህር ወጥቶ በትኩሱ እንደተመለሰ አሣ ድኜ ስፈነጭ ታየኛለህ'' አለው ።

"እንዲህማ ከሆነ'' አለ ሳንቾ "እኔ ስለረጅሙና ስለ መልካሙ አገልግሎቴ ዋጋ ተስፋ ያደረጉልኝ የደሴቷን ገዢነት ሹመት ከዛሬ ጀምሮ ትቼ የዚህን የተአምራዊ መጠጥ አቀማመጥ ብቻ እንዲያስተምሩኝ ከመለመን በቀር ሌላ ውለታ እንዲውሉልኝ ዳግመኛ አላስቸግርዎትም ። ምክንያቱም በማናቸውም ሥፍራና ጊዜ ልሸጠው ካሰብኩት በችርቻሮ ቤት እንኳ አንዷን

ጠብታ በሁለት ብር ሂሳብ ለመቸብቸብ እንደምችል አምናለሁ ። ስለዚህ የተረፈውን ሕይወቴን በረፍትና በጌትነት ለማሳለፍ ከሱ ሽያጭ ከማገኘው ጥቅም ይበልጥ የምጠይቀው ሌላ ነገር የለኝም ። ለመሆኑ አቀማመሙ ብዙ ገንዘብ ይፈጃል መሆን አለመሆኑን አስቀድሞ ማጣራት ያሻል'' አለ ።

ዶን ኪሾትም መለሰ ፤ "ከሶስት ብር ባነሰ ገንዘብ ሶስት ኪሎ የሚወጣውን ዕፀ ፈውስ ለመቀመም ትችላለህ'' አለው ።

ሳንቾ እንዲህ ሲል አመለከተ "የተደረገለትን በማመስገን እንግዲያውስ ዕፁን ከመቀመምና እኔንም ከማስተማር በቀር ሌላ ምን ይጠብቃሉ'' አለው ።

"ኧረ ዝም በል ሳንቾ ገና ምን አይተህ'' አለ ዶን ኪሾት'' ብዙ ምስጢር ላስተምርህና እንዲሁም ዋጋህን በጣም ከፍ አድርጌ ልከፍልህ አስቤአለሁና አትቸኩል ። ይልቁንስ አሁን የጆሮዬ ቁስል እየቆጠቆጠኝ ከማልፈልገው ይበልጥ አሞኛልና እንደ እውቀትህ አድርገህ አክመኝ'' አለው ።

ሳንቾ ከቦርሳው ውስጥ ጨርቅና ቅባት ማውጣት ጀመረ ። ነገር ግን ዶን ኪሾት በዚያን ጊዜ የራስ ቁሩን መጠርመስ አይቶ የንዴቱ ብዛት በአንድ አፍታ እንደ እብድ አደረገው ። ወዲያውኑ የጐራዴውን እጀታ ጨብጦና ዓይኖቹን ወደ ሰማይ አንጋጥጦ እንዲህ ሲል ማለ ። "ሁሉን በሚችል በፈጣሪ አምላክና አራቱ ቅዱሳን በጻፉት ወንጌል ባለው ቃል መሐላ ይሁንብኝ ፤ ይህን ጉዳት ያደረገብኝ ሰው ፈልጌ አግኝቼ ስለ እራስ ቁሩ መጠርመስ ሙሉ በቀል እስክበቀለው ድረስ የማንቹዋው ማርኪዝ የወንድሙን ልጅ የባልደቤኖን ሞት ለመበቀል ምሎ በነበረ ጊዜ መሐላውን እስኪፈጽም ድረስ የኖረውን ዓይነት ኑሮ እኔም እኖራለሁ ። ይኸም መሐላ በተሰናዳ ገበታ ላይ ቀርቦ ላይበላ ፤ ከገዛ ሚስቱ ጋር በግብረ ሥጋ ላይገናኝ ፤ ሌላም ከዚህ የባሰ ነገር እንዳያደርግ የሚወስነው ስለነበረ ምንም እንኳ ሁሉን በሙሉ ላስታውሰው ባልችል በበኩሌ በመሐላዬ ምክንያት ከዚህ ይበልጥ የሚያማቅቅ ችግር ቢደርስብኝም ተማርሬ ላልተው በመሐላዬ እጸናለሁ'' አለ ።

ይህን መሐላ በሰማ ጊዜ ሳንቾ እንዲህ ሲል አስጠነቀቀ ፡፡ "ጌታዬ ሆይ ፤ ይህ ነገር አላማረኝምና ኋላ አይሆንም በነገሩ ተመላልሰው ያስቡበት ፡፡ በደንበኛ ግጥሚያ ላይ የተዋጉት ፈረሰኛ በኃይልዎ ተሸንፎ ከሜማዎ ሥር ወድቆ ሳለ ወደ ወይዘሮ የቶባይዝቱ ዱልቺኒያ ዘንድ እንዲሄዱ የሰጡትን ትእዛዝ ተቀብሎ አክብሮ ከሄደ የሚገባውን ተግባር ፈጽሟልና እንደገና አዲስ ወንጀል ሠርቶ ካልተገኘ በቀር ለዚህ ላሁኑ የራስ ቁር መሰበር ኃላፊ ሆኖ ሌላ ቅጣት መቀበል አይገባውም" ሲል አስረዳው ፡፡

ዶን ኪሾትም መለሰ "እዚህ ላይ ደግ ብለሀል ፤ እውነትህን ነው ፤ ከሰውዬው ጋር የሚገባውን ውል ተነጋግረን እንደጨረስን ገና አሁን ትዝ አለኝ ፡፡ ስለዚህ እሱን ለመበቀል ያደረግሁትን መሐላ ሰርዤዋለሁ ፡፡ ዳሩ ግን መሐላው እዚያው እንዳለ ሆኖ ይህንን የራስ ቁር የሚመስል ሌላ አዲስ የራስ ቁር ለመተካት ካንድ ፈረሰኛ ጋር ተዋግቼ ማርኬ በእጄ እስካገባ ድረስ ያንኑ ያልኩትን ዓይነት ኑሮ እንደምኖር መሐላውን አድሼአለሁ ፡፡ ንግግሩን በመቀጠል "ይህንም ስል እንዲሁ ምኞት የተመኘሁ አይምሰልህ ፤ እንዲያውም ምሳሌ አድርጌ የምከተለው ድርጊት አለ ፤ ምክንያቱም ይህን የመሰለ አጋጣሚ 'በምብሬኖ' የራስ ቁር ላይ እንደደረሰው ሁሉ ለማንም ሊደርስ ይችላል ፡፡ ይህም "ሳክሪፓንቴ' የሚባለውን ብርቱ እንዲጐዳ አድርጐታል" አለ ፡፡

ሳንቾም እንዲህ ሲል መለሰለት" እባክዎን ይህን የማይረባ መሐላዎን ለዲያቢሎስ ይተውለት" በጤናዎ ላይ ብርቱ ጉስቁልና የሚያመጣና ሕሊናዎ ጨርሶ ማመዛዘን እንዳይችል የሚያደርግ ጠንቀኛ ሙከራ ስለሆነ ይህን የመሰለ ሥራ እንዲሠሩ በበኩሌ አልመክርዎትም ፡፡

"እስቲ ይበሉ ምናልባት አሁን በቅርቡ እራሱ ላይ የራስ ቁር የደፋ አንድ ሰው አግኝተው የሚጋጠሙ ቢሆን ምን ሊያደርጉት ይችላሉ ? በስንት ችግርና በስንት መከራ ውስጥ ነው ያለነው ከምቀው ቤታችን ወጥተን መጠለያ በሌለበት ገጠር ውስጥ በደረስንበትና ባገኘንበት ሥፍራ ወድቀን ከነልብሳችን እየተኛ

ንና ሌላም ከሺህ የሚበልጥ ፍዳ ደርሶብን ሰውነታችን በረሀብ ተጐድቶ እንደዚህ ጠውልገን ሳለ ግጥሚያውን ማሸነፍ ያቃተ እንደሆነ መሐላው በገዛ እጁ መፍረሱ አይደለምን ? የዚያን ያበደ ሽማግሌ የማንቶቫውን ማርኬዝ መሐላ ማምጣትዎ አሁን ላለንበት ሁኔታ ይስማማል ብለው ነውን ? ለመሆኑ እይመለከቱ ምን እስካሁን ድረስ ስንጓዝ በመንገዳችን ላይ የተገናኘናቸው ሰዎች ሁሉ አጋሰስ የሚነዱ ጉረደማዎችና ባለጋሪዎች ብቻ አይደሉምን ? እነሱም እንኳንስ በራሳቸው ላይ የራስ ቁር ሊያደርጉ ይቅርና በሕይወታቸው ውስጥ ስሙንም ሰምተውት የማያውቁ ሰዎች ከመሆናቸው በቀር መሣሪያ የያዙ ሰዎች ሲያልፉ እንዳላጋጠመን አይረዱትምን አለው ? ፡፡

"ተሳስተሀ" አለው ዶን ኪሾት "ውቢቷ አንጀሊካን ለመጥለፍ ወደ አላባርካ ከሚሄዱት ሰዎች ውስጥ አብዛኛዎቹ መሣሪያ የታጠቁ ጦረኞች ስለሆኑ በዚህ በመንታው መንገድ ለማለፍ ሲመጡ እነሱን ለማግኘት ሁለት ሰዓት እንኳ አይፈጅብንም ፡፡

ሳንቾም መለሰ "እንግዲያውስ ከኔ ወገን በቃኝ እርስዎ እንዳሉት ይሁን ፤ ጉዳያችን አደጋን ሳያስከትል እንዲፈጸም ባምላክ ቸርነት ላይ ተስፋ እናድርግ ፤ እኔም ብዙ ፈተና የተቀበልኩበት የደሴቷ መገኛ ጊዜ በቶሎ እንዲደርስልኝ በምኞቴ እጸናለሁ ፡፡ ከዚያም በኋላ እምላክ የፈቀደውና ይሁን ያለው ይሆናል" አለው ፡፡

"ውድ ሳንቾ" አለ ዶን ኪሾት አላዳመጥኸኝም እንጂ ለዚህ ጉዳይ እንዳች ሃሳብ አይግባህ ብዬ ብዙ ጊዜ ደጋግሜ ነግሬህ ነበር ፡፡ ደሴቶች የማይገኙም ቢሆን እንኳ የዴንማርክ ፤ ወይም የሶብሬዲላ ግዛቶች አሉልህ ፤ እነሱም የእግርችህ ሜማዎች ናቸው ፡፡ እነዚህ አገሮች በረጋ መሬት ላይ የሚገኙና ሥራቸው የጠበቀ ስለሆነ እነሱን ለመግዛት በመቻልህ ይበልጥ ደስተኛ መሆን ይገባሃል ፡፡ ሆኖም ስለዚህ ጉዳይ ጊዜው ሲደርስ በሰፊው የምንነጋገርበት ስለሆነ ላሁኑ ከነዚህ ቦርሳዎችህ ውስጥ የሚበላ ነገር እንዳለ አውጣና ያገኘነውን ከተቃመስን በኋላ ለዛሬ ግደሪያና እንዲሁም ያንን የነገርኩህን ዕፀ ፈውስ ለመቀመም የም

ንችልበት የመስፍን ግንብ ለመፈለግ እናዝግም ። በውነቱ ይህ የጃርዩ ቁስል በጣም የሚቆጠቁጠኝ መሆኑን አረጋግጥልሃለሁ ።

ሳንቾም እንዲህ አለ ፤ "እርስዎን ለመሰለ ጀግና ፈረሰኛ የሚገባ የጨዋ ምግብ አይደለም እንጂ ለመኖሩስ አንድ ራስ ሽንኩርትና ጥቂት ደረቅ ዓይብ ፤ አንድ ቁራሽ ዳቦ ይገኛአለሁ" አለው።

ዶን ኪሾትም መለሰ "አየ ጉድ እንዴት ሞኝ ነህ ውድ ሳንቾ ፤ ዙዋሪ ፈረሰኞች ሁሉ ሳይመገቡ አንድ ወር ጾማቸውን መክረምና ቢመገቡም ደግሞ ያገኙትን ሳይመርጡ መብላት ክብራቸው መሆኑን አታውቅምን ? እኔ ያነበብኩትን ያህል አንተም ብዙ ታሪክ ያነበብህ ሰው ብትሆን ኖሮ ስለዚህ ጉዳይ አንዳች ጥርጣሬ አይገባህም ነበር ። ምንም እንኳ ያነበብኳቸው መጻሕፍት ብዙዎች ቢሆኑ በተለይ ለክብራቸው ሲባል አንዳንድ ጊዜ በሚዘጋጅላቸው ታላቅ ግብዣ ላይ እየተገኙ ከሚመገቡት ምግብ በቀር በአዘቦቱ ቀን ዙዋሪ ፈረሰኞች የሚመገቡትን ምግብ ዓይነቱን የሚያስረዳኝ ታሪክ አላጋጠመኝም ። ቢሆንም የጊዜያቸውን አብዛኛውን ክፍል በሱባዔ እንደሚያሳልፉት የታወቀ ነው ። እነሱም እንደኛው ሥጋ የለበሱ ሰዎች በመሆናቸው መቸም እህል ሳይቀምሱና የተፈጥሮ ፍላጐታቸውን ሳይፈጽሙ ለመኖር አይችሉምና በዙዋሪነታቸው የተነሳ ወጥ ቤት ሳያስከትሉ የዕድሜያቸውን አብዛኛውን ደንና በረሃ በሆኑ ሥፍራዎች በመዘዋወር በሚያሳልፉበት ጊዜ የታወቀው መናኛ ምግባቸው በአሁኑ ሰዓት አንተ እንዳቀረብህልኝ ያለ ተራ ምግብ መሆኑን ማወቅ ይገባሃል ። ስለዚህ ወዳጄ ሳንቾ እኔ ለማልከፋበትና ለማላፍርበት ነገር እስከዚህ ድረስ መጨነቅ አይገባህም ። ዓለምን ከሕጉ ለማናወጥ ፤ ዙዋሪ ፈረሰኞችንም ከተለመደው ኑሮአቸውና ባሕላቸው ለማጫረት አትሞክር ። ማናቸውም ነገር የነበረበትን ጠባይ ሳይለውጥ መቀጠል እንዳለበት እወቅና በአዕምሮህ ቀርፀህ አኑረው " አለው ።

ሳንቾም እንዲህ አለ "ስለሞኝነቴ ይቅርታ ያድርጉልኝ ፤ ባለፈው ጊዜ እንደነገርኩዎ ጽሕፈትና ንባብ የማላውቅ ደደብ መሐይምን መሆኔ እስከ ዛሬ ድረስ ስለፈረሰኞች ያመጋገብ ሕግ የማውቀው አንዳች ነገር አልነበረም ። ነገር ግን አሁን ነገሩ ስለተ

ገለጹልኝ ከእንግዲህ ወዲህ ለርስዎ ፈረሰኛ ለሆኑት የሚስማማ ልዩ ልዩ ዓይነት የደረቀ ፍራፍሬ ፤ ኰቸሮና አርጋፊ እይዛለሁ ። ለኔ ደግሞ ፈረሰኛ ላልሆንኩት የሚበጅ ዶሮና ላባ ሊኖረው የሚችል ሲሳይነት ያለው የተሻለ ምግብ በቦርሳዬ ውስጥ እስቀምጣለሁ ፤ አለ ።

ዶን ኪሾትም መለሰ "አይደለም ይህን አድርግ ማለቴ አይምሰልህ ፤ ዙዋሪ ፈረሰኞች ከዚህ ከደረቀ ፍሬህና ኮቸሮህ በቀር ሌላ ምግብ ከመመገብ ይወሰናሉ አላልኩህም ፤ ነገር ግን የተገኘውን መናኛ ምግብ ዓይነተኛው የችግር ቀን ስንቃቸው ሆኖ ከሱም ጋር እኔም እራሴ የማውቀው በየሜዳውና በየሜካው የሚገኘውን ፍሬና ቅጠላቅጠል እየለቀሙ በመመገብ ሕይወታቸውን ያንቀሳቅሱታል ማለቴ እንጂ ነው" አለው ።

ሳንቾም እንዲህ ሲል መለሰ ፤ "በአሁኑ ሰዓት ይህን የዱር ቅጠላቅጠል ተበይነት ማወቅማ በጣም ጠቃሚና ጥሩ ነገር ነው ። ምክንያቱም ለወደፊቱ በዚህ አረማመዳችን የቀጠልን እንደሆነ ካንድ ቀን አንድ ቀን ለሚያጋጥመን ችግር አስፈላጊያችን ሆኖ መገኘቱ የማይቀር ይመስለኛል" አለ ።

ይህን ከተባባሉ በኋላ ከቦርሳው ውስጥ አለኝ ያለውን ምግብ አወጣና ሁለቱም በሰላምና በመልካም ጓደኛነት መብላት ጀመሩ ። ጊዜው ሳይጨልምባቸው ማደሪያ ቦታ ለመፈለግ ተጣድፈው ነበርና ያንን የኰሰስና አርጋፊ ምግባቸውን በችኰላ በልተው ከጨረሱ በኋላ ከብቶቻቸው ላይ ወጥተው ከመጨለሙ በፊት ሰው ወደሚገኝበት መንደር ለመድረስ በቶሎ ጉዞአቸውን ቀጠሉ ። ዳሩ ግን ጥቂት ተጉዘው የፍየል አርቢዎች ጓጆ ከሚገኝበት ሥፍራ ሲደርሱ ጀምበሯ ስለጠለቀች ወደተመኙት ገደማ ለመድረስ የነበራቸው ተስፋ ከጀምበሯ ጋር አብሮ ስለጠለቀ ከዚያው ከሚገኝበት ቀበሌ ለማደር ቁርጥ ኃሳብ አደረጉ ። ይህም ሲሆን ሳንቾ ወደ መንደር ለመድረስ ሳይችል በመቅረቱ በጣም ከፍቶት ነበር ። ጌታው ግን ፍቅር የያዛቸው ፈረሰኞች እንደሚያደርጉት ሁሉ እሱም ይህን የዛሬውን ሌሊት ባልተሸፈነው ሰማይ ሥር ዛፍ ተደግፎ ለማንጋት በመቻሉ ደስ ብሎት ነበር ። ምክንያቱም ይህን የመሰለ ሁኔታ ባጋጠመው ቁጥር ለዙዋሪ ፈረሰኛነቱ ፍቱንነት ምስክር የሚሆን ማስረጃ ለማጠራቀም የሚያስችለው ስለሚመስለው ነው ።

ምዕራፍ 11

በዶን ኪሾትና በፍየል አርቢዎች መካከል የደረሰው ሁኔታ ይተረካል ፤

ፍየል አርቢዎቹ ሁለቱን መንገደኞች በደስታ ተቀብለው በጐጆአቸው እንዲያድሩ ስለጋበዙዋቸው ወዲያውኑ ሳንቾ ሮንዚናንቴንና አህያውን አራግፎ የተቻለውን ያህል አጥብቆ ከግንድ ላይ ከአሰራቸው በኋላ ፤ በትልቅ ምንቸት ሞልቶ እሳት ላይ ተጥዶ እየተፍለከለከ ሲገነፍል የነበረው የፍየል ሙክት ጮማ ሥጋ መረቁ ስለሸተተው በረሀብና በጉምጅት እየተሳበ ወደዚያው ይሄድ ጀመር ። ምንም እንኳን ከምንቸት ወደከርስ ለመጋባት የደረሰ መሆኑ አለመሆኑን ቀርቦ ለማየት በጣም ቢቋምጥ ለጊዜው አላደረገውም ነበር ። ምክንያቱም ልክ በዚያውኑ ሰዓት ፍየለኞቹ የተጣደውን ምንቸት ከእሳቱ ላይ አውርደው እመሬት ላይ ቁርበት አንጥፈው ማዕዳቸውን በፍጥነት ሰርተው ቅቅሉን ከዘረገፉ በኋላ ፤ ሁለቱ እንግዶቻቸው ቀርበው እንዲጋበዙላቸው ግልጥ በሆነ የለጋሥነት ልብ ስለለመኑዋቸው ነው ።

በዚያን ሰዓት ከጐጆው ውስጥ የነበሩት ስድስቱም ሰዎች ዶን ኪሾትን ካንዲት ባርጩማ ላይ እንዲቀመጥ ግብዝ በሆነ ማቆላመጥ ለምነው አስቀመጡትና እነሱ ደግሞ ዙሩያውን አኩልኩለው በየድብዳባቸው ላይ ተቀመጡ ። ሳንቾ ግን በእጁ የያዘውን ወይን ጠጅ የተሞላ ዋንጫ ለጌታው ለማቀበል ቆሞ ይጠባበቅ ስለነበረ ፤ ጌታው ቀና ብሎ አይቶት እንዲህ አለው ።

“ሳንቾ ሆይ” ለምን ፈዝዘህ ትቆማለህ? የዙዋሪ ፈረሰኝነት ተግባር ምን ያህል ደግነት በውስጡ እንዳለ አታውቅምን? ወይስ ደግሞ ፈረሰኞች ሲባሉ በየትኛውም ሥፍራ በደረሱ ጊዜ የተገ

ናኙዋቸው ሰዎች ሁሉ በአክብሮትና በመልካም ግምት እንደሚጨነቁላቸው አታውቅምን? ስለዚህ አንተም የዚህ ዕድል ተካፋይ ስለሆንክ ከነዚህ ከደጐች ባላገሮች መካከል ገብተህ ከኔ ጐን መቀመጥ ይገባሃል ። እኔ የተፈጥሮ ጌታህና አለቃህ ስለሆንኩ አንተም ከኔ ጋር አንድ አካልና አምሳል መሆን አለብህ ። ምግብህንም እኔ ከምበላበት ማዕድ ላይ እየቆረስህ እንድትበላ ። መጠጥህንም በኔው ጽዋ እየሞላህ እንድትጠጣ ፈቅጄልሃለሁ ። ዙዋሪ ፈረሰኛነት ማለት ሁሉን ነገር የሚያስተካክል ያው ራሱ ፍቅር ስለሆነ በፍጹም አትሰቀቅ” አለው ።

ሳንቾም እንዲህ አለ ፤ “ስለ መልካሙ ሃሳብዎ በጣም አመሰግንዎታለሁ ። ዳሩ ግን በበኩሌ ለጌታዬ የማስረዳው አንድ ነገር አለኝ ፤ ይኸውም በራበኝ ሰዓት የደረሰ ምግብ ካገኘሁ እንዲሁ እንደሚያዩኝ ሆኜ ቆሜ ብበላም ተስማምቶ ይዋጥልኛል ፤ በተረፈ ግን ካንድ ንጉሥ ጐን ተቀምጨ ከመብላት ይልቅ ለብቻዬ ገለል ብዬ ቆሜ መብላት እጅግ አድርጌ እመርጣለሁ። እንዲያውም እውነቱን ለመናገር ከሆነ የበዛ ልመናና ቁልምጫ ሳይደረግልኝና እኔም ሳልግደረደር ፤ ያበላል ወግና ስርዓት እንድጠብቅ ሳልገደድ ፤ ምግቡ ሽንኩርትና ዳቦም ቢሆን እንኳ ባንድ ጥግ ብቻዬን ሆኜ ከለላ ይገኜ ያለታዛቢ እንደልቤ ብበላ ደስ ይለኛል እጠግባለሁም ። ከዚህ ሌላ ደግሞ ባንድ አንድ የድግስ ቤት በሚሰናዳው የማዕረግ ገበታ ላይ እንደሚደረገው የግሪክ ዶሮ ጥብስና ሌላም የክቡራን ምጥን ምግብ በያይነቱ ተደርድሮ ተጋባዦቹ በፀጥታ በሚበሉበት ጊዜ በዝግታ ማላመጥ ፤ በለዘብታ መዋጥ ፤ በቀስታ መጠጣት ፤ በየደቂቃው አፍን መጥረግ ፤ ቢያስፈልግም አለማገጠስና አለማግሳት ፤ ከዚህም በስተቀር ለብቻና ነፃ ሲሆኑ ማድረግ የሚቻለውን ጐላ ያለ የእስትንፋስ ድምጽ አለማሰማት ፤ ይህ ሁሉ አጥብቆ ክልክል በሆነበት ሥፍራ ቀርቤ ከምበላ ጦሜን ውዬ ማደርን እመርጣለሁ ። ስለዚህ ለተወዳጁ ጌታዬ ጋሻጃግሬ በመሆኔ ምክንያት ባገኘሁት ዕድል ለዙዋሪ ፈረሰኛነት አባልና ቤተሰብ እንድሆን ሊሰጡኝ የፈለጉትን ይህን ታላቅ ክብር ለኔ ሲሉ መልካም ፈቃድዎ ሆኖ በሌላ ይበልጥ በሚጠቅመኝ ነገር እንዲለውጡልኝ እለምንዎታለሁ ። ይህ የሰጠኝ ከበሬታ ምንጊዜም የማልወደውና የማይመጥነኝ ስለሆነ ጌታዬን

ደስ ለማሰኘት ብቻ ከኔ ወገን እንደተቀበልኩት ያህል ይቆጠ
ሩትና ይዝለሉት አለው ።

“ይህም ባይሆን አለ ዶን ኪሾት ፤” በጠባዩ ትሁት የሆነ
ሰው ዘወትር የሚመሰገን ስለሆነ ፈቃድ ፈጻሚ ሆነህ በተሰጠህ
ሥፍራ መቀመጥ አለብህ” አለውና እጁን ጐትቶ አጠገቡ እንዲ
ቀመጥ አስገደደው ።

ፍየል እርቢዎቹም ስለ ጋሻ ጃግሬነትና ስለ ዙዋሪ ፈረሰ
ኛነት ሕግ አንዳች ነገር የማይገባቸው ባላገሮች ስለሆኑ እነዚህ
እንግዶች የሚያወሩት ዘይቤኛ ንግግር ምን እንደሆነ ምሥጢሩ
ሊገለጥላቸው አልቻለም ነበርና እየበሉ ዝም ከማለትና አንዳን
ድዬም ደግሞ እንግዶቻቸውን እየተመለከቱ አንጀት በሚያርስ
አበላልና እራብን በሚከላ አጐራረስ ቡጤ የሚያክል የጉመን
ቅቅል እያነሱ ከመዋጥ በቀር ሌላ የሚያደርጉት ነገር አልነበ
ረም ።

የቅቅሉ ሥጋ እንዳለቀ ወዲያውኑ እዚያው እቁርበቱ ላይ
አንድ ክምር ፍሬ ዘረገፉ ። ባጠገቡም እንደኖራ የደረቀ የከብ
እኩሌታ አይብ አስቀመጡበት ። ይህ ሁሉ በሚሆንበት ጊዜ
ዋንጫው ብቻ አልቦዘነም ነበር ፤ ምክንያቱም እንደ ጉድጓድ
ውሃ መቅጃ ባልዲ አንዴ ሙሉውን አንዴ ባዶውን እየሆነ
ያለማቋረጥ እየተፈራረቀ ለየሰዎቹ ለመዳረስ ይዘዋወር ስለነበረ
ነው ። በዚያን ሰዓት ሙሉ ሆነው ከሚታዩት ሁለት እርኮቶች
ውስጥ አንደኛው እርኮት በአንድ አፍታ ተጨልጦ ባዶውን
ቀረ ። ዶን ኪሾት የተራበ ሆዱን ሞልቶ እንደጠገበ ከደረቁ
ፍሬ አንድ እፍኝ ዘግኖ ይዞ ለጥቂት ጊዜ በጥንቃቄ ካስተዋለ
በኋላ ቀጥሎ ያለውን ረጅም ሐተታ መናገር ጀመረ ።

“ዕድለኛው ክፍለ ዘመን ሆይ ፤ የታደላችሁት ዓመታት ሆይ ፤
የጥንታዊ ሰዎች የወርቅ ዕድሜ ብለው የሰየሟችሁ በዚህ በዛሬው
በብረት ዕድሜያችን ውስጥ የተወደደውን ወርቅን ለማግኘት
ፈልገው አይደለም ። በዚያ በዕድለኛው ዘመን ያለአንዳች ድካ
ምና ችግር ወርቅ በቀላሉ የሚገኝ ዋጋው ያነሰ ማዕድን ነበ
ርና ። በዚያን ዘመን በሚኖሩት ሰዎች ዘንድ “የኔ ፤ ያንተ

የሚባሉት ሁለት የመተዛዘኑ ቃላት አይታወቁም ነበር ። በነዚያ
የተባረኩ ዘመናት ማናቸውም ነገር የጋራና የዋጅራት ነበር ።
ማናቸውም የዱር ሰው የዕለት ምግቡን ለማግኘት በሳሉና
ጣፋጩ ፍሬ ከተንዠረገገበት ከወፍራሙ የሾላ ዛፍ ላይ የፈለገ
ውን ያህል ፍሬ በነፃነት አውርዶ ከመሬት የረገፈውንም ለቅሞ
ከመብላት በቀር ከቶ ሌላ ድካም አልነበረበትም ። ኩለል ያሉት
ምንጮችና ወንዞች ፤ በሚያስደንቅ ሲሳይ የሞሉትን ፤ በጥራትና
በንጽሕና የነጠሩትን ውሀዎቻቸውን ለተጠማው ፍጥረት በነፃ
እየሰጡ ያረኩት ነበር ። ትጉሆችና ታታሪ የሆኑት ንቦች በየዋሻ
ቸው ጉሬና በየግንዱ ፉካ ውስጥ የኅብረት መንግሥታቸውን
አቋቁመው ሌትና ቀን ሳያርፉ እየሠሩ የመልካም ሞያቸውን
ፍሬ ጣፋጩን የማር ወለላ ለፈለገው ሰው ይናኙት ነበር ።

ከሰማይ የሚወርደውን ውርጭና ዝናብ ለመከላከል ሲባል
በቋሚ ግንዲላ ተዋቅሮ ለሚሠራው የመጠለያ ጐጆ ክዳን ይሆን
ዘንድ የጫካው ዛፎችና ሰንበሌጦች ሁሉ ንጽሕና ግልጥ የሆነ
ትህትና ለመሥራት ሲሉ ሰፊና ቀላል የሆነውን ቅርፊታቸውን
ለማንም ለመስጠት በገዛ ፈቃዳቸው ተራቁተው ይገኙ ነበር ።
በዚያን ጊዜ ሁሉም ሰላም ፤ ሁሉም ተወዳጅ ፤ ሁሉም ተፋቃሪ
ነበር ። የዚያ የጐባጣው ሞፈር ሹል ማረሻ እንኳ የጥንታዊት
እናታችንን እርህሩኅ ማኅፀን ለመቅደድና ውስጡን ገልብጦ ምስ
ጢሯን ፈልፍሎ ለማወቅ አልሆነለትም ነበር ፤ ምድራችን ማን
እንዳስገደዳትና ማን እንዳዘዛት ሳይታወቅ ኃብታምና ፍሬያማ
በሆነው አፈሩዋ ውስጥ በየትኛው ሥፍራ የምታበቅለውን ረድ
ኤት በዚያን ዘመን በላይዋ ሰፍረው የሚኖሩትን ልጆቿን መግባ
ለማሳደግ ፤ ለማጥገብና ለማኮልመስ በረከቷን ከመስጠት አልነ
ፈገችም ነበር ።

በዚያን ዘመን እነዚያ ቦራቂዎችና ግድ የለሾች የሆኑት
የበላን ልጃገረዶች እንደዛሬው መሽሞንሞንና መሸገን ሳያሻ
ቸው ፤ ቁንድላቸውን ሳይሸርቡና ፤ ፀጉራቸውን ሳይጐነጉኑ ፤
እንዲሁም ጨዋነት ዘወትር እንዲደብቅለት የሚያዘውን ገላ
በጨዋ ደንብ ለመደበቅ ብቻ ከሚያስፈልጋቸው የገመና
መሸፈኛ ጨርቅ በቀር ሌላ ቁንጠኛና ቱር ያለ ቀሚስ ሳይለብሱ

ለሐሜታ ሳይሰጉና ሳይገላመጡ ከቋጥኝ ወደ ቋጥኝ ካፋፍ ወደ አፋፍ እየዘለሉ በየሜዳው እየተሯሯጡ በደስታ ሲፈነድቁና ሲቦርቁ ይውሉ ነበር ። የሚለብሱትም ልብስ በዛሬው ዘመን እንደሚለበሰው ያለ ይበልጥ የከበረ ከደማስ ከፋይ ጨርቅ ተሰርቶ በዝምዝምና በጥልፍ ያጌጠ ፤ ከጥሩ የሐር ድርና ማግ በውቅ የተሠራ ፤ ስፌት በልዩ ልዩ ዓይነት አቅድና አቅድ ተዘጋጅቶ አስቸጋሪና አስደናቂ በሆነ ጥበብ የተሰፋ ፤ በላዩም አረንጓዴ ቅጠልና አረግማ ጥለት አበባና ፈርጥ የተጠለፈበት ፤ የዛሬዎቹ የቤተ መንግሥት እመቤቶችና ወይዛዝርት ለብሰው የሚታዩትን የመሰለ እጅግ ብርቅና ድንቅ ሆኖ በአዲስ ፈጠራ የተዋጣ ፤ ለተመልካች የሚያስቀናና እጅግ የሚያስጐመጅ ቀሚስና አልባሳት ለብሰው ተሸልመው እንደሚጀነኑት ያለ ዘመናይ ልብስ አልነበረም ።

በዚያን ዘመን የነፍስን ፍቅራዊ ስሜት ለመግለጥ ፤ በዛሬው ዘመን እንደሚደረገው ሁሉ ፤ ይበልጥ ተሰሚነት እንዲኖረው ለማድረግ፤ በንግግር ዘይቤ መካንና የማሽኮርመምንም ፈሊጥ ማወቅ ሳያሻ ፤ የመንፈስን ዝንባሌና ያስተያየትን ጥልቅ ዓላማ በሚያፈቅሩት ልብ ውስጥ ለመቅረጽ በቀላሉ ይቻል ነበር ። እንዲሁም የተፋቃሪዎቹ መዋደድ ዘወትር እየፈካና እያበበ ፍላጐታቸውን ለማስተሳሰር እንዲችል ቅንነት በተመላ የልብ ንጽህና ይኰተኰት ነበር ። በዚያን ጊዜ ክኅደትና ማታለል ክፋትና ተንኮል መመቀኛኘት እንደዛሬው ከእውነትና ከሐቅ ጋር አልተጻቀሉም ነበር ። ፍርድም እንደዛሬው ዘመን በወገን ደጋፊነት ፤ በዘመድ አጋርነት ፤ በጥቅም ፈላጊነት ፤ ሳይታጠርና በአድላዊነት ሳይወረር ፤ መታወክና መስደድ ሳይደርስበት ፤ ሚዛኑ ሳይዛነፍ ለሁሉም እኩልነትን እያካፈለ በማይወላውለው መንበሩ ላይ ፀንቶ ይኖር ነበር ። በዚያን ጊዜ የሚፈረድበት ሰውና የሚፈረድለት ጉዳይ እጅግም ስለሌለ የፍርድ ሕጋዊነትና የማመዛዘን ችሎታ በዳኞች አስተያየት ውስጥ ገና አልገባም ነበር ። ስለዚህ ቀድሞ እንደተናገርኩት ልጃገረዶችና ክብራቸው ባልታሰበ ሕውከትና ድፍረት ጉዳት ይደርስብናል ብለው ሳይፈሩና ሳይሰቀጡ ብቻቸውን የትም ለመሄድ ይችሉ ነበር ።

ምናልባት ስንኳ በገዛ ፈቃዳቸው ተዳርተው የመደፈር አደጋ ቢወድቅባቸው ስህተቱ የማን እንደሆነ ለማጣራት ሳያስፈልግ ድርጊቱ ተሸፋፍኖ ሊቀር ይችል ነበር ። ዛሬ ግን በዚህ በማስጠሎው ዘመናችን ውስጥ ወደቤት ገዳም ገብተው ቢደበቁና ቢጠበቁ ስንኳ ምንም ቢሆን ተሰውሮ ለማምለጥ እርግጠኛ ሊሆን አይችልም ። ምክንያቱም አንዳንድ ያልሰከነለት ጥጋበኛ ጐረምሳ ባንዳንድ ስርቆሽ በር በኩል ወይም በዚያው በአየሩ ውስጥ ሾልኮ ለመግባት ስለሚችል ተሸሽጎ መኖርንም ከጉዳት የማያስጥል ስዴት አድርጐታል ። ስለዚህ በጊዜ ብዛት ሀኬትና ተንኮል እየበዛ ሄዶ ሴቶችና አቅመ ቢሶች እንዳይጠየቁ ለመከላከልና ለደካሞችም ጥበቃ ሲባል የዙዋሪ ፈረሰኛነት አገልግሎት እንዲመሠረት ተደረገ ። የዚህም አገልግሎት መቋቋም ዋናው ዓላማ ስንኩሎችን ለመጠበቅ ፤ የሙት ሚስቶችንና ልጆችን ለማጽናናት ፤ ሌሎችንም እርዳታ የሚፈልጉትን ሁሉ ለመርዳት ስለሆነ ፤ የዚህ አገልግሎት ኃላፊነት የተጫነበት ሰው ሁሉ ይህን ተግባሩን በሚያከናውንበት ጊዜ ለሚደርስበት አደጋ ግንባሩን ሳያጥፍ አልፎ መጋፈጥ ግዴታው ነው ።

"ስለዚህ እናንት ወንድሞቼ ፍየል አርቢዎች ሆይ ፤ እኔ የዚህ ታላቅ አገልግሎት ባልደረባ ስለሆንኩ በዛሬው ቀን ለኔና ለጋሻ ጃግሬዬ ላደረጋችሁልን መልካም አቀባበል የማያልቅ ምስጋናዬን አቀርብላችኋለሁ ። ምንም እንኳ የተፈጥሮ ሕግ እንደሚያዝዘው በሕይወት ያሉት ሰዎች ሁሉ ዙዋሪ ፈረሰኞችን መቀበልና ማስተናገድ ግዴታቸው ሲሆን እናንተም ይህንኑ ግዴታ ባታወቁትም ሳትዘነጉና ሳታጓድሉ በቅን ልቦና ተቀብላችሁ ስለካደማችሁኝ እኔም በሚቻለኝ ሁሉ ውለታችሁን ለመመለስ ሕሊናዬ ብድረኛ ያደርገኛል" ሲል ንግግሩን አቆመ ።

ይህን ረጅም ንግግር (በውነቱ ሊያሳጥረው ይችል ነበር) ፈረሰኛችን የተረተረበት ምክንያት እነዚያ የዘገናቸው ደረቅ ፍሬዎች የወርቁን ዘመን ስላስታወሱት ብቻ ነበር ። ይህን ከንቱ ሐተታ ለፍየል አርቢዎች ለማሰማት ሲል መዘላበድ ቢያሰኘውም ከነርሱ በኩል አንዳች ቃል ሳይመልሱለት ንግግሩን በመገረም ፈዝዘው ከማዳመጥ በስተቀር ሰልችተው አላቋረጡትም

ነበር ፡፡ ሳንቾም ፍሬዎችን እየጠረጠረ አንዳንዴም እንዲቀዘቅዝ ከዛፍ ጥላ ሥር የተደገፈውን ሁለተኛውን እርኮት የወይን ጠጅ እያነሳ ይጐበኘው ነበር ፡፡ ሁሉም እራታቸውን በልተው ከጨረሱበት ጊዜ ይልቅ ብዙ ጊዜ የፈጀው የደን ኪሾት ንግግር ስለነበረ ይህ እንዳለቀ ወዲያውኑ አንደኛው ፍየል አርቢ አነሳና እንዲህ ሲል ሀሳቡን ገለጸላቸው ፡፡

"የተከበሩት ፈረሰኛ ሆይ ፤ በሙሉ ልባችንና በወዳጅነት መንፈስ ተቀብለን ያስተናገድነው ለመሆናችን ይበልጥ እርግጠኛ ሆነው ሊያመሰግኑን እንዲችሉ አሁን በቅርብ እዚህ የሚመጣውን ጓደኛችንን እንዲዘፍን ለምነን እንዲያሜውትም እናደርጋለን ፡፡ ይህም ጓደኛችን ብርቱ ፍቅር ያደረበትና በጣምም ብልህ የሆነ ወጣት ነው ፡፡ ማንበብና መጻፍም ያውቃል ፡፡ እንዲሁም ከሚገሙተው ይበልጥ ክራር መምታት ይችላል" አለ ፡፡

ፍየል አርቢው ይህን ተናግሮ እንደጨረሰ ወዲያውኑ ከወደ ውጭ የክራር ድምጽ ተሰማ ምንም ያህል ሳይቆይ ደግሞ ክራር መቺው በግምት ሀያ ሁለት ዓመት ዕድሜ ያለው ተክለ መልካም ወጣት ብቅ ሲል ታየ ፡፡ አጠገባቸውም እንደደረሰ ጓደኞቹ እራቱን በልቶ እንደሆነ ጠየቁት ፡፡ እሱም አዎን በልቼአለሁ ስላላቸው ያ ቅድም አዘፍነዋለሁ ሲል ለዶን ኪሾት ቃል የገባው ሰውዬ ጓደኛውን እንዲህ ሲል ለመነው ፡፡

"ውድ አንቶኒዮ ሆይ ፤ እንግዲህ እንደወትሮህ አንድ ጥሩ ዜማ ከክራርህ ጋር አሳልተህ ልትዘፍንልን ትፈቅድ የለምን ? ይህ የተከበረ ጌታ እንግዳችን በተራራና በሜካም ውስጥ የሙዚቃን ቃና የሚያውቁ ሰዎች መኖራቸውን ቢያውቅልን ደስታችን ስለ ሆነ የቱን ያህል አዋቂ መሆንክን ቅድም ነግረነው መጥተህ እስኪያይህ ድረስ ቸኩሎ ነበርና ይህ ቃላችን እውነት መሆኑን ለመመስከር ክራርህን እየመታህ ዘፈንህን እንድትአሰማን እለምንሃለሁ ፡፡ እባክህን ተቀመጥና በተለይ በዚህ በአገራችን ውስጥ የሰሙትን ሰዎች ሁሉ እጅግ አድርጐ ያስደነቃቸውን አጐትህ ቄሱ ያወጡልህን የፍቅርህን ታሪክ የሚያስረዳውን ግጥም በዘፈን አሰማን" አለው ፡፡

ወጣቱም እንዲህ ሲል መለሰ ፤ "እሺ መልካም ፈቃዴ ነው" ካለ በኋላ ከዚህ ይበልጥ ተለማመጡኝ ሳይል ከንዲት የግራር ጉቶ ላይ እግሩን አጣምሮ ተቀመጠና ክራሩን መቃኘት ጀመረ ፡፡ ስልቱን በማዋሀድ ጥቂት ከቆየ በኋላ ባማረ መልካም ድምጽ የሚቀጥለውን ግጥም ማሰማት ጀመረ ፡፡

<u>የወጣቱ ፍየል አርቢ የፍቅር ግጥም</u>

"ምንም ባትነግሪኝ ምስጢርሽን ገልጠሽ
የልብ ዲዳ ቋንቋ በሆነው ባይንሽ
ልብሽ ማዘንበሉን አወቅሁት በርግጥ
ታድያለሁና ወትሮ አንቺን ስመርጥ ፡፡
የተረዱት ፍቅር ከፍቶ አይከፋምና
የኛ መነፋፈቅ አምሮ ከተቃና
እምነቴ ብርቱ ነው ፍቅርሽ እንዲጠና ፡፡

ባማረው መልክሽ ላይ ስሜትሽን አንብቤ
ዕድልሽ ከዕድሌ ልብሽም ከልቤ
ተቆራኝቶ አንድነት አብሮ የሚኖር
መሆኑን አውቄ ላንቺ ሳማክር
ሀሳቤ እንደገባሽ ላውቀው ስለቻልኩኝ
ምስጢር ላካፍልሽ ምስጢረኛሽ ሆንኩኝ ፡፡
ዕውነት ነው ዘወትር በመደጋገም
እንዲገባኝ አርገሽ ስትነግሪኝ ግጥም
ነፍስሽ ብረት ሆና ልብሽም ድንጋይ
ፍቅር ለማያጠብቅ አጉል ወላዋይ
መፍትሔ የሌለው መርዝ የምታበይ
ወይም በጭካኔሽ ቀስፈሽ የምትገይ
መሆንሽን አወቅሁት አፍዛዥ አታላይ ፡፡
ይህንን ዘንግቼ ባገኝ ፈተና
ይቅርታ ብጠይቅ ባቀርብም ልመና
ጨክነሽ በእምቢታ ባሳየሽኝ ኩራት
በግሳጼሽና በጥላቻሽ ምሬት
ጨቁነሽ ብትይገርኝ ረግጠሽ ከመሬት

<u>የወጣቱ ፍየል አርቢ የፍቅር ግጥም ይቀጥላል ፤</u>

“እንገቴን ደፍቼ አቀርቅሬ ሳለሁ
በተስፋዬ ጥናት የቀሚስሽን ዘርፍ አየሁ ።
በጥላቻሽ ምክንያት ያልቆረጠው ልቤ
ወይም በማፍቀርሽ ያልሞላው ሀሳቤ
ቀንም ሆነ ሌሊት ጭንቁን ሳያሻሽል
በተስፋ ፍቅርሽን ሲመገብ ያመሻል ፤
እንግዲህ ጉዳቴን ማወቅ ይገባሻል ።
    አንቺ እንደገለጥሽው አይተሽ በጥሞና
    የፍቅር ጠባዩ ቢሆን ትህትና
    አንቺን የሚያስደስት እኔን የሚያጽናና
    ለጉዳቱ ካሣ ሊሆን የሚገባው
    መስሎም የሚታየኝ ባሳቤም የገባው
    ይቅርታን ለማግኘት ባለኝ ፍላጐቴ
    የኔን ትሕትና ላንቺ በመስጠቴ
    ከኔ እንዳልጐደለ ፍጹም ነው እምነቴ
መልካም አገልግሎት ልብን ማግራት ቢችል
የሠራሁት ሁሉ ደክሜ ላንቺ ስል
ምክንያቶቼን ሁሉ በዕውነት ለማስከበር
ምስክርነቱ በቂ ይሆነኝ ነበር ።
    ካንድ ጊዜ ይበልጥ ልብ አርገሽ አይተሽኝ
    እንደሆን ምናልባት ሳልፍም አግኝተሽኝ
    የሰንበቱን ልብሴን ለብሼ በሥርከ
    ቱር ብዬ ነበር አንቺን ልማርከ ።
ፍቅርና ቱርታ መንገዳቸው አንድ
መሆኑን አውቄ ወደ አንቺ ስሔድ
ዘወትር በፊትሽ ጸድቼ እንድታይ
እጣጣር ነበረ ምንም ብደኸይ ።
ምን ጊዜም ላንቺ ስል ያደረግሁትን ቅብጠት
ልነግርሽ አልፈቅድም እንዳይሆንሽ ፀፀት ።

<u>የወጣቱ ፍየል አርቢ የፍቅር ግጥም ይቀጥላል ፤)</u>

“የዚያን ሌሊት ዘፈን የዜማውን ቃና
አላስታውስሽም ይቅር ይረሳና

    እንዲያው ለነገሩ ሳነሳው በተለይ
    በመጀመሪያው ወቅት በዶሮ ጩኸት ላይ
    ሕሊናሽ ሲሸበር መንፈስሽ ሲሰቃይ
    በዜማ ያጽናናሁሽ እኔ አልነበርኩም ወይ ።
ለውበትሽና ለቁንጅናሽ ዜና
የተቀኘሁትን የግጥም ምስጋና
ከቶ አላነሳውም እንግዲህ ዳግመኛ
ምንም እውነት ቢሆን የግጥሙ አማርኛ
ከወሰን አለፈ በጣም ተቀናጣ
በልክ አልሆን አለ መውደዱ ቅጥ አጣ
    ለሁሉም መላ አለው የሚያዋጣ ብልሀት
    ሲሆን የተሳካ ሳይሆንም በመርሳት
    ፍቅር አዲስ ሆኖ በሱ አልተጀመረ
    ምነዋ አራጀው እስከዚህ ሠከረ
    ካልሆነ በስተቀር ፍቅራቸው የጋራ
    ድካሙ ከንቱ ነው ጭንቁም አያባራ
ይህን በመሰለ አግብእና ስሞታ
ስሜን እያነሱ ፍየል ሲያልቡ ማታ
ያላግጡብኛል ብዙ ወጣት ሴቶች
አብዛው እያሉ ምነው የማይሰለች ።
    አንድ ቀን እንግዲህ ሳሞግስ አንቺን
    ቱሬዛ ቤሮካል አይታኝ ብቻዬን
    እንዲህ ብላ አለችኝ በእውነት አስተካክላ
    የሴትን ጭካኔ ክፋት አስተውላ፤
“እናንት ወጣት ወንዶች ፍቅር ሲይዛችሁ
“መልአክ መስላ በአካል የምትታያችሁ
“እታላይ ከሐዲ ሴት ጠጣ መሆኗን
አለማወቃችሁ የብልጠት ጠባይዋን

<u>የወጣቱ ፍየል አርቢ የፍቅር ግጥም ይቀጥላል ፤</u>

“ታላዝናላችሁ ስትሆኑ የዋኃን ።
“ፍቅር የሩቅ እሳት የተሳለ ሠይፍ
“የራቀውን ሲምር የቅርቡን ሲጠልፍ

"ተፈርቶ ይኖራል በጠባዩ ታውቆ
"ማንም አይደፍረውም እንደዋዛ ንቆ
"ካልያዘው በስተቀር በጣም ተጠንቅቆ
"ለውሶ ይጥላል ከመሬት ደባልቆ

"ነገር ግን እናንተ በተለይ ወንዶቹ
"እየመሰላችሁ የማይጐዳ ምቹ
"በመዳራት ብዛት ትጠጉና በውል
"በትኩስ መፋቀር ስሜታችሁ ሲግል
"በሴት ሳቅና ቀልድ ልባችሁ ሲደለል
"ፍጻሜው ለቅሶ ነው የኋለኛው ዕድል ።

"የሴት መግኒዝነት የመሳብ ችሎታ
"ኃይል እየጨመረ አቅሙ እንዲበረታ
"አለው ብዙ ምስጢር የቅመም ጠብታ
"ለማይነቃ ድልል ቶሎ የማይፈታ

"በጌጦቿ ብዛት በአልማዟ በወርቋ
"በለበጣ ፀጉሯ በፈገግታ ሳቋ
"በሚጠቅሰው ዓይኗ በሽቶዋ ማዓዛ
"ባነጋገር ቅቤ በከንፈሯ ለዛ
"በሀሰት ውበቷ ከተሸነፋችሁ
"በዋዛ ሽንግላ ከተማረካችሁ
"አይጠረጠርም ወጥመድ መግባታችሁ

"በመኳኳል ብዛት በጌጥ በመሽለም
"ፊትን በመወልወል በቅባት በቀለም
"እንደመስከ አበባ ፈክቶ እንዲለመልም
"በቀን እንዲያሳሳ በሌት እንዲታለም
"ልብን እንዲማርክ መንፈስን እንዲስብ
"ሆን ብሎ ታስቦ በረቀቀ ጥበብ

<u>የወጣቷ ፍየል አርቢ የፍቅር ግጥም ይቀጥላል</u>

"የተሰራው ውበት እንኳን ሰዎችን
"ሊያፈዘው ይችላል እራሱን ፍቅርን
ብላ ብትመክረኝ የልቧን አውጥታ
እኔም መለስኩላት ወዲያው በቀጥታ

ውሸታም ነሽ አልኳት በሰው ፍቅር ገብታ
መሠረት የሌለው ምክር በመስጠቷ ፡፡
እሷም በዚህ መልሴ በጣም ተቆጥታ

ተቀይማኝ ሔደች ከኔ ተለይታ ፡፡
ለሰጠችኝ ምክር ቆጥራ እንደወዳጅ
ምስጋና እንደማቅረብ እንደመንሳት እጅ
ባጉል አነጋገር ጠልቆ በሚፋጅ
መልሱን ከስድብ ጋር መስጠቴም ባይበጅ
ይህንኑ ሰምታ ለወንድሟ ልጅ
ሔዳ ነግራው ኖሮ አግኝታው ከደጅ
አጋር ሆኖ ለሷ መጥቶ ቢዝትብኝ
ጠብ ፈላጊነቱን መቅጣት ግድ ሆነብኝ

ባንቺ የተነሳ ከአብሮ አደጌ ጋር
ጨክኜ ስጣላው ይሉኝታ ሳልፈራ
መንደር እስቲሸበር ወገን እስቲራዳ
ገላጋይ ስልችቶት ብዙ ሰው ሲጐዳ
ምን እንዳደረገኝ ምን እንዳደረግሁት
መቸም አይተሸዋል ጉድ እንደሠራሁት

እኔ አንችን ማፍቀሬ ወረት አይምሰልሽ
ሆን ብዬ ፈልጌ የማሽኰረምምሽ
አጥምጄሽ ሳበቃ በረቀቀ ተንኰል
የሚያሳዝንሽን እምነቴን በማጉደል
ልሠራሽ አይደለም ሰው ያልሠራው በደል
እመኚኝ ከልብሽ እንደሌለኝ በቀል
አንቺንና እኔን የሚያራርቅ ገደል
በፍቅር ተከቦ ጸንቶ እንዲደለደል

<u>የወጣቷ ፍየል አርቢ የፍቅር ግጥም ይቀጥላል ፤</u>

"በዕውነት ይገባሻል ስሜቴን መቀበል ፡፡
አንቺ ስግተሽበት የጠረጠርሽውን
ይከደኛል ብለሽ የምታወሪውን
ከቶ አልመኘውም ይህንን ለማድረግ
ስሜቴ ንጹህ ነው ፍጹም የሆነ ደግ ፡፡

የፍቅር ማሠሪያ የቃል ኪዳን ጽላት
ውሉ የማይፈታ እስካሉ በሕይወት
ቅድስት ቤተክርስቲያን አንድ ገመድ አላት
ከሐር ፈትል ክርሮ የተገመደላት
በዚህ ሸምቅቆ ውስጥ አንገትሽን ካገባሽ
እኔም የኔን አንገት ሳገባው ታያለሽ ።

የዚህም ምሳሌ ሲገለጥ በይፋ
ቅዱስ ጋብቻ ነው የደስታ ተስፋ ።
ይህ ካልሆነ በቀር መሃላዬ ይድረስ
ይበልጥ ለከበረው ለጻድቁ ቅዱስ

ጋብቻ ለማግኘት ካልቻለ የኔ እጣ
ለምንኩስና እንጂ ላላማዊ ጣጣ
ከዚህ ተራራ ውስጥ ከእንግዲህ ላልወጣ ።

እዚህ ላይ ሲደርስ ፍየል አርቢው ዘፈኑንና ግጥሙን አስምቶ ጨረሰ ። ዶን ኪሾትም ወጣቱ ሌላ ግጥም እንዳለው ጨምሮ እንዲያሰማቸው በሁሉም ስም ለምኖት ነበር ። ወጣቱ ግን ለጊዜው በቃሉ ያጠናው ይህንኑ ብቻ መሆኑን ገለጠለትና ምናልባት የተጻፈ ድርሰት እንዳለ እፈልጋለሁ ብሎ ለመነሳት ሲል ሳንቾ በንግግራቸው መካከል ጣልቃ ገባ ።

መቸም ሳንቾ ፖንቻ ዘፈን ከመስማት ይልቅ በጸጥታ መተኛትን እጅግ የሚመርጥ ሰው በመሆኑ የፍየል አርቢውን ግጥም ከቁምነገር አልቆጠረውም ነበርና እንዲህ ሲል ጌታውን መከረ ።

“እንግዲህ ጌታዬ ለዛሬ ሌሊት የሚተኙበትን ሥፍራ ካሁኑ መፈለግ አለብዎት ። እነዚህ ትሑታን ሰዎች ስለእንግድነታችን ያደረጉልን አቀባበል ከአቅማቸው ጋር ሲተያይ እጅግ የበዛ መሆኑን የሚገልጥልን ነው ። እነሱም ቀኑን በሙሉ በጣም በሚያደክም የእረኛነት ሥራ ላይ ሲራወጡ የሚውሉ ስለሆኑ አሁን ደግሞ በእረፍታቸው ጊዜ ለኛ ምቾትና መንቀባረር ሲሉ ሌሊቱን በሙሉ እንደ ሠርገኛ ሲዘፍኑ ለማንጋት የሚችሉ አይመስለኝምና እንደኔ ቢሆን ባያስቸግሩአቸው የተሻለ ነው ።

ዶን ኪሾትም እንዲህ ሲል መለሰለት ፤ “ይገባኛል ሳንቾ አውቄብሃለሁ ፤ ቅድም ያለ መቋረጥ ስታደርገው የነበረው የእርኮት ጉብኝትህ ሙዚቃና ዘፈን ከመስማት ይልቅ ተኝቶ የማንኰራፋት ፍላጐት በላይህ ላይ እንደሚነብህ ይሰማኛል” አለው ።

ሳንቾም መለሰ ፤ “እምላክ ይክበር ይመስገን ፤ በሰዓቱ መተኛትን ማን ይጠላዋል ፤ እንደኔ ግምት የማይግደረደር ሁሉ በተፈጥሮው እረፍትንና እንቅልፍን እንደሚወድ አምናለሁ ።

ዶን ኪሾትም እንዲህ ሲል አረጋገለጠት ፤ “ይህንንስ እኔም አሌ አልልህምና ላንተው እንዳሰኘህ ለጐንህ ተመቻችና እንቅልፍህን ለጥጥ ። እኔ ግን የኔን የመሰለ ተግባር ያላቸው ሰዎች ሁሉ አብዛኛውን ጊዜ ከመተኛት ይልቅ ነቅተው መገኘት ለታላቅ ክብር የሚያደርሳቸው ነገር ስለሆነ አንተን መስዬና ምክርህን ተከትዬ መተኛት አይገባኝም ። የሆነው ሆኖ ሳንቾ ሆይ ከመተኛትህ በፊት አስቀድመህ ይህን የጆሮዬን ቁስል ብታክመኝ እወዳለሁ ። ምክንያቱም ከማልፈልገው ይበልጥ እየቆጠቆጠ ጤና ነስቶኛል” አለው ።

ሳንቾም እሺ ብሎ ትዕዛዙን ተቀበለና የማከሚያ ቅባትና ሻሽ ለማምጣት ተነሳ ። ዳሩ ግን ከፍየል አርቢዎቹ አንዱ ወደ ዶን ኪሾት ተጠግቶ የጆሮውን ቁስል ተመለከተና እንዲህ አለው “አይዞት አይስጉ እኔ የማውቀው አንድ ፍቱን የሆነ መድኃኒት ስለአለኝ በሱ አክሜ በቶሎ እንዲድኑ አደርጋለሁ” ካለ በኋላ ወደ ውጭ ወጣ ብሎ በዚያ በአቅራቢያው መስክ ላይ በብዛት ከሚገኙት የቆላ ቅጠሎች በየዓይነቱ ቆረጠና አኝኮ ከጨው ጋር ለውሶ ከቁስሉ ላይ ደመደመለት ። ቀጥሎም ከእንግዲህ ወዲያ ሌላ ሕክምናና መድኃኒት ማድረግ ይህኛውን የሚያረክሰው መሆኑን አስጠንቅቆ የሱን መድኃኒት ፍቱንነት አረጋገጠለት ።

Pdf by Meysor

ምዕራፍ 12

አንደኛው ፍየል አርቢ ከዶን ኪሾት ጋር ለነበሩት ጓደኞቹ ያስማቸው ወሬ ይተረካል ።

የቤት ጉዳይ ለመገብየት ከገጠር ወደ ከተማ ሄዶ የነበረ አንድ ጐልማሳ በዚያን ሰዓት መጣና ፍየል አርቢዎቹን እንዲህ አላቸው ።

"ጐበዝ ዛሬ በቀበሌያችን የደረሰውን ሁኔታ ሰምታችኋልን?" ከመካከላቸው አንደኛው እንዲህ ሲል መለሰለት' "እን ደምታውቀው እኛ ሰሞኑን ወደ ከተማ አልመጣንም እንደምን አድርገን ለመስማት እንችላለን"

ጐልማሳውም "ዛሬ ጠዋት" ሲል ማስረዳት ጀመረ ፤ እንደ ምታውቁት ሁሉ ያስሙ በአገር የተጠራው ጂሮሶስቶሞስ የሚ ባለው ወጣት ከተማሪነት ወደ እረኛነት ተለውጦ ስለነበረ ሰዎች እንደሚንሾካሾኩት ያቺን ማርቼላ የተባለችውን በዚህ በአካባቢ ያችን የእረኛ ልብስ እየለበሰች ስትሄድ የምትታየውን የሐብታሙን የጉሊየልሞን ልጅ ወዶ በሷው ፍቅር የተነሳ ዛሬ ሟት በገዛ እጁ ታንቆ ሞተ እየተባለ ይወራል" አለ ።

"ለማርቼላ ሲል ሞተ" አለ አንደኛው ። "አዎን ለሷው ሲል ነው የሞተው" በማለት ፍየል አርቢው ንግግሩን ቀጠለ ። "በእስዋው ፍቅር ምክንያት ከመሞቱም ይልቅ የአገሩን ሕዝብ ሁሉ በጣም ያስገረመው ድርጊት በጻፈው የኑዛዜ ወረቀት ላይ የሱጊር ወንዝ ከሚመነጭበት ከቋጥኙ ጥግ በሚገኘው ጭንጫ ሥፍራ ላይ እንደ አንድ እንስሳ በድን እንዲቀብሩት መፍቀዱ ነው ። እንደሚወራው ለመጀመሪያ ጊዜ ማርቼላን ያያትና ያፈ

ቀራት ልክ እዚሁ ሥፍራ ላይ ነው ይባላል ። ከዚህም በቀር ሌላ ብዙ የኑዛዜ ቃል ዘርዝሮ ጽፏል አሉ ። የመንደሩ ቄሶች ግን ጂቹ የተናዘዘውን ቃል መፈጸም የማይገባ ነው መንፈሱ ሁሉ የዓረመኔነት ስሜት ያለው ስለሆነ እሱ በብስጭት ምክንያት ተስፋ ቆርጦ ይህን የመሰለ እጉል ኑዛዜ ቢናዘዝም እኛ ይሁን ብለን ማጽደቅ አይገባንም በማለት የኑዛዜውን ባለአደራ ተቃውመውታል ። ዳሩ ግን ያ ከሱ ጋር የእረኛ ልብስ ለብሶ ይሄድ የነበረው አምብሮጂዮ የሚባለው የነፍስ ባልንጀራው በጣም ይወደው ነበርና ጂቹ ወዳጁ የተናዘዘውን ቃል አንዲት ነጥብ እንኳን ሳያጎድል እሱ እንዳዘዘው አድርጐ በትክክል ለመፈጸም የቆረጠ መሆኑን ስላስታወቀ በዚህ የተነሣ የመንደሩ ሰዎች ሁሉ ጉድ ነው እያሉ በነገሩ ታምሰዋል ።

"ይሁን እንጂ የመጨረሻው ውሳኔ እንደታወቀው የቀብሩ ሥነ ሥርዓት አምብሮጂዮና ሌሎችም እረኞች ጓደኞች እንደ ተስማሙበት ሆኖ ይፈጸማል ስለተባለ ነገ በዚያው በተባለው ሥፍራ በታላቅ ክብር ሲቀብሩት አስከሬኑን ይዘው ይመጣሉ ማለትን ሰምቻለሁ ። እኔ እንደማምነው ይህ ነገር በውነቱ መታየት የሚገባው አስደናቂ ነገር ስለሆነ ምናልባት ነገ ጠዋት ወደ ከተማ የሚያስኬደኝ ምክንያት ያላጋጠመኝ እንደሆነ ለዚሁ ስል ሥራዬን ፈትቼ ሄጄ ይህንን ድርጊት ለማየት እፈቅዳለሁ" አለ ።

ፍየል አርቢዎችም እንዲህ ሲሉ አውካኩ "ማን ይቀራል ብለህ ታስባለህ ፤ ሁላችንም ሄደን ለማየት የምንፈቅድ ስለሆነ ከመካከላችን አንድ ሰው እዚህ ቀርቶ ፍየሎችን እንዲጠብቅ 'እጣ እንጣጣል' አሉ ። አንደኛው እነሳና እንዲህ አላቸው "ጲጥሮስ ደግ ብለህ ነበር ፤ ዳሩ ግን እጣ በመጣጣል ጊዜ ከምትአባክኑና ከምትቸገሩ እናንተ ሄዳችሁ እዩ ፤ እኔ ግን በገዛ ፈቃዴ ቀርቼ ፍየሎቹን እጠብቃለሁ ፤ ይህንንም ማለቴ ለናንተ ምቾት ስል ወይም ለወሬው ሳልጓጓ ቀርቼ ሳይሆን ፤ በቀደም ዕለት ፍየሎቹን ከጉብታው ላይ ቁልቁል እየነዳሁ ስሮጥ ጫማዬን መሐል ለመሐል በስቶ የወጣው ጋሬጣ ክፉኛ ስላቆሰለኝ አንደኛው እግሬ እያነከሰ በጭራሽ አላስኬደህ ስላለኝ ነው" አላቸው ።

ጴጥሮስም እንዲህ ሲል መለሰ፤ "የሚያስቀርህ ምክንያት ይህ የነገርኸን ቢሆንም ቅሉ መቅረትህን ለኛው ምኞት ስትል እንዳደረግኸው ያህል ቆጥረን እናመሰግንሃለን" አለው ።

ዶን ኪሾት ወደነሱ ተጠጋና ሟቹና እረኛይቱ ማን እንደ ነበሩ እንዲነግሩት በተለይ ጴጥሮስን ጠየቀው ። ጴጥሮስም እንዲህ ሲል መለሰለት፤ "እኔ የማውቀው ይህ ማቹ ጐልማሳ እዚያ ማዶ በሚታዩት ኰረብታዎች አቅራቢያ ባለው መንደር የሚኖር ያንድ ጨዋ ከበርቴ ልጅ መሆኑንና ልጁም ብዙ ጊዜ በሰላማንካ ከፍተኛ ትምህርት ቤት ሲማር ቆይቶ አዋቂና ብልህ የሚያሰኝ የማዕረግ ስም ይዞ ወደአገሩ መመለሱን ብቻ ነው ። እንደሰማሁት የከዋክብትን ቆጠራና እንዲሁም እዚያ ሰማይ ላይ ፀሐይና ጨረቃ የሚሠሩትን ምስጢር ጠንቅቆ ያውቃል ይላሉ ። እኔም በበኩሌ እንደማስታውሰው የፀሐይንና የጨረቃን መሳሳም እያየ ሁኔታቸውን በትክክል ለማስረዳት መቻሉ ባገሩ ሰዎች እየተወራ ሲደነቅለት እሰማለሁ" አለው ።

"ወዳጄ ሆይ" አለ ዶን ኪሾት፤ "የፀሐይ መጨለም፤ ሲሉ ሰምተህ ይሆናል እንጂ የፀሐይ መሳሳም አይባልም" አለው ። ጴጥሮስም ይህን ትንሽ እርማት አላስተዋለም ነበርና እንዲህ ሲል ንግግሩን ቀጠለ፤ "ከዚህም በስተቀር አዝመራ የሚሆንበትን ወቅትና የዝናም ጐርፍ የሚቅለጠለጥበትን ጊዜ እየለየ ትንቢት ይናገራል አሉ ። ዶን ኪሾትም መልሶ "ዶፍ የሚጥለቀለቅበትን ማለትህ ይሆን" አለው ።

ጴጥሮስም መለሰ "መቅለጥለጥ ወይም መጥለቅለቅ ምንም ያህል አይራራቅም፤ ስለዚህ እኔ የምለው ለአባቱና ለዘመዶቹ ሁሉ ዘንድሮ ገብስ ዝሩ፤ ለከርሞ ገብስን ትታችሁ ምሥር ዝሩ፤ በሶስተኛው ዓመት የወይራ ዛፍ ስለሚያፈራ ዘይት በጣም ይበረክታል፤ በተከታዩ ዓመት ግን አንድም ጠብታ ዝናም አታገኙም እያለ የሚሰጣቸውን ምክር እየተቀበሉ ስለሚሠሩ በሱ ረዳትነት ዛሬ በጣም ሀብታሞች ሆነዋል" አለ ።

"ይህ ዕውቀት" አለ ዶን ኪሾት "አስትሮሎጂ ይባላል ።"

ጴጥሮስም መለሰ እኔ በውነቱ ምን እንደሚባል አላውቅም ። ዳሩ ግን ወጣቱ ተማሪ ይህን ሁሉና ሌላም ብዙ ነገር የሚያውቅ መሆኑን አውቃለሁ ። ስለዚህ ከሰላማንካ እንደተመለሰ እጅግም ወራት ሳያልፈው አንድ ቀን በድንገት የደብተራነት ሰናፊሉን አውልቆ ጣለና እንደአገሩ ሰዎች የእረኛ ደበሎውን አጥልቆ ቆመጥ ዱላውን አንግቶ ብቅ አለ ። ከርሱም ጋር የትምህርት ቤት ጓደኛውና የነፍስ ባልንጀራው የሆነው አምብሮጂዮ የሚባለው ወጣት የእረኛ ልብሱን ለብሶ ተከተለው ። እዚህ ላይ ሳልነግራችሁ የዘለልኩት አንድ ነገር አለ፤ ይህ ጂሮሶስቶሞስ ከሌላው ዕውቀቱ በላይ የዘፈን ግጥም በመግጠምና የዜማን ስልት በማውጣት በጣም የተመሰገነ ችሎታ ያለው መሆኑን ነው ። ስልደት ሌሊት የሚሆን የውዳሴ መዝሙርና እንዲሁም "የክብር መወድስ እያወጣ የአገሩ ወጣቶችና ልጆች እያጠኑ ይዘምሩ ነበር ። ዜማውንና መወድሱን የሰሙትም ሊቃውንት ሁሉ በጣም ጥዑም ነው እያሉ ያጋንኑለት ነበር" ።

"ምን እንደገፋፋቸውና ምን እንደነካቸው ሳይታወቅ እነዚህ ሁለቱ ባልንጀራሞች የተመረቁበትን ማዕረጋቸውን ጥለው፤ ደንበኛ ልብሳቸውን አውልቀው፤ የእረኛ ልብስ ለብሰው፤ መታየታቸው የአገሩን ሰዎች በጣም ስለአስገረመ ይህን የመሰለ ድንገተኛ መለወጥ እንዲያደርጉ ያስገደዳቸው ምክንያት ከቶ ምን እንደሆነ ምስጢሩ አልገባቸው ብሎ ብዙ ጊዜ ተቸግረውበት ኖሩ ። የጂሮሶስቶሞስም አባት በዚያኑ ሰሞን ሞቶ ነበርና ልጁ እንደ ደንቡ ያባቱን የደለበ ሀብት፤ የሚንቀሳቀስና የማይንቀሳቀስ ንብረት፤ ቁጥሩ በርከት ያለ የትልቅና የትንሽ ከብቶች መንጋ፤ እንዲሁም ብዙ ጥሬ ገንዘብ ጭምር ወርሶ ለዚህ ሁሉ ሀብት ተቀናቃኝና ባላንጣ የሌለው ፍጹም ባለቤት ሆነ ።

እንደእውነቱ ልጁ ለተራ ሰዎች መልካም ጓደኛና ለፍጡር አዛኝ፤ እሩኅሩኅ፤ ተወዳጅ ጠባይ ያለው ስለሆነ የወረሰው ሀብት እንዲባረክለት የማይመርቀው ሰው አልነበረም ። ከዚህ በቀር ሎጋነቱና ውበቱ የሚያፈዝ ነበር ። እነዚህ ባልንጀራሞች ይህን መለወጥ ያደረጉበት ምክንያት ምስጢሩ ቆይቶ እንደተገለጸው ያቺኑ ቅድም ጓደኛችን ስሟን የጠራትን በፍቅሯ ጠንቅ

ለመሞት ያበቃችውን ማርቼላ የምትባለውን እረኛ ወዶ እሷኑ በሚከተልበት ጊዜ በነዚህ ውድማና ደገላ በሆኑት የፍየል መንጋ መሰማሪያ ጥሻዎች ውስጥ እንደልብ ለመዘዋወር እንዲመችው መሆኑ ሊታወቅ ተችሏል ። ይህችም ሴት ማን እንደሆነች ብታውቋት የሚጠቅማችሁ ስለሆነ ታሪኳን ከሥር ጀምሬ ልነግራችሁ እፈቅዳለሁ ። ምናልባት ፤ እንዲያውም ያለ ምናልባት ወደፊት እንደ በትራርከ በዕድሜ ብታረጁ እንኳ በሕይወታችሁ ውስጥ ይህን የመሰለ አስደናቂ ታሪክ ለመስማት እንደማትችሉ እርግጠኛ ነኝ ።

ዶን ኪሾትም ፍየል አርቢው በንግግሩ እየተንተባተበ ቃል ሲዘነጥል ሰምቶ አላስችል ስላለው እንደ ፓትሪያርክ ለማለት ፈልገህ ነውን ? አለው ።

ፍየል አርቢውም መለሰ ''እኛ በትራርከ ማለት ከጀመርን ጊዜው የቆየ ስለሆነ ውድ ጌታዬ በያንዳንዱ ንግግር ላይ ያለፍጆታዎ እያቋረጡ ለማረም ከፈለጉ ታሪኩ ምንጊዜም ሊያልቅ አይችልም ማለት ነው'' አለው ።

ዶን ኪሾትም እንዲህ ሲል መለሰ "ወዳጄ ሆይ በማረሚ ይቅርታ አድርግልኝ ፤ በበትራርክና በፓትሪያርክ መካከል ልዩነት መኖሩን ላስረዳህ ፈልጌ ነው እንጂ ያቋረጥኩህ ለክፋት አይደለም ። ከዚህ በቀር ሌላው ንግግርህ ሁሉ ለዛ ያለው ስለሆነ እንከን አላገኘሁብትም ። ነገር ግን በትራርኮቹ ከፓትሪያርክ ይበልጥ እንደሚያረጁ የታወቀ ነው ። ስለዚህ ከእንግዲህ ወዲህ አላርምህምና በል ታሪክህን ቀጥል'' አለው ።

"ውድ ጌታዬ ሆይ ፤ ምን ነበር ያልኩት'' "ስለማርቼላ የሕይወት ታሪክ'' ሲል ፍየል አርቢው ማስታወስ ጀመረ ። በዚህ በቀበሌአችን ውስጥ በከበርቴነቱ ከጂሮሶስቶምስ አባት የሚበልጥ ጉሊዬልም የሚባል አንድ ሀብታም ገበሬ ነበር ። እግዚአብሔር ከዚህ ሁሉ ሀብቱ በላይ አንድ ሴት ልጅ ሰጥቶት ስለነበረ እናቷ ሕፃኗን እንደተገላገለች ወዲያውኑ በወሊድ ምክንያት ሞተችበት ። ይህችም እናት በዚህ በአካባቢያችን ካሉት ሴቶች በታማኝነቷና በሐቀኝነቷ ሞክሼ የሌላት ልበ ቅን ሴት

ነበረች ። ያ እንደ ፀሐይ የሚያምረውና እንደጨረቃ የሚያስደስተው ገጿ አሁንም በፊቴ ድቅን እያለ ይታየኛል ። ከዚህም በቀር በጣም ታታሪና እሩህሩህ ፤ የድሆች እናት ስለነበረች በዚህ የበጐ አድራጊነት ምግባሯ ፀድቃ በዚህን ሰዓት ያለጥርጥር በቀጥታ መንግሥተ ሰማያት ገብታ እንደምትገኝ አምናለሁ'' ።

"እንዲህ ያለችው ትጉህና ባለሞያ ሴት ባፍላ ዕድሜዋ ላይ ሕፃን ልጅ ትታ በመቀጨቷ ለባልዋ የመረረ ሐዘን ስለሆነበት በዚሁ ምክንያት እሱም ታመመና ምንም ያህል ሳይቆይ ተከታትሏት ለመሞት በቃ ። ማርቼላም ገና ለጋ ሳለች ወላጆቿ ስላለቁባት ለዚያ ሁሉ ሀብት ወራሽ ሆና እዚሁ አገራችን ደህና ትዳር ያለው ቄስ አጐቷ ሞግዚት ሆኖ ያሳድጋት ጀመር ። ሕፃኗም የናትዋን መልክ እየያዘች በጣም ውብ እየሆነች ታድግ ጀመር ። ምንም እንኳ እናቷ ቆንጆ ብትሆን ልጅቷ በቁንጅና እንደምትበልጣት ይገመት ነበርና እውነትም እያደገች ሄዳ ዕድሜዋ ከ14 ወደ 15 ዓመት መካከል ሲደርስ አፍላ ቁንጅናዋ እንደተባለው አስደናቂ ሆነ ። ያያት ሰው ሁሉ ማንም ቢሆን እንደዚህ አቆንጅቶ ለፈጠራት አምላክ ምስጋናውን ሳያቀርብ አያልፍም ነበር ። ብዙዎቹም ሰዎች ልባቸው እስኪጠፋ ድረስ በውበቷ እየተማረኩ ያፈቅሩዋት ጀመር ።

"አጐቷ ይህን ሁኔታ በማወቁ በጣም እየጠበቀና ከዓይን እየሰወረ በድብቅ ማስቀመጥ ግዴታ ሆነበት ። ይሁን እንጂ የውበቷ ዝና ጥበቃውን ጥሶ ወደውጭ ስለወጣና በያለበት ስለተዳረሰ ፤ ለውበቷም ሆነ ለሀብቷ እየጓጉ የአገሩ ባለፀጋዎች ብቻ ሳይሆኑ ከሩቅ አገርም ያሉት ታላላቅ ሰዎችና መኳንንት ለማጨት እየተሽቀዳደሙ አጐቷን ዳርልን እያሉ በጥያቄና በልመና ልጆች ገበሬዎችም ጭምር ብዛታቸው የቱን ያህል እንደነበረ ብነግራችሁ በውነቱ ትደነቃላችሁ ። ከነዚህም ጐልማሶች አንዱ ቅድም እንደተባለው ይህ ያልታደለው ሟቹ ነበር ። ስለቡም ሰዎች እንደሚያወሩት ከማፍቀርም አልፎ ያመልከባት ነበር ይላሉ ። ምንም እንኳ ማርቼላ ይህን የመሰለ ያጃቢዎች ቁራኛና ዓይን ግብነት ሳይለያት ስድ የሆነ ኑሮ መኖር ብትጀምርም ክብሯንና ጨዋነቷን የሚያሳጣ አንዳች አጠራጣሪ ግምት

እልተማለበትም ። ይልቁንም ክብሯንና ጨዋነቷን በመጠበቅ ረገድ የነበራት ንቃትና ጥንቃቄ እጅግ የታፈረ ስለሆነ ዙሪያዋን ከብበው ያለፍራቻ ከሚያጅቧት ወጣቶች መካከል ፍላጐቷን የሚያስደስትበት ቅንጣት ተስፋና ቀረቤታ ስጥታኛለች በማለት ሊመካ የቻለና ወደፊትም የሚችል አንድም ሰው አልተገኘም ። መቸም ቢሆን እረኞቹ በማጀብም ሆነ በመከተል በማነጋገርም ሆነ በማሽኰርመም አልተለዩዋትም ነበርና ምንም በትህትናና በቁልምጫ ቢያንከባክቧትም ፤ አንዳንዶቹም ደግሞ ከልባቸው ማፍቀራቸውን ገልጸው ቢጋብቻ በኩል ቢጠይቋት ከቧ ወገን ድንጋይ ወርውሮ እንደመምታት በሚቆጠር መልስ ፊት እየነሳች ታገልላቸው ነበር ። ስለዚህ ይህን በመሰለው የጨመተ መንፈስ የምታደርገው ነገር ሁሉ የፈጠረው ሁኔታ በዚህ በቀበሌያችን ውስጥ የመቅሰፍት በሽታ እንደገባ ያህል የሚያስፈራ ሆኗል ። ምክንያቱም የትህትና ዘይቤዋንና የንግግሯን ጥልቃዊነት ፤ የውበቷን ፀዳል በቅርብ ሆነው ያይዋትንና የሰሟትን ሁሉ ልባቸውን እየማረከ በፍቅሯ ወጥመድ ውስጥ ሲያገባቸው ባንድ በኩል ደግሞ ፊት ነፊነቷና አግላይነቷ ተስፋ በሚያስቆርጥ ብስጭት ላይ እየጣላቸው ስለሚታመሙ ለጤና ማጣታቸውም በሽታና መድኃኒት እሷው ብቻ ስለሆነች ነው ። ስለዚህ ምን እንደሚሏት ምንስ እንደሚያደርጓት ግራ እየገባቸው ጨካኝና ፍቅር የማይገባት እረመኔ ነች እያሉ ጠባዩዋን በሚያከፉ ስያሜ እያጠፉ ሲጮሁ ይሰማሉ ። ክቡርነትዎ ለጥቂት ቀን እዚህ ቢሰነብቱ ኖሮ እነዚህ ተራራዎችና ሸንተረሮች ያጃቢዎቿን አፍቃሪዎችና የተገፉዎቹን ወጣቶች የመረረ እርግማንና ጩኸት ሲያስተጋቡ ይሰሙ ነበር ። ከዚህ እምብዛም በማይርቅ ሥፍራ ላይ በርከት ያሉ ረጃጅም የዝግባና የጥድ ዛፎች ያሉበት ጫካ ይገኛል ። በነዚህም ዛፎች በለሰለሰው ቅርፊታቸው ላይ የማርቼላ ስም ያልተቀረጸበት ግንድ አይገኝም ። አንዳንድ ጊዜም ስሟ በተቀረጸበት ቅርፊት ከራስጌው በኩል የአክሊል ቅርጽ ይገኝበታል ፤ የዚህም ምሳሌ በአፍቃሪው ስሜት እንደሚተረጐመው ማርቼላ ከአዳም ልጆች ሁሉ በቁንጅናዋ በልጣ የተደነቀች በመሆኗ አክሊል መድፋት ይገባታል ለማለት የፈለገ ይመስላል ።”

“ካንዱ ቦታ አንዱ እረኛ ሲቅበጠበጥ ይገኛል ። እልፍ ሲል ደግሞ ሌላው እረኛ እየተንጐራደደ ሲያፏጭ ይሰማል ። በዚያ በኩል የፍቅር ዘፈን ሲዘፍን ይሰማል ። በዚህ በኩል የፀፀቱን እንጕርጕሮና የጭንቅ ማቃሰት ያደነቁራል ። አንዳንዱ አፍቃሪ ቀኑን በሙሉ በወደቀ ግንድ ላይ ወይም ወፈጥ ድንጋይ ላይ ተቀምጦ በንባ የራሱትን ዓይኖቹን ሳይከድን አንገቱን ደፍቶ ባሳብና በትካዜ እንደተዋጠ ያድርና ከዚያው ሥፍራ ሳይነቃነቅ የማለዳ ፀሐይ እንደ ተኰራመተ ታገኘዋለች ሌላው ደግሞ ለጭንቀቱ ፋታና እረፍት ሳይሰጥ በሚያንገበግበው የበጋ ፀሐይ እየተንቃቃ በጋለው መሬት ላይ በደረቱ ተደፍቶ ሌ[illegible]ዘኞቹ ሰማያት ለቅሶውን ሲያሰማ ይውላል ። ለዚህም ሆነ ለዚያኛው ለነዚህም ሆነ ለነዚያ ውቢቷ ማርቼላ ቀንጠኛ [illegible] ዝባኔ ልቧን የሰጠች እየመሰለች አጃቢዎቿን እያፋጀች ታተራምሳቸዋለች እንጂ አንዱን ለይታ አላፈቀረችም ነበር ።

እኛም ይህን ቅጥ የለሽ ሁኔታዋን የምናውቀው ሰዎች ሁሉ ይህ የማርቼላ ኩራትና መጀነን እንደምን ሆኖ እንደሚያልቅና ይህን የመሰለውንስ ኃይለኛ ጠባይዋን ለመዳኘት ስጦታ የሚገረውና ይህን የመሰለውንም የተሟላ ውበት የራሱ አድርጐ ቀልቡን ለማሳረፍ የሚችለው ዕድለኛ ማን እንደሆነ ለማወቅ በናፍቆት እንጠባበቃለን ። መቸም ይህ የተረክሁላችሁ ሁሉ ንጹሕ እውነት ስለሆነ እንዲሁም ስለ ጂሮስቶምስ አሟሟት የተነገረው ሁኔታ ቅድም ጓደኞችን ያጫወተን ወሬ እርግጠኛ እንደሚሆን አምናለሁ ። ስለዚህ የቀብሩ ሥነ ሥርዓት መታየት የሚገባው ነውና ክቡርነትዎም እንዳይቀሩ አጥብቄ እመክርዎታለሁ ። ምክንያቱም ጂሮስቶምስ ብዙ ዘመድና ወገን ያለው ባለፀጋ ስለሆነ ለለቅሶ የሚሰበሰበው ሰው እጅግ የበዛ እንደሚሆን አይጠረጠርም ። የሚቀበርበትም ሥፍራ ርቀቱ ከዚህ እንስቶ ግፋ ቢል ከሁለት መረባ አይበልጥም” አለና ታሪኩን ጨረሰ ።

ዶን ኪሾትም እንዲህ አለ “በውነቱ በጣም ይገርማል ፤ እኔም ሄጄ ለማየት ፈቃዴ ነው ፤ ሆኖም ይህን የመሰለ ጠቃሚ ወሬ በማሰማት ላደረጉልኝ ደስታ አመሰግንዎታለሁ” አለው ።

ፍየል አርቢውም ፤ "ምንም አይደል" ሲል መለሰና ንግግሩን በመቀጠል የማርቼላ አፍቃሪዎች የሆኑት ወጣቶች ሁሉ በመጨረሻው እንዴት እንደሆኑ ላውቀው አልቻልኩም ። ዳሩ ግን ነገ ጥዋት ወደ ለቅሶው ስንሄድ በመንገዳችን ላይ አንዳንድ እረኞች ሳያጋጥሙን አይቀርምና የተረፈውን ወሬ ከነሱ ጠይቀን እንደምንረዳው ተስፋ አለኝ ። እስከዚያው ድረስ ግን ክቡርነትዎ እቤት ገብተው ተሸፋፍነው ቢተኙ መልካም ነው ። ምክንያቱም በተደረገልዎ መድኃኒት ምንም እንኳ የሚያስፈራዎ ነገር ባይኖር እውርጭ ላይ መተኛት የጆሮውን ቁስል የሚያባብሰው ሊሆን ይችላል" አለ ።

ሳንቾ ፓንቻ ግን የፍየል አርቢው ወሬ ስለመንቸከበት ከቁም ነገር አላገባውም ነበርና እሱም በበኩሉ ወደ ጴጥሮስ ጐጆ ገብቶ እንዲተኛ ጌታውን ይጐተጉተው ጀመር ። ከዚህ በኋላ ዶን ኪሾት ምክራቸውን ተቀበለና ወደ ጐጆው ገብቶ አስነዋር ተኛ ። ይሁን እንጂ እንቅልፍ አልወሰደውም ነበርና እሱም የተረፈውን ሌሊት እንደማርቼላ አፍቃሪዎች ሆኖ የልቡን እመቤት ወይዘሮ ዱልቺኒያን እያስታወሰ ሲያስባት አደረ ። ሳንቾ ግን በጎደኞቹ በሮንዚናንቴና በአህያው መካከል ገብቶ ከተመቻቸ በኋላ እንደተገፋ አፍቃሪ ሳይሆን በርግጫ እንደለፋ ሰው ሆኖ እንቅልፉን ይለጥጥ ጀመር ።

ምዕራፍ 13

የእረኛይቱ ማርቼላ ታሪክ ፍጻሜና ሌላም የደረሰ ሁኔታ ይተረካል ።

በፀሐይ መውጫ ሰገነት ላይ የማለዳ ጀንበር ጮራዋን መፈንጠቅ እንደጀመረች ወዲያውኑ ከስድስቱ ፍየል አርቢዎች አምስቱ ከእንቅልፋቸው ነቅተው ዶን ኪሾትን ከቀሰቀሱት በኋላ የጂሮስስቶሞስን አስደናቂ የቀብር ሥነ ሥርዓት አፈጻጸም አብረው ሄደው ለማየት ትናንት ባደረጉት ቀጠሮ ዛሬም ሃሳቡን አልለወጠ እንደሆነ ጠየቁት ። ዶን ኪሾትም ከዚህ የተሻለ ነገር ቢፈልግም ሊያገኝ የሚችል አልነበረምና በቶሎ ከመኝታው ተነስቶ "አዎ በደስታ እከተላችኋለሁ" አላቸውና ወዲያውኑ ሳንቾን ጠርቶ ከብቶቹን እንዲጭን አዘዘው። ሳንቾም በተለመደው ቀልጣፋነቱ ሮንዚናንቴንና አህያውን በቅጽበት ጭኖ ካቀረበ በኋላ ከብት ያለው በከብቱ ፤ እግረኛ በግሩ ሁሉም እየተጣደፉ ጉዞአቸውን ጀመሩ ። ገና ግማሽ መረብ እንኳ ሳይርቁ ካንድ ቀጣና መንገድ መንትያ ላይ ጥቋቁር ደበሎ የለበሱና እንዲሁም በእራሳቸው ላይ ያክርማ አንፋሮና የአበባ አክሊል የጠመጠሙ እያንዳንዳቸውም ወፍራም የከተከታ ዱላ የያዙ ስድስት እረኞች ወደነሱ ሲመጡ በሩቁ አዩዋቸው ። ከነሱም ለጥቀው ሁለት አሽከሮች ያስከተሉ ለመንገዳቸውም በሚገባ የተሰናዱ — በፈረስ የተቀመጡ ሁለት መኳንንት ለጥቀው ነበር ። በተገናኙም ጊዜ የተለመደውን የትህትና ሰላምታ ከተለዋወጡ በኋላ አካሄዳቸው ወዴት እንደሆነ ተጠያየቁ ፤ የሁሉም ዱካ ወደታሪከኛው ለቅሶ መሆኑን ስለአወቁት ወደዚያ የሚወስደውን መንገድ ይዘው አንድነት ተከታትለው ጉዞአቸውን ቀጠሉ ። በፈረስ ከተቀመጡት አንደኛው አነሳና ጓደኛውን እንዲህ አለው ።

"ወንድም ቪባልዶ ሆይ ፤ ይህን አስደናቂ የቀብር ሥነ ሥርዓት ለማየት በጊዜ ሳንደርስ ቀርተን ቢያመልጠን ኖሮ በውነቱ

ሲፀፅተን እንደሚኖር አምናለሁ ። እነዚያ ሰዎች እንዳጫወቱን ለሞቱ ምክንያት የሆነችው የእረኛይቱ ታሪክና የሟቹ ልውጥ ሁኔታ በርግጥ አስደናቂ ነገር ሳይሆን አይቀርም ።"

ቪባልዶም መለሰ "ይህንስ እኔም አምናለሁ ፤ ድርጊቱን ለማዬት በጣም ከመናፈቄ የተነሳ እቦታው ለመድረስ አንድ ቀን ብቻ ሳይሆን አራት ቀኖች እንኳ ባጠፋ ቅር አይለኝም ነበር" አለው ።

ዶን ኪሾት አነሳና ስለማርቼላና ስለጂሮስቶሞስ ታሪክ ምን ሲባል እንደሰሙ እንዲነግሩት ጠየቃቸው ።

መንገደኛውም "የዚያኑ ዕለት ጠዋት የዛሬዎቹን የመሰሉ እረኞች አግኝቶ ፤ የሐዘን ልብስ ለብሰው በማየቱ ተሰቅጥጦ ፤ በዚህ አኳኋን የለበሱበትን ምክንያት እንዲገልጡለት ጠይቋቸው ስለነበረ ፤ አንደኛው ባለደበሎ የማርቼላን ቅጥ የሌለሽ ባህርይና እንደዚሁም ወደር የሌለውን የውበቷን ዝና ዘርዝሮ ካስረዳን በኋላ በዚች ልጅ ፍቅር የተለከፉት እያሌ ጉልማሶች ዱካዋን እየተከታተሉ ሲያጅቧት እንደነበርና በመጨረሻውም አሁን የቀብሩን ሥነ ሥርዓት ለማየት የሚሄዱበትን የጂሮስቶሞስን አሟሟት ታሪክ ነገረን" ሲል መለሰለት ። ይህም የተጠየቀው መንገደኛ ካነጋገሩ ቀልጣፋነት የተነሳ ቅድም ጴጥሮስ ሲናገር ብዙ ጊዜ የፈጀበትን ታሪክ ባንድ ሰበሳቢ ቃል ለዶን ኪሾት አስረዳው ። የዚህ ንግግር አርእስት አልቆ ሌላ ጨዋታ ከለወጡ በኋላ ያ ቪባልዶ የሚባለው ሰው አነሳና በአማን አገርና በሰላማዊ ሕዝብ መካከል በዚህ አኳኋን የጦር መሣሪያ ታጥቆ ለመሄድ ያስጋው ምክንያት ምን እንደሆነ ዶን ኪሾትን ጠየቀው ። ዶን ኪሾትም እንዲህ ሲል መለሰለት "የተግባሬ ግዴታ ከዚህ በተለየ አኳኋን ጀሌ ሆኜ እንድሄድ አይፈቅድልኝም አይገባኝም ። ሽርሽርና እረፍት ፣ መዝናናትና መንደላቀቅ የተፈጠሩት ለአውደልዳዮችና ለሴት አጃቢዎች ብቻ ነው እንጂ ለዙዋሪ ፈረሰኞች አይደለም ። እንዲያውም የዘወተረ ድካምና ያላቋረጠ ንቃት ፤ መሣሪያን መታጠቅና በሹም መጠቀምን ማወቅ ፤ ጥንቱንም የተፈጠረው ለነዚያ መላው ዓለም ዙዋሪ ፈረሰኞች እያለ በማጋ

ነን ለሚጠራቸው አሳረኞች ነው ። ምንም እንኳ በእስተያየት ከሌሎቹ ፈረሰኞች ያነስኩና ገና ከደረጃው ያልደረስኩ ብመስል እኔም የነሱው ባልደረባና የተግባራቸው ተከታይ በመሆኔ ግዴታቸውን ማክበር አለብኝ" አለው ።

መንገደኞቹም ይህን አነጋገሩን ሲሰሙ ሁሉም ሰውዬው ጤና የጐደለው እብድ መሆኑን ስለገመቱ ጥርጣሬውን ይበልጥ ለማጣራትና ባነጋገሩም ትርጉም ይበልጥ እርግጠኞች ለመሆን ፤ እንዲሁም የእብዱቱስ መንፈስ ምን ዓይነት እንደሆነ ለመስለል ሲሉ ቪባልዶ አነሳና ዙዋሪ ፈረሰኛ ማለቱ ምን ማለት ፈልጐ እንደሆነ ጠየቀው ።

ዶን ኪሾትም በመደነቅ እንዲህ ሲል መለሰ "እንግዲያውስ እርስዎ እስከ ዛሬ ድረስ የንጉሥ አርቱርን የጀግንነት ገድል የተጻፈበትን ስመ ጥርን የእንግሊዝ የታሪክ መዝገብ አላነበቡም ለማለት እደፍራለሁ ፤ እኛ እንኳ በካስቲሊያዊ ቋንቋችን "ንጉሥ አርቱ" እንለዋለን ። እጅግ ጥንታዊነት ያለው በመላው ታላቋ ብሪታኒያ የታወቀው የታሪክ ባሕር መዝገብ እንደሚናገረው ይህ ንጉሥ እስካሁን ድረስ አልሞተም ፤ ዳሩ ግን በምትሐት ኃይል ተሠውሮ ባልታወቀ ሥፍራ ይኖራል ይባላል ። እሱም በቁራ መልክ ተለውጦ በሕይወቱ ስለሚገኝ በጊዜ ብዛት ወደ ስውነቱ ተመልሶ ዘውዱንና ሉሉን ፤ በትረ መንግሥቱን ተቀብሎ ንግሥናውን ይቀጥላል የሚባል ንግርት ስለአለና ፤ ይህም በብርቱ የታመነ በመሆኑ ከዚያን ጊዜ ጀምሮ እስከ ዛሬ ድረስ የእንግሊዝ ተወላጅ ለሆኑ ሁሉ ቁራ ገደል ተብሎ ሲወራ ኩቱ ተሰምቶ አይታወቅም ። ስመ ጥሩው "የክብ ጠረጴዛ" ፈረሰኞች ሕግ የተመሰረተውና ሥርዓተ መሐላው የተፈጸመው በዚህ በጀግናው ንጉሥ ዘመነ መንግሥት መሆኑ በመላው ዓለም የታወቀ ነው ። በዚያን ጊዜም ስለነበረው ሁኔታ በትክክል እንደሚተረከው የባሕሩ ላንቺ ሎቶ የሚባለው ጉበዝ ከንግሥት ጂኔቩራ ጋር የወጠነውን የፍቅር ሁኔታ ያስታውሳል ። ይህችም ንግሥት "የቺንታኛና እመቤት" ተብላ በመጠራት ስሟን አስነስታለች ። በተፈጥሮ ምግባሩዋ የተጣሉትን ሰዎች አስታራቂና ምስጢር ጠባቂ በመሆኗም ከፍ ያለ ግምት ያገኘች ስለሆነች እፀ. የመጣ

ችው በአገራችን በእስፔን ውስጥ ዘወትር እየተከለሰ የሚዘፈነው ቀጥሎ ያለው የማይረሳ ግጥም እንዲህ ይላል ።

“ድል ነስቶ ሲመለስ ከእንግሊዝ አገር ፤
ሴቶች በእልልታ ከፍ ባለ ክብር ፤

እየተቀበሉ የሠገዱለት ፤
ወይዛዝርት ሁሉ ያገለገሉት ።

ምን ጊዜም አልነበር በምድር ላይ ከቶ ፤
ጉበዝ ደፋር ጀግና እንዳላንቺሎቶ” ።

ይህንና ሌላም እዚህ ላይ ያልተጻፈውን ግጥም እጅግ በሚያስደስት ዜማ እየዘፈነች ላንቺሎቶን ስለጠንካራው የጀብዱ ሞያውና ስለ ፍቅራዊነቱ ታሞግሰው ነበር ። ከዚያን ጊዜ ወዲህ ይህ የፈረሰኞች ሕግ እያደር እየተስፋፋና እየተዘረጋ በብዙ ልዩ ልዩ የዓለም ክፍሎች ተዳረሰ ። በየአገሩ ከተነሱትም ዙዋሪ ፈረሰኞች ውስጥ ከዚህ ቀጥሎ ስማቸው የተጠቀሰው ፈረሰኞች መታወስ ይገባቸዋል ። ጉበዙ የጋውላው አማዲስ ከነልጆቹና እስከነ የልጅ ልጆቹ እስከ አምስተኛው ትውልድ ድረስ ስመጥሩነቱ እንደተወራረሰ ዘልቋል ። ጀግናው የኢርካኒያው ፊልቺማርቴና ምን ጊዜም በበቂነት ያልተመሰገነው ቲራንቴ ነጩ ፤ የሁሉም መደምደሚያ የማይሸነፈው ቆፍጣናው የግሪኩ ዶን ቤሊያኒጂስ የነዚህ የጉበዝ አውራዎች ታሪክ በዘመናችን የተሰማና የታወቀ ነው ለማለት እንችላለን ። ስለዚህ አሁን ለርስዎ ለወንድሜ ለማስረዳት የምፈቅደው ዙዋሪ ፈረሰኛ ማለት በነዚህ እላይ በጠቀስኳቸው ጀግኖች ሲከናወን የኖረ ድፍረትንና ቆራጥነትን ፤ መከራ ቻይነትን የሚጠይቅ ጠንካራ ተግባር መሆኑን ነው ።

ቅድም እንደተናገርኩት ምንም እንኳ እኔ እስከዛሬ ድረስ እድለቢስነት ባይለየኝና ባይቀናኝም ተግባሬ እንዲሆን መርጬ የያዝኩት ይህንኑ አሁን የማከናውነውን የፈረሰኛነት ተግባር ስለሆነ ፤ በዚህ ምክንያት ተገፋፍቼ በነዚህ በረሀዎችና ውድማ በሆኑት ቀበሌዎች አጋጣሚዬን ለመፈለግ እየተዘዋወርኩ ደካማዎችን ለማገዝና እርዳታም የሚፈልጉትን ለመርዳት ክንዴንና መላ ሰውነቴን ኃይለኛ ለሆነው አደጋ እያጋፈጥኩ በእድሌ ላይ

እንዲደርስ የታዘዘውን ሳልማረርና ሳልበሳጭ ለመቀበል በቁርጠኛ ልብ የተዘጋጀሁ ሁኜ በመገኘቴ ለዚህ ግዴታ መልካም አፈጻጸም የጦር መሣሪያ መያዝ የሚገባኝ ሆነ ።

በዚህ በዶን ኪሾት ንግግርና አስተያየት ብርሃን መንገደኞቹ በሙሉ ያላንዳች መጠራጠር እብድነቱን ለማመን ስለቻሉ በመጀመሪያ ጊዜ ተገናኝተው ሁኔታውን የሚመለከቱት ሰዎች እንደሚሆኑት ሁሉ እነሱም ግራ ገብቷቸው ቆይተው በመጨረሻው የእብደቱን ዓይነት ከተረዱት በኋላ ባነጋገሩና ባኳኋኑ እጅግ ተደነቁበት ።

ቪባልዶ የሚባለውም ሰው በተፈጥሮው ብልጥና ቀልደኛ ስለነበረ ወደ መቃብሩ ሥፍራ ለመድረስ ጥቂት ይቀረዋል የተባለውን መንገድ እስኪጨርሱ ድረስ አጫዋች ወሬ አግኝተው የሚሰማቸውን ድካም ለማቃለል በማሰብ ዶን ኪሾት ያንን የተዘበራረቀ ታሪኩን ድውር እንዲተረትር በማለት እንዲህ ሲል ቆስቁሶ አነሳሳው ።

“የተከበሩ ዘዋሪ ፈረሰኛ ሆይ እንደሚመስለኝ ይህ መርጠው የያዙት ተግባር ያፈጻጸሙ ሕግ በምድር ገጽ ላይ ከሚገኙት ጥብቅ ሕግጋቶችና ግዳጆች ይበልጥ የጠበቀ ይመስለኛል ። በበኩሌ እንደማውቀው የቼርቶዚን ገዳም ሕግጋት እንኳ እስከዚህ ድረስ የሚጠብቅ አይመስለኝም ።

ዶን ኪሾትም እንዲህ ሲል መለሰ ፤ “ከነሱም ሕግጋት ይበልጥ የጠበቀና የከረረ ሊሆን ይችላል ፤ እንዲሁም ደግሞ ይህ ተግባር ለዓለም ሰላም አጠባበቅ አስፈላጊነቱና ጠቃሚነቱ እጅግ ከፍ ያለ መሆኑን ለመጠራጠር አልቃጣም ። እውነቱን ለመናገር ከሆነ ከሻምበል አዛዡ የተቀበለውን ትእዛዝ በሚገባ የፈጸመ ወታደር ከዚያው ከአዛዡ የሚያንስ አይደለም ። ይህንንም የምልበት ምክንያት ፤ የገዳም መነኮሳት በረጋ ሰላምና በእረፍት ሥፍራ ተቀምጠው አምላክ ምሕረቱን በምድር ላይ እንዲያወርድላቸው በጾምና በጸሎት ሲለምኑ እነሱ በጸሎትና በጾም ለምነው የሚያስገኙትን ምሕረትና ሰላም እኛ ወታደሮችና ዙዋሪ ፈረሰኞች ደግሞ በክንዶቻችን ኃይልና በጉራዴያችን ስለት

ጫፍ ጠይቀን ስለምናገኘው ነው ። ይህንንም ስናደርግ ለማናቸውም ችግር ዕርዳታና መጠለያ አግኝተን ሳይሆን በጠራው ሰማይ ሥር ሁነን ፤ የበጋውን ንዳድ ፀሐይና የክረምቱን አንሰፍሳፊ ውርጭና ብርድ ታግሰን ነው ። ስለዚህ እኛ ዙዋሪ ፈረሰኞች በምድር ላይ የምንገኝ የአምላክ ሚኒስትሮችና መሣሪያዎች ስለሆንን ፍርዱን ለዓለም የሚያከፋፍለው በኛ በእንደራሴዎቹ አማካይነት ነው'' ።

''መቸም የጦርነት ጉዳይና እንዲሁም እሱን የሚጠቅሱትና የሚመለከቱት ጉዳዮች ሁሉ ያለድካምና ያለችግር ፤ ያለላብ ማንጠፍጠፍ የሚፈጸሙ ስላይደሉ አምላክ ደካማዎችን እንዲረዳላቸው በማለት በጸጥታ ሥፍራንና በረፍት ላይ ተቀምጠው ከሚለምኑት ባሕታውያን ይልቅ የበለጠ ድካምና ፍዳ የሚደርስባቸው የዙዋሪ ፈረሰኛነትን ተግባር በሚያከናውኑት ከርታታ ፈረሰኞች ላይ መሆኑ ለማንም ቢሆን የተሰወረ አይደለም'' ።

''የዙዋሪ ፈረሰኛነት ተግባር እንደመነኮሳቱ ተግባር ምቾት ያለበት ነው ብዬ ለመናገር አልደፍርም ። እንዲያውም ትዝም አይለኝም ። እኔ አረጋግጬ ለመናገር የምችለው እኔ ራሴ የምሰቃይበትን ብቻ ስለሆነ የፈረሰኛነት ተግባር ያለጥርጥር አድካሚ አማቃቂ ፤ አማሳኝ አሣረኛ ፤ ለረሀብና ለውኃ ጥም የተጋለጠ ፤ ቡቱቷም እድፋም መሆኑን ሳስረዳችሁ የምቾቱን ወገን ማመዛዘንና የማናችን ጉስቁልና እንደሚበረታ ማመሳከር የናንተ ፈንታ ነው ። ባለፉት ዘመናት የነበሩትም ፈረሰኞች በዕድሚያቸው እርዝማኔ ውስጥ ብዙ ሥቃይና ችግር ደርሶባቸው እንደዛቀጡበት የታወቀ ቢሆንም ፤ አንዳንዶቹ በክንዳቸው ኃይል ተነሳስተው ንጉሥ ነገሥት ለመሆን በቅተዋል ። ለዚህም ዕድል ለመብቃት የቻሉት እውነት ይመስክርብኝ ዋጋውን በላባቸውና በደማቸው ከከፈሉ በኋላ መሆኑን እምልበታለሁ ። ምናልባት የነዚህ ፈረሰኞች አቃቢ የሆነ የፋቅራና የአስማተኛ እርዳታ ቢጎድልባቸው ኖሮ በርግጥ ቅስማቸው ተሰብሮ የፍላጐታቸው አቅል ርቆአቸው ተስፋቸውም በክኅደት ተደምስሶ የትም ባክነው ይቀሩ ነበር'' ሲል ማስረዳቱን ጨረሰ ።

መንገደኛውም መለሰ ፤ ''እኔም ይህንኑ አስተያየት ከልብ ደጋፊ ነኝ ፤ ነገር ግን በፈረሰኞች ተግባር ውስጥ ሕገ ወጥ በመሆኑ የታዘብኩት አንድ መጥፎ ልማድ አለ ፤ ይኸውም አንድ ታላቅና አደገኛ የሆነ ውጊያ ለመጀመር በግጥሚያ መስመር ላይ ሲገኙ ሕይወታቸውን የሚቀስፍ አደጋ እንደሚደርስባቸውና ለመዳንም ዕድል ካላገዛቸው በስተቀር ከመሞት እንደማይተርፉ እያወቁት ማናቸውም ንጹሕ እውነተኛ ሲያደርግ እንደሚገባው ሁሉ የሚጋጠሙበት ነጥብ ላይ የኃጢአት ሥርኤት ለመለመን ወደ አምላክ መማጠንን በፍጹም አስታውሰውት አለማወቃቸውን ነው ። እንዲያውም አፍራሻውን ወደ አምላክ መማጠንን ወደጐን ትተው አምላኮቻቸው ይመስል ወደሚያፈቅሩአቸው ሴቶች በመማጠን እጅግ በበዛ ጸሎትና ምሕላ ሲማለሉባቸው ይሰማሉ ። ስለዚህ በዚህ ረገድ ያለው አደራረጋቸው ሲታይ ከደግነት ይልቅ ክፋዎች የሚያሰኛቸውን ትዝብት የፈጸሙ ናቸው ።

''ወንድሜ ሆይ'' አለ ዶን ኪሾት ፤ ''ጉዳዩ ከዚህ በተለየ አኳኋን ሊፈጸም አይችልም ። ከዚህ የተለየ ወግና ሥርዓት የሚከተል ዙዋሪ ፈረሰኛ ቢኖር ከፍ ያለ ውርደት ላይ እንደሚወድቅ አይጠረጠርም ። ምክንያቱም ይህ አደራረግ በዙዋሪ ፈረሰኛነት ሕግ ውስጥ የኖረ ልማድ ስለሆነ ዛሬ እኔ ዘንድ ሲደርስ መሻር አይገባውም ። አንድ ዙዋሪ ፈረሰኛ ከፍተኛ የሆነ የጦር ጉዳይ በሚያከናውንበት ጊዜ ዘወትር የወዳጁን መልክ በዓይኑ ብረት ላይ መቅረጽ ስለሚገባው በሚዋጋበት ሰዓት ዓይኑን ቀና አድርጎ በፍቅራዊነትና ባሳዛኝነት አኳኋን ባይነ ሕሊናው እየተመለከተ ከዚህ ካልታመነው እርምጃው በሕይወት እንዲመለስላት እንድትጠብቀውና እንድትፈቅደው መለመን አለበት ። ይህም ልመናው እንዲሰማለት ድምጹን ከፍ አድርጎ ባይናገርም በሙሉ ልቡ በሷ የተማጠነ መሆኑን የሚያስረዳ አንዳች ነገር በጥርሶቹ አፍኖ መናገር ግዴታው ነው ። ስለዚህም ጉዳይ በታሪክ ውስጥ የተጻፈ ብዙ ምሳሌዎች ይገኛሉ ። ለመጀመሪያ ጊዜ ይህንን ግዴታ ቢያስቀድሙ በእግዚአብሔር ከፍተኛ ጠባቂነት ሳይማጠኑ ሊቀሩ ይችላሉ ብሎ መከራከር አግባብ ያለው አይመስለኝም ። ይህንንም የምለው በውጊያው ሰዓት ከወይዛዝርታቸው

ጫፍ ጠይቀን ስለምናገኘው ነው ። ይህንንም ስናደርግ ለማናቸውም ችግር ዕርዳታና መጠለያ አግኝተን ሳይሆን በጠራው ሰማይ ሥር ሁነን ፤ የበጋውን ንዲድ ፀሐይና የክረምቱን እንሰፍሳፊ ውርጭና ብርድ ታግሰን ነው ። ስለዚህ እኛ ዙዋሪ ፈረሰኞች በምድር ላይ የምንገኝ የአምላክ ሚኒስትሮችና መሣሪያዎች ስለሆንን ፍርዱን ለዓለም የሚያከፋፍለው በኛ በእንደራሴዎቹ አማካይነት ነው'' ።

''መቸም የጦርነት ጉዳይና እንዲሁም እሱን የሚጠቅሱትና የሚመለከቱት ጉዳዮች ሁሉ ያለድካምና ያለችግር ፤ ያለላብ ማንጠፍጠፍ የሚፈጸሙ ስላይደሉ አምላክ ደካማዎችን እንዲረዳላቸው በማለት በጸጥታ ሥፍራንና በረፍት ላይ ተቀምጠው ከሚለምኑት ባሕታውያን ይልቅ የበለጠ ድካምና ፍዳ የሚደርስባቸው የዙዋሪ ፈረሰኛነትን ተግባር በሚያከናውኑት ከርታታ ፈረሰኞች ላይ መሆኑ ለማንም ቢሆን የተሰወረ አይደለም'' ።

''የዙዋሪ ፈረሰኛነት ተግባር እንደመነኮሳቱ ተግባር ምቾት ያለበት ነው ብዬ ለመናገር አልደፍርም ። እንዲያውም ትዝም አይለኝም ። እኔ አረጋግጬ ለመናገር የምችለው እኔ ራሴ የምሰቃይበትን ብቻ ስለሆነ የፈረሰኛነት ተግባር ያለጥርጥር አድካሚ አማቃቂ ፤ አማሳኝ አሣረኛ ፤ ለረሀብና ለውኃ ጥም የተጋለጠ ፤ ቡቱቷም እድፋም መሆኑን ሳስረዳችሁ የምቾቱን ወገን ማመዛዘንና የማናችን ጉስቁልና እንደሚበረታ ማመሳከር የናንተ ፈንታ ነው ። ባለፉት ዘመናት የነበሩትም ፈረሰኞች በዕድሜያቸው እርዝማኔ ውስጥ ብዙ ሥቃይና ችግር ደርሶባቸው እንደዛቀጡበት የታወቀ ቢሆንም ፤ አንዳንዶቹ በክንዳቸው ኃይል ተነሳስተው ንጉሥ ነገሥት ለመሆን በቅተዋል ። ለዚህም ዕድል ለመብቃት የቻሉት እውነት ይመስክርብኝ ዋጋውን በላባቸውና በደማቸው ከከፈሉ በኋላ መሆኑን እምልበታለሁ ። ምናልባት የነዚህ ፈረሰኞች አቃቢ የሆነ የፉቅራና የአስማተኛ እርዳታ ቢጓደልባቸው ኖሮ በርግጥ ቅስማቸው ተሰብሮ የፍላጐታቸው እቅል ርቆአቸው ተስፋቸውም በክኅደት ተደምስሶ የትም ባክነው ይቀሩ ነበር'' ሲል ማስረዳቱን ጨረሰ ።

መንገደኛውም መለሰ ፤ ''እኔም ይህንኑ አስተያየት ከልብ ደጋፊ ነኝ ፤ ነገር ግን በፈረሰኞች ተግባር ውስጥ ሕገ ወጥ በመሆኑ የታዘብኩት አንድ መጥፎ ልማድ አለ ፤ ይኸውም አንድ ታላቅና አደገኛ የሆነ ውጊያ ለመጀመር በግጥሚያ መስመር ላይ ሲገኝ ሕይወታቸውን የሚቀስፍ አደጋ እንደሚደርስባቸውና ለመዳንም ዕድል ካላገዛቸው በስተቀር ከመሞት እንደማይተርፉ እያወቁት ማናቸውም ንጹሕ እውነተኛ ሲያደርግ እንደሚገባው ሁሉ የሚጋጠሙበት ነጥብ ላይ የኃጢአት ሥርኤት ለመለመን ወደ አምላክ መማጠንን በፍጹም አስታውሰውት አለማወቃቸውን ነው ። እንዲያውም አፍራሻውን ወደ አምላክ መማጠንን ወደ ጐን ትተው አምላኮቻቸው ይመስል ወደሚያፈቅሩአቸው ሴቶች በመማጠን እጅግ በበዛ ጸሎትና ምሕላ ሲማለሉባቸው ይሰማሉ ። ስለዚህ በዚህ ረገድ ያለው አደራረጋቸው ሲታይ ከደግነት ይልቅ ክፉዎች የሚያሰኛቸውን ትዝብት የፈጸሙ ናቸው ።

''ወንድሜ ሆይ'' አለ ዶን ኪሾት ፤ ''ጉዳዩ ከዚህ በተለየ አኳኋን ሊፈጸም አይችልም ። ከዚህ የተለየ ወግና ሥርዓት የሚከተል ዙዋሪ ፈረሰኛ ቢኖር ከፍ ያለ ውርደት ላይ እንደሚወድቅ አይጠረጠርም ። ምክንያቱም ይህ አደራረግ በዙዋሪ ፈረሰኛነት ሕግ ውስጥ የኖረ ልማድ ስለሆነ ዛሬ እኔ ዘንድ ሲደርስ መሻር አይገባውም ። አንድ ዙዋሪ ፈረሰኛ ከፍተኛ የሆነ የጦር ጉዳይ በሚያከናውንበት ጊዜ ዘወትር የወዳጁን መልክ በዓይኑ ብረት ላይ መቅረጽ ስለሚገባው በሚዋጋበት ሰዓት ዓይኑን ቀና አድርጐ በፍቅራዊነትና ባሳዛኝነት አኳኋን ባይን ሕሊናው እየተመለከተ ከዚህ ካልታመነው እርምጃው በሕይወት እንዲመለስላት እንድትጠብቀውና እንድትፈቅደው መለመን አለበት ። ይህም ልመናው እንዲሰማለት ድምጹን ከፍ አድርጐ ባይናገርም በሙሉ ልቡ በሷ የተማጠነ መሆኑን የሚያስረዳ አንዳች ነገር በጥርሶቹ አፍኖ መናገር ግዴታው ነው ። ስለዚህም ጉዳይ በታሪክ ውስጥ የተጻፈ ብዙ ምሳሌዎች ይገኛሉ ። ለመጀመሪያ ጊዜ ይህንን ግዴታ ቢያስቀድሙ በእግዚአብሔር ከፍተኛ ጠባቂነት ሳይማጠኑ ሊቀሩ ይችላሉ ብሎ መከራከር አግባብ ያለው አይመስለኝም ። ይህንንም የምለው በውጊያው ሰዓት ከወይዛዝርታቸው

ሜፍ ጠይቀን ስለምናገኘው ነው ። ይህንንም ስናደርግ ለማናኛውም ችግር ዕርዳታና መጠለያ አግኝተን ሳይሆን በጠራው ሰማይ ሥር ሁነን ፤ የበጋውን ንዳድ ፀሐይና የክረምቱን አንሰፍሳፊ ውርጭና ብርድ ታግሰን ነው ። ስለዚህ እኛ ዙዋሪ ፈረሰኞች በምድር ላይ የምንገኝ የአምላክ ሚኒስትሮችና መሣሪያዎች ስለ ሆንን ፍርዱን ለዓለም የሚያከፋፍለው በኛ በእንደራሴዎቹ አማካይነት ነው" ።

"መችም የጦርነት ጉዳይና እንዲሁም እሱን የሚጠቅሱትና የሚመለከቱት ጉዳዮች ሁሉ ያለድካምና ያለችግር፤ ያለላብ ማንጠፍጠፍ የሚፈጸሙ ስላይደሉ አምላክ ደካማዎችን እንዲረዳላቸው በማለት በጸዋታ ሥፍራንና በረፍት ላይ ተቀምጠው ከሚለምኑት ባሕታውያን ይልቅ የበለጠ ድካምና ፍዳ የሚደርስባቸው የዙዋሪ ፈረሰኝነትን ተግባር በሚያከናውኑት ከርታታ ፈረሰኞች ላይ መሆኑ ለማንም ቢሆን የተሰወረ አይደለም" ።

"የዙዋሪ ፈረሰኛነት ተግባር እንደመነኮሳቱ ተግባር ምቾት ያለበት ነው ብዬ ለመናገር አልደፍርም ። እንዲያውም ትዝም አይለኝም ። እኔ አረጋግጬ ለመናገር የምችለው እኔ ራሴ የምሰቃይበትን ብቻ ስለሆነ የፈረሰኛነት ተግባር ያለጥርጥር አድካሚ አማቃቂ ፤ አማሳኝ አሣረኛ ፤ ለረሀብና ለውኃ ጥም የተጋለጠ ፤ ቡቱቷም እድፋም መሆኑን ሳስረዳችሁ የምቾቱን ወገን ማመዛዘንና የማናችን ጉስቁልና እንደሚበረታ ማመሳከር የናንተ ፈንታ ነው ። ባለፉት ዘመናት የነበሩትም ፈረሰኞች በዕድሜያቸው እርዝማኔ ውስጥ ብዙ ሥቃይና ችግር ደርሶባቸው እንደዛቀጡበት የታወቀ ቢሆንም ፤ አንዳንዶቹ በክንዳቸው ኃይል ተነሳስተው ንጉሥ ነገሥት ለመሆን በቅተዋል ። ለዚህም ዕድል ለመብቃት የቻሉት እውነት ይመስክርብኝ ዋጋውን በላባቸውና በደማቸው ከከፈሉ በኋላ መሆኑን እምልበታለሁ ። ምናልባት የነዚህ ፈረሰኞች አቃቢ የሆነ የቀቅራና የእስማተኛ እርዳታ ቢጎደልባቸውኖሮ በርግጥ ቅስማቸው ተሰብሮ የፍላጐታቸው አቅል ርቆአቸው ተስፋቸውም በክኅደት ተደምስሶ የትም ባክነው ይቀሩ ነበር" ሲል ማስረዳቱን ጨረሰ ።

መንገደኛውም መለሰ ፤ "እኔም ይህንኑ አስተያየት ከልብ ደጋፊ ነኝ ፤ ነገር ግን በፈረሰኞች ተግባር ውስጥ ሕገ ወጥ በመሆኑ የታዘብኩት አንድ መጥፎ ልማድ አለ ፤ ይኸውም አንድ ታላቅና አደገኛ የሆነ ውጊያ ለመጀመር በግጥሚያ መስመር ላይ ሲገኙ ሕይወታቸውን የሚቀስፍ አደጋ እንደሚደርስባቸውና ለመዳንም ዕድል ካላገዛቸው በስተቀር ከሞት እንደማይተርፉ እያወቁት ማናቸውም ንጹሕ እውነተኛ ሊያደርግ እንደሚገባው ሁሉ የሚጋጠሙበት ነጥብ ላይ የኃጢአት ሥርኤት ለመለመን ወደ አምላክ መማጠንን በፍጹም አስታውሰውት አለማወቃቸውን ነው ። እንዲያውም አፍራሻውን ወደ አምላክ መማጠንን ወደጐን ትተው አምላካቸው ይመስል ወደሚያፈቅሩአቸው ሴቶች በመማጠን እጅግ በበዛ ጸሎትና ምሕላ ሲማለሉባቸው ይሰማሉ ። ስለዚህ በዚህ ረገድ ያለው አደራረጋቸው ሲታይ ከደግነት ይልቅ ክፋዎች የሚያሰኛቸውን ትዝብት የፈጸሙ ናቸው ።

"ወንድሜ ሆይ" አለ ዶን ኪሾት ፤ "ጉዳዩ ከዚህ በተለየ አኳኋን ሊፈጸም አይችልም ። ከዚህ የተለየ ወግና ሥርዓት የሚከተል ዙዋሪ ፈረሰኛ ቢኖር ከፍ ያለ ውርደት ላይ እንደሚወድቅ አይጠረጠርም ። ምክንያቱም ይህ አደራረግ በዙዋሪ ፈረሰኛነት ሕግ ውስጥ የኖረ ልማድ ስለሆነ ዛሬ እኔ ዘንድ ሲደርስ መሻር አይገባውም ። አንድ ዙዋሪ ፈረሰኛ ከፍተኛ የሆነ የጦር ጉዳይ በሚያከናውንበት ጊዜ ዘወትር የወዳጁን መልክ በዓይኑ ብረት ላይ መቅረጽ ስለሚገባው በሚዋጋበት ሰዓት ዓይኑን ቀና አድርጐ በፍቅራዊነትና ባሳዛኝነት አኳኋን ባይን ሕሊናው እየተመለከተ ከዚህ ካልታመነው እርምጃው በሕይወት እንዲመለስላት እንድትጠብቀውና እንድትፈቅደው መለመን አለበት ። ይህም ልመናው እንዲሰማለት ድምጹን ከፍ አድርጐ ባይናገርም በሙሉ ልቡ በሷ የተማጠነ መሆኑን የሚያስረዳ አንዳች ነገር በጥርሶቹ አፍኖ መናገር ግዴታው ነው ። ስለዚህም ጉዳይ በታሪክ ውስጥ የተጻፈ ብዙ ምሳሌዎች ይገኛሉ ። ለመጀመሪያ ጊዜ ይህንን ግዴታ ቢያስቀድሙ በእግዚአብሔር ከፍተኛ ጠባቂነት ሳይማጠኑ ሊቀሩ ይችላሉ ብሎ መከራከር አግባብ ያለው አይመስለኝም ። ይህንንም የምለው በውጊያው ሰዓት ከወይዛዝርታቸው

ቀጥሎ እግዚአብሔርንም የሚለምኑበት ጊዜና ፋታ እንደማያጡ እርግጠኛ ስለሆንኩ ነው ።

መንገደኛውም መለሰ "አሁንም ቢሆን ከዚህ ጭብጥዎ ውስጥ ገና ያልገባኝ አንድ ነገር አለ ፤ ይኸውም አብዛኛውን ጊዜ ባነበብኳቸው መጻሕፍት ውስጥ አረጋግጬ እንደተረዳሁት ዙዋሪ ፈረሰኞች ድንገት ተገናኝተው መነጋገር እንደጀመሩ ወዲያውኑ ምስጢሩ ባልታወቀ ምክንያት አንደኛው በቁጣ ቱግ ይሉና ፈረሶቻቸውን አዙረው የውጊያ መነሻ ሥፍራ ይይዛሉ ። ምንም አታካራ ሳያበዙና ገላጋይም ሳይጠብቁ የፈረሶቻቸውን ልጓም ለቅቀው ሽምጥ አስነስተው በጦር ለመዘናጠል በሚመጡበት ጊዜ መንገዳቸው ላይ የሚማጠኑት በሴቶቻቸው ስም ብቻ ነው ። ነገር ግን አበክሮ እንደሚደርሰው ከሁለት አንደኛው ፈረሰኛ በወደረኛው ጦር መሐል ለመሐል ተወግቶ ከፈረሱ ላይ ተዘንጥፎ እመሬት ላይ ዘፍ ሲል ይታያል ። ሁለተኛውም መወጋት ስለማ ይቀርለት እሱም የፈረሱን ጋማ ጨምድዶ ይዞ አንገቱ ላይ ካልተደፋ በቀር እንደዚያኛው መሬት ላይ ወድቆ መንከባለሉ የማይቀርለት ነው ። ስለዚህ ይህን ያህል በተጣደፈው ውጊያ መካከል ሟቹ ፈረሰኛ ጊዜና ፋታ አግኝቶ ወደ ጌታው ለመማጠን ቻለ ማለት በውነቱ ከመታመን እጅግ የራቀ ነው ። እንደኔ ቢሆን ግን ለመዘናጠል በሚመጡበት ሰዓት ሴቶቻቸውን ለመማጠን ሲሉ የተናገሩትን ቃል የሚያከብር እውነተኛ የሆነ ሰው እንደ ሚያደርገውና ማድረግም እንደሚገባው ሁሉ አስቀድሞ ለእውነት ቢያደርጉት ኖሮ የተሻለ በሆነ ነበር ባይ ነኝ ። ይህንንም ስላልኩ እኔ በበኩሌ እንደታዘብኩት መቸም ዙዋሪ ፈረሰኞች ሲባሉ ሁሉም ፍቅር የያዛቸው ስላልሆኑ የሚማጠኑባቸው ሴቶች እንደ ሌሉ እርግጠኛ በመሆኔ አንዳንዶቹ ከዚህ ፈተና እንደሚርቁ እገምታለሁ" አለው ።

"ይህ ከቶ ሊሆን አይችልም" ሲል ዶን ኪሾት ተከራከረ ፤ "የሚያፈቅራት ሴት ሌለው ዙዋሪ ፈረሰኛ ፈጽሞ ሊኖር አይ ችልም ፤ ምክንያቱም በሥነ ፍጥረት ሕግ ሰማያት ከዋክብት እንዳሏቸው ሁሉ እነሱም የሚያፈቅሩአቸው ሴቶች እንዳሉዋ ቸው የታወቀና የታመነ ነገር ነው ። ከዚህም በቀር እስከዛሬ

ድረስ ከዙዋሪ ፈረሰኞች መካከል ያለሴትና ያለፍቅር የሚገኝ ፈረሰኛ መኖሩን የሚያስረዳ አንድም ታሪክ አይገኝም ። በውነቱ የሚያፈቅራት ሴት የሌለው ፈረሰኛ ቢኖር ኖሮ በዚህ ምክንያት ብቻ ጥራዝ ነጠቅ ይባላል እንጂ ቱባ ፈረሰኛ ሊባል ባልተገባ ውም ነበር ። ወደ ፈረሰኛነት ምሽግ ውስጥ ገብቷል ቢባል እንኳ በፊት ለፊቱ በር በኩል ሳይሆን እንደሌባና እንደወስላታ በምሽጉ ውድሞ ተንጠላጥሎ ፤ ወይም ባንድ ቀዳዳ ሾልኮ የገባ ፋዷታ የሚባል ነው ። ይህነንም በማድረጉ ዘወትር በሐፍረት ሲሸማቀቅ የሚኖርና አንድ ቀን ነውሩ ሲገለጥበት ተባርሮ ወጥቶ ከውርደት ላይ የሚወድቅ መሆኑ የማይዛባ ነው ።

"ይህም ቢሆን" አለ መንገደኛው" በትክክል አላስታው ሰውም እንጂ የጀግናውን የጋው ውላው አማዲስን ወንድም የዶን ጋላዋርን ታሪክ እንዳነበብኩት በግጥሚያው ጊዜ እንደሌሎቹ በስሟ የሚማጠንበት አንዲት የተወሰነባት ሴት እንደሌለችው ያስረዳል ። ይሁን እንጂ በዚህ ምክንያት ተነቅፎ የጀግንነቱ ዝና አልተገሠሠበትም ። ይልቁንም በዚህ አኳኋን እያሙትና እያሸሟ ጠጡት ስሙ የታወቀና በጀግንነቱም የላቀ ፈረሰኛ ለመሆን ችሏል" ።

"ዶን ኪሾትም እንዲህ ሲል መለሰ ወንድሜ ሆይ" አንዲት የነነት ወፍ ብቻዋን ስትበር በመታየቷ ለጸደይ መግባት ምልክት ልትሆን አትችልም ይባላል ። ስለዚህ እኔ እንደማውቀው ይህ ፈረሰኛ ለማንም ባልተገለጸ ምስጢር የጸና ፍቅር አድሮበት ነበር። ከዚህም በስተቀር ይህ ፈረሰኛ በተፈጥሮ ጠባዩ ያያትን ሴት ሁሉ መከጀልና መውደድ ያበዛ ስለነበረ ይህን ጠባዩን ሊታገስ ባለመቻሉ ብቻ የተወሰነባት ሴት የለውም ተብሎ ታምቶ ይሆናል እንጂ እንደሕጉ የፈቃዱ ፍጹም እመቤት የሆነች አንዲት ሴት እንደነበረችው ሊረጋገጥ ተችሏል ። በግጥሚያውም ጊዜ ዘወትር በሷው ስም ሲማጠን ተሰምቷል ። ይህም በጣም በጠበቀ ምስጢር የተያዘ ነው እንጂ እንደሌሎቹ በይፋ ሲነገር የተሰማ አይደለም ። እንዲህም የሚሆነው ሁልጊዜ ዓይነፋርና ምስጢሩን ደባቂ ፈረሰኛ በመሆኑ በተቻለው መጠን ስለሚጠነቀቅ ነው ።

መንገደኛውም እንዲህ ሲል ጠየቀ “መቸም ዙዋሪ ፈረሰኞች ሁሉ ፍቅር እንዲያድርባቸው ሕጉ የሚያስገድዳቸው ከሆነ እርስዎም የዚሁ ተግባር ባልደረባ በመሆንዎ ፍቅር አድሮብዎታል ማለት ነዋ? እርስዎም እንደዶን ጋላዎር ምስጢርዎን ለመደበቅ የማይጨነቁ ከሆነ የሚያፈቅሯትን ሴት አገሯን ፤ ዘሯን ፤ ውበቷን ፤ ገልጠው እንዲነግሩን በነዚህ በጉዞ ጓደኞቼና በኔም ስም ጭምር እለምንዎታለሁ ። ይችም ሴት የክቡርነትዎ ሁኔታ እንደሚገልጠው ይህን የመሰለ ጀግና ፈረሰኛ ያፈቀራትና የሚያገለግላት መሆኗን ድፍን ዓለም ሲያውቅላት በዕድለኛነቷ የምትደሰት ትሆናለች” አለው ።

ይህ ጥያቄ ባሳደረበት ስሜት ዶን ኪሾት በጣም ከተነፈሰ በኋላ እንዲህ ሲል ማስረዳት ጀመረ ፤

“ጣፋጯ ጠላቴ እኔ የማፈቅራትና የማገለግላት መሆኑን ድፍን ዓለም ቢያውቅላት የምትፈቅድ መሆን አለመሆኗን አረጋግጬ ለማወቅ ባለመቻሌ ቅሬታ ሳይሰማኝ አልቀረም ። ይሁን እንጂ ከናንተ ዘንድ ከፍ ባለ ትሕትና የቀረበልኝን ልመና እንድፈጽም ሕሊናዬ ስለሚያስገድደኝ ልነግራችሁ እፈቅዳለሁ ። ይኸውም ፤ ስሟ ዱልሲኒያ ፤ አገሯ ቶቦዞ ፤ አውራጃው ማንቻ ፤ የክብር ደረጃዋ ቢያንስ ቢያንስ ልዕልት መሆኗን እገልጽላችኋለሁ ። ከዚህ በስተቀር ለኔ ንግሥቴና እመቤቴ በመሆኗ በሥነ ፍጥረቷም ከሔዋን ልጆች ሁሉ የምትበልጥ ውብ ስለሆነች በሕይወት ያሉትና ሞተው ያለፉት ባለቅኔዎች ሁሉ በቅንጅናቸው መደነቂያ የሆኑትን ሴቶቻቸውን ለማሞገስ ሲሉ በቅኔያቸው ውስጥ እያገቡ የተቀኙትን ምሥጢራዊ ምስጋናና መወድስ ፤ እንዲሁም እጹብ ድንቅ ሆኖ ለሰው ልጅ ረቂቅነት የተሰጠውን ማናቸውንም ዓይነት ምሳሌ ሁሉ ጠቅላላ የያዘች ነች ። በተለይም በበኩሌ ያየሁትን ያህል ስለውበቷ ልዘረዝርላችሁ የምችለው ፤ ጸጉሮቿ የሐር ጉንጉን ፤ ግንባርዋ መስታወት ፤ ቅንድቧ ቀስተ ዳመና ፤ አይኖቿ ፀሐይ ፤ ጉንጮቿ የፈነዱ ጽጌረዳዎች ከንፈሮቿ የማር እንጎቻዎች ፤ ጥርሶቿ በረዶዎች ፤ አንገቷ ብርሌ ፤ ደረቷ እብነ በረድ ፤ ጣቶቿ የዝሆን ጥርስ ፤ ገላዋ አመልማሎ ፤ መሆኑንና እንዲሁም የእንከኗን ወገን ከሰው ዓይን የሚ

ሠውርላት የጸጋ መጋረጃ የተጐናጸፈች መሆኗን ነው ። እኔ እንደ ማስበውና እንደማልመው ውበቷን በጥንቃቄ አስተውሎ የሚመለከታት ሁሉ እያጋነነ ያደንቃታል እንጂ ከቶ ወደረኛ ሊያገኝላት እንደማይችል ላረጋግጥላችሁ እችላለሁ” ።

ቪባልዶም እንዲህ ሲል ጠየቀ “እኛ በተለይ ለማወቅ የምንሻው ቤተሰቦቿን ፤ ትውልዷን ፤ የዘሯን ጥንተ መሠረት አፈላለስ ነው” አለ ።

ዶን ኪሾትም እንዲህ ሲል መለሰ “የትውልዷ አፈላለስ ከጥንቶቹ ኩርሲዎች ፤ ከጋዮችና ከሮማውያን ሺፒዮኖች ፤ የሚመጣ አይደለም ፤ ወይም ደግሞ ከዛሬዎቹ ኩሎናዎችና ኦርሲኒዎች ፤ ወይም ከሞጋንዳዎችና ከየካታሎኛው ሬኳኤሶች አይደለም፤ ወይም ከሬቤላስ ፤ ከቫሌንሳው ቫላኖባስ ከፓላፎክስ ፤ ከኑዛሶች ፤ ከሮካቤርቲዎች ፤ ከኮሬላዎች ፤ ከሉናዎች ፤ ከአላጎኖች ፤ ከኡሪያዎች ፤ ከፎክሶች ፤ ወይም ከየአራጐናው ጐሬያዎች ፤ ከሴርዳዎች ፤ ከማንሪኬዎች ፤ ከሚዶሳዎች ፤ ከየካስቲሊያው ጉዝማኖች ፤ ከአሉንካስትሮዎች ፤ ከፓላኖች ፤ ከየፖርቱጋሉ ሜኔስዎች አይደለም ፤ ነገር ግን የማንቻው ቶቦዞ ተወላጅ ነች ። ቤተሰቦቿም በእውነቱ በዘመናዊነታቸው የሚኰሩ ባለጊዜዎች ናቸው ። እንዲሁም ለመጪው ትውልድ ታዳጊነት የሚኖራቸው የተከበሩ ዘሮች ለማፍራት መሠረት ለመሆን የታጩች እድለኛ ሴት ናት ። ከዚህ ማስረጃ የበለጠ በመፈለግ ሌላ ጥያቄ ብታቀርቡልኝ ዘርቢኖ የሚባለው ጀግና በኦርላንዶ መሣሪያዎች ምርኩ ላይ ያደረገውን ውልና መልስ በስተቀር ሌላ አጥጋቢ መልስ ልሰጣችሁ አልችልም ፤ ይኸውም ውል ፤ ....ማንም እንዳይነካት፤

ከኦርላንዶ ጋር አይቻልምና መለካካት ...የሚል ነው አለው ።

ያም እንዲህ ሲል መለሰ “ምንም እንኳ የኔ ዝርያ የላሬዶ ተወላጅ ጊዜ ያነሳው የደሀ ወገን ቢሆንና ይህንም ከቡርነትዎ የጠሩልኝን የመሰለ የትውልድ ስም ከዚህ ቀደም ሲጠራ ሰምቼ ባላውቅም በውነቱ የኔን ዝርያ ከየማንቻው ቶቦዞ ጋር

Pdf by Meysor bro

በጭራሽ ሳስተካክለው አልሞክርም ፤ እንዲያውም ይህን በመና ገሬ ከድፍረት እንዳይቆጥሩብኝ ይቅርታዎን እለምናለሁ'' አለ ።

''ይህም የሚቻልና የሚሆን ነገር ነውና እንኳ አይመስለ ኝም ፤ በውነቱ አደናገረኝ ለማለት እችላለሁ'' አለ ዶን ኪሾት ።

ይህ ሁሉ ሐተታ በሚጕርፍበት ጊዜ ሌሎቹ ሰዎች የንግ ግሩን ፍሬ ለማጠንከር ከፍ ባለ ጥንቃቄ ነቅተው ያዳምጡ ነበርና በንግግሩና በሐሳቡ አገላለጥ ብርሀን እንደተረዱት እረ ኞቹም ሆኑ ፍየል አርቢዎች የዶን ኪሾታችንን ፍጹም የሆነ የሕሊና ጉድለት ለማረጋገጥ ቻሉ ።

ሳንቾ ፓንቻ ግን ይህን ሐሳብ የሚገልጠውና ሐተታውንም የሚያጕርፈው ማን እንደሆነ ከልጅነቱ ጀምሮ ስለሚያውቀውና ጥቂትም ጥርጣሬ ቢገባው ይህን ያህል ዘመን በቶቦዞ አቅራቢያ ሲኖር ይህን የዘር ስምና ይህችን ልዕልት ሲያነቧት በፍጹም ባለ መስማቱ የተነሳ የውብቷ ዱልቺኒያን ጉዳይ ለማመን ስለሆነ ከዚህ በስተቀር ሌላውን ጌታው የሚናገረውን ሁሉ የወርቅ ምዝምዝ ያህል ቆጥሮት ነበር ።

በዚህ ጉዳይ ላይ እየተነጋገሩ በሚጓዙበት ጊዜ በሁለት ረጃጅም ተራራዎች መካከል በሚገኙት ሸለቆዎች አኳያ ጥቋቁር ደበሎ የለበሱና በእራሳቸውም ላይ የአረግ አክሊል የጐነጐኑ ቁይቶም በቅርብ እንደታየው እኩሌታዎቹ የዘንባባ ፤ እኩሌታዎቹ የደደሆ ቅጠል የጠመጠሙ ሃያ የሚሆኑ እረኞች ተከታትለው ቁልቁለቱን ሲወርዱ በሩቁ አዩዋቸው ። ከነዚህም ስድስቶቹ በአ በባና በልዩ ልዩ ለምለም ቅጠል የተሸፈነ ቃሬዛ ተሸክመው ነበር ። እዚህ ካሉት ፍየል አርቢዎች አንደኛው አነሳና ለመንገ ደኞቹ እንዲህ ሲል ነገራቸው ።

''እነዚያ ቁልቁለቱን የሚወርዱት ሰዎች የተሸከሙት የጂሮ ሶስቶሞስን አስከሬን ነው ፤ የሚያጉዙትም እሱ ለመቀበር ወደ መረጠው ከዚያ ኮረብታ ግርጌ ወደሚገኘው ሥፍራ ነው ። በዚ ህን ጊዜ ሁሉም ቶሎ እቦታው ለመድረስ እርምጃቸውን አፋጠ ኑና እነዚያ አስከሬኑን እመሬት ላይ አሳርፈው አራቱ እረኞች

ካንዱ ጭንጫ ሥፍራ ላይ መቃብሩን በሚቆፍሩበት ሰዓት ደረ ሱባቸው ። በተገናኙም ጊዜ የትሕትና ሰላምታ ከተለዋወጡ በኋላ ዶን ኪሾትና የጉዞ ጓደኞቹ ወደ ቃሬዛው ተጠግተው ሲመ ለከቱ በአበባና በቅጠል የተሸፈነው የሬሳ መልክ ለማየት ቻሉ ፤ በድኑም የለበሰው የእረኛ ልብስ ነበር ። እድሜውም በግምት 30 ዓመት የሚሆነው ጉልማሳ ስለሚመስል ፤ ምንም እንኳ በመሞቱ ምክንያት ወዞ ተመጥጦ መልኩ ቢጠወልግ በሕይወቱ ሳለ በውነቱ ደርባባና መልከ ቀና እንደነበረ የሚያስ ረዳ ሎጋነት ይታይበት ነበር ። በስተጐኑም እዚያው እቃሬዛው ላይ አንዳንድ መጽሐፎችና እንዲሁም የታጠፉና የተገለጡ ጽሑ ፎች ይገኙ ነበር ። በዚህ አኳኋን ዓይናቸውን ተክለው የሚመለ ከቱት ሰዎችም ሆኑ እነዚህ ጉድጓዱን የሚቆፍሩት እረኞች ሌሎችም በዙሪያው የነበሩት ኃዘንተኞች ሁሉ በጸጥታና በዝምታ አንገታቸውን ደፍተው በትካዜ መንፈስ ይታዩ ነበር ። በመጨ ረሻው አስከሬኑን ተሸክመው ከመጡት ሰዎች አንደኛው እንዲህ ሲል ዝምታውን ከፈተ ።

''ወንድሜ አምብሮጂዎ ሆይ ፤ ሟቹ ወዳጃችን የተናዘዘውን ቃል አክብረን በትክክል እንድንፈጽም የምትፈቅድ ከሆነ ጂሮ ሶስቶሞስ ለመቃብሩ የመረጠው ሥፍራ ይህ አሁን የሚቆፈረው መሆን አለመሆኑን ደህና አድርገህ ማጣራት አለብህ'' አለው ።

አምብሮጂዎም መለሰ ''አዎ ወንድሜ ሆይ ፤ ይኸው ሥፍራ ነው ። ያልታደለው ወዳጄ ዘወትር እየተቀመጠ ያደጋውን ሁኔታ ሲያዋየኝ የነበረው እዚሁ ሥፍራ ነው ። ያቺንም የሰው ዘር ደመኛ ጠላት የሆነችውን ሴት ለመጀመሪያ ጊዜ ያያት እዚሁ ቆሞ ሳለ ነው ። በመጀመሪያ ጊዜ ጂሮሶስቶሞስ እውነተኛውን የፍቅር ስሜቱን ለማርቼላ የገለጠላት እዚሁ ሥፍራ ነው ። በመ ጨረሻው ፍጹም ተስፋ ቆርጦ በዱር ለመንከራተት ያበቃውን የማርቼላን የእምቢታ መልስ የሰማው እዚሁ ሥፍራ ነው ። እሱም ከዚያ ወዲህ በጉስቁልና ኑሮ ተጨብጦ ብዙ ከተሰቃየ በኋላ ሕይወቱን ለማሳለፍ ቆርጦ የፈጸመው ከዚህ ከተረገመ ሥፍራ ባገኘው ጠንቅ ነው ። በእድሉ ላይ ለደረሰበት ብስጭትና ሥቃይ ኗሪ መታሰቢያ ይሆን ዘንድ ዘለዓለማዊ መረሳት በሚገኝበት

ምድረ በዳ በሆነ ሥፍራ ለመቀበር የመረጠው እርሱ እራሱ ነው።’ብሎ ካረጋገጠ በኋላ ንግግሩን በመቀጠል ፊቱን ወደ ዶን ኪሾትና ወደ መንገደኞቹ መለሰና እንዲህ ሲል አስረዳ።

“ክቡራን ጌቶቼና ወንድሞቼ ሆይ፤ ይህ በሚያሳዝን አስተያየት የምትአስተውሉት ሰውነት አምላካችን የጸጋውን እጅግ ከፍ ያለ ድርሻ ያኖረበትን ረቂቅ ነፍስ መልሶ ያስረከበ በድን ነው። በብልህነቱና በትሑትነቱ፣ በደግነቱ አምሳል የማይገኝለት የተወዳጁ የጂሮስስቶሞስ አካላት ይህ ተንጋልሎ ለመፍረስ ተዘጋጅቶ የምታዩት ነው። በወዳጅነቱ ወላንሳ፤ በቸርነቱ ሚዛን የሌለው፤ በጭምትነቱ የታፈረ፤ በተጨዋችነቱ የተወደደ፤ በጠቅላላው ደግና ብሩክ ሰው የሚያሰኙት ባሕርያት ሰብስቦ የያዘ ጐልማሳ ነበር እንጂ ሌሎቹ ሰዎች በምቀኝነት እንደሚሉት ደግነት ሲበዛ ጅልነት ያሰኛል በተባለው አነጋገር የሚተረጐም አልነበረም። ቢያፈቅር ተጠላ፤ ቢያመልክ ተነቀፈ፤ እንዲቷን አውሬ ለመነ አልሰማችውም፤ ድንጋይ ልቧን ተማጠነ አላዳነችውም፤ ነፍሷን ተከተለ አልደረሰባትም፤ በበረሀ ውስጥ ጮኸ ሰሚ አላገኘም፤ ለውለታ ቢሷ አገለገለ አልተባረከለትም፤ ለዚሁ ሁሉ ድካሙ የተቀበለው ዋጋ ገና ልጅነቱን እስጊጦ ሳይጨርስ በሞት ወጥመድ ውስጥ ገብቶ ባጭር መቀጨት ሆነ። የሞቱ ምክንያት የሆነችው እንዲት ወዶ ገብ እረኛ ናት፤ ታሪኳ በሰዎች ዘንድ መታሰቢያነቱን እንደያዘ ለዘለቀታው እንዲኖር ለማድረግ የሚቼ ዋና ምኞት ነበር። ዳሩ ግን እሬሳው ተቀብሮ ማባመሬቱ እንደተፈጸመ ወዲያውኑ በእሳት እንዲቃጥላቸው በመጨረሻ ቃሉ ባያስምለኝ ኖሮ እንዚህ በአጠገቡ ተበታትነው የምታዩዋቸው ወረቀቶች የእረኛይቱን ጭካኔ ጕምዛዛነት የቱን ያህል እንደሚያንገፈግፍ ያሳምኗችሁ ነበር” አላቸው።

ቪባልዶም እንዲህ ሲል መለሰለት” ከወረቀቶቹ ባለቤት ይልቅ አንተ ባላደራው በበለጠ ጭካኔና በማይገባ ጥብቅነት ትእዛዝ ለመፈጸም በመዘጋጀትህ ስህተተኛ ሊሉህ የምትበቃ ነህ። ምክንያቱም ማናቸውም ቋሚ ወይም ሟች ዘመድ ከሚገባው አደራረግ ውጭ የሆነ አደራ እንዲፈጸምለት ሲጠይቅ እሱ ያለውን ተከትሎ መፈጸሙ ከአደራ ጠባቂነት ወይም ከትክክለኛነት ማስቆጠሩ ቀርቶ ግብዝነቱን የሚገልጥበት ይሆናል። መለኮታዊው ማንቶባኖ እንኳ በኑዛዜው ላይ የተናገረው ቃል ሁሉ እንዲፈጸምለት ባላደራው ንጉሠ ነገሥት አውጉስጢኖስ ፈቅዶ ቢሆን ኖሮ በውነቱ ትክክለኛ ነገር እንዳላደረገ ተቆጥሮ ታሪኩ እስከ ዛሬ ድረስ ሲነቀፍ በኖረ ነበር። ስለዚህ አንተም ብትሆን ወንድሜ አምብሮጂዮ፤ ከልብ የምሰጥህን ምክር ትቀበለኝ እንደሆነ የወዳጅህን አስከሬን ከቀበርህ በኋላ ለስሙ መጠሪያ ዝክር የሚሆኑትን ድርሰቶቹን ብታቃጥላቸው ይቅርታ የሌለው ጥፋት ማድረግህ ስለሆነ በሃሳብህ እንዳትገፋበት እከለክልሃለሁ። እገፋበታለሁ ብለህ የምትእመር ቢሆን ግን እራስህን በሞኝነት አስገምቶ ታሪክህን ደግሞ በበደለኛነት አስመዝግቦ ለዘለዓለሞ ሲያስወቅስህ የሚኖር ተግባር መፈጸምህን እውቀህ ግባበት።

“ሟቹ ወዳጅህ በሕይወቱ ሳለ የደረሰበት የፍቅር ጭቆና አንገፍግፎት ሕይወቱን እንኳ ሳይመርጥ ሰውቶ ላንተ ለጓደኛው ደግሞ ይህን አደራ በመሐላ አጠንክሮ ቢጥልብህም አንተ በአስተያየትህ አመዛዝነህ ማሻሻልና ተገቢውን መፍረድ አለብህ። እንዲያውም ያላንዳች ማመንታት አንተ ማድረግ የሚገባህና ለወዳጅነትህም በቂ ምስክር ሊሆን የሚችለው ድርሰቶቹን በክብር ሥፍራ አስቀምጠህ ቢቻልህም በማሳተም አራብተህ የወዳጅ ጠላት የሆነችው የማርቼላ መራር ጭካኔ የቱን ያህል አሰቃቂ እንደነበረ ላገር በማሳወቅ ታሪኳ ለዘለዓለም እንደተጠላና እንደተሰደበ እንዲኖር ብታደርግ ነው። ይህም አደራረግህ የወዳጅህን ሞት እንደተበቀልህለት የሚያስቆጥር ሲሆን ለመጪውም ትውልድ ደግሞ በተለይም ለጐልማሳዎች መቀጣጫ ሆኖ ይህን ከመሰለው የፍቅር ጠንቅ ከሚያስከትለው የመከራ አዘቅት ውስጥ እንዳይጠልቁ የሚያስጠነቅቅ ምሳሌ ሆኖአቸው ይኖራል።

“ታሪኩን ለማወቅ ያህል እንደሆነ እኔና ሌሎቹም እዚህ የሚገኙት ታዛቢዎች ሁሉ በፍቅር የነደደውና ተስፋ የቆረጠው ወዳጅህ የሞተበትን ምክንያት በጥልቅ ተረድተነዋል። የአንተንና የሱንም የጠበቀ ወዳጅነት እናውቀዋለን። ከመሞቱም በፊት የሰጠህን ትእዛዝና ያስማለህንም መሐላ ሰምተናል። በዚህ በሚያሳዝነው ታሪክ ብርሆን የማርቼላ ጭካኔ የቱን ያህል የሚያሰቅቅ

እንደነበረ ፤ የጂሮስስቶሞስም ፍቅር የቱን ያህል የጋለ እንደነበረ ፤ አንተም የወዳጅህን ፍቅር በማጥበቅ ረገድ ያሳየኸው መታመንና ቁም ነገራምነት የቱን ያህል የተቀደሰ እንደሆነ በቀላሉ ለመረዳት ችለናል ። ስለዚህ የፍቅር ማዕበል ያናወጸው አዕምሮአቸው የገመተውንና ትክክለኛም መስሎ የታያቸውን በመከተል ያለልጓም የሚጋልቡት አንዳንድ የከንፍ ሰዎች የሚሰጡትን ትእዛዝ መፈጸም በውነቱ ታላቅ ጅልነት ነው ።

"ትናንትና የጂሮስስቶሞስን መሞትና በዚሁ ቀበሌ መቀበር ሰምተን ለወሬው በመጓጓት ብቻ ሳይሆን በኃዘን ስሜት ተገፋፍተን ወሬውን ከእረኞች ስንሰማ እጅግ አድርጐ ያሳዘነን ታሪክ እቦታው ላይ ተገኝተን ሁኔታውን በዓይናችን ለማየት ስንል የመንገዳችንን አቅጣጫ ትተን ወደዚህ መጣን ። ይህን በማሰብ ወዳጄ አምብሮጂዎ ሆይ ፤ በዚህ በጐ ስሜታችንና እንዲሁም የሚቻለን ቢሆን ወዳጅና ዘመዶቹን ለማጽናናትና የሀዘኑ ተካፋዮች ለመሆን ሳደረብን ጽኑ ፍላጐት ካሣ ይሆነን ዘንድ በበኩሌ አጥብቄ የምለምንህ መልካም ፈቃድህ ሆኖ እነዚህን ድርሰቶች እንዳታቃጥላቸውና እኔም ከነሱ መካከል ጥቂቶቹን መርጬ እንድወስድ እሺ እንድትለኝ ነው" ። ካለ በኋላ የእረኛውን መልስና የተስማሚነት ፈቃድ ሳይጠብቅ እጁን ሰደደና ቅርብ ከሚገኙት ድርሰቶች አንደኛውን ጥራዝ አንስቶ ወሰደ ። አምብሮጂዎም ይህን አወሳሰድ ተመለከተና እንዲህ አለ ።

"ወንድሜ ሆይ ፤ ለፍላጐትህ የሚጠቅምህ ከሆነ ያንኑ ያነሳኸውን እንድትወስድ ፈቅጄልሀለሁ ፤ ዳሩ ግን የተቀሩት እንዳላቃጥላቸው በማለት ያቀረብህልኝን ልመና እንድፈጽም ማሰብህ ከንቱ ምኞት ነው" ፤ አለው ።

ቪባልዶም ድርሰቱ የሚለውን ለማወቅ በጣም ቸኩሎ ነበርና አንዱን ገጽ ገልጦ ሲያነብ "የብስጭት እንጉርጉሮ" የሚለውን አርእስት ተመለከተ ። አብሮጂዎም ይህን እንደሰማ እንዲህ ሲል አስረዳ ። "ጌቶቼ ሆይ ፤ በዚህ አርእስት ሥር የተጻፈው ግጥም ሟቹ ወዳጄ በመጨረሻው ጊዜ የጻፈው ነው ። ዕድለቢስነቱ ወደየትኛው አደጋ ላይ እንደጣለው እሱ ላይ ተጽፎ

ታገኙታላችሁ ። ካለ በኋላ ሁሉም ለመስማት እንዲችሉ ድምጽህን ከፍ አድርግና አንብብላቸው ፤ መቸም ጉድጓዱ ተቆፍሮ እስኪያልቅ ድረስ በቂ ጊዜ ስላላችሁ እሱን እየሰማችሁ ለመጠበቅ ትችላላችሁ አላቸው ።

ቪባልዶም "መልካም ፈቃዱ ነው አለና ለማንበብ ተዘጋጀ "እነዚያም ዙሪያውን ከብበው ንግግሩን የሚያዳምጡት ሰዎች የሁሉም ፍላጐት አንድ ዓይነት ነበርና በድርሰቱ ላይ የተገጠመውን ሃሳብ ለመስማት ሲሉ አንባቢውን ከመካከል አድርገው ክባቸውን አጥብበው ቆሙ ። አንባቢውም ድምጹን ከፍ አድርጎ ቀጥሎ ያለውን ግጥም ማሰማት ጀመረ ።

ምዕራፍ 14

የሚቼ እረኛ የጂሮስቶምስ የብስጭት ግጥም የሚሰማበትና ሌሎችም የትካዜ ሁኔታዎች በሰፊው የሚገለጡበት ታሪክ ።

የጂሮስቶምስ እንጉርጉሮ

"አንቺ ጨካኝ አውሬ ታሪክሽ የከፋ ፣
ትፈቅጂ ይሆናል ዝናሽ እንዲስፋፋ ።
ጉምዛዛው ችካታሽ ከሬት የመረረው
ደስ ይልሽ ይሆናል ቢሰማልሽ ወሬው
ከአፍ ወዳፍ ዘምቶ ካገርም ወዳገር
በቅብብል ዘልቆ እስከ አጽናፍ ቢነገር
    ያስመካሽ ይሆናል ይህ ያንቺው ድርቅና
    መጠኑ ያልታወቀ ሚዛን የለው ቂና
    እኔ ሳከትምልሽ ዓለም ሳንቺ ቀርታ
    የምታደርጊውን አዳዲስ ሁኔታ
    ለመስማት ስጠብቅ ነቅቼ በርጋታ
    የገሀነም እሳት የስቃዩ ቦታ
    ተሳላኪ ሆኖ የልቅሶሽን ድምጥ
    ያሰማኛል ለኔ የፃርሽን ምጥ
የተከዘው ልቤም ፃርሽን ሲሰማ
ይበልሽ አበጀ እያለ በዜማ
ምስጋና ያቀርባል ምንም ሳያቅማማ
ስሜቱን ይገልጣል የበቀሉን መንፈስ
አንቺን ለማሳረር እስከቻለ ድረስ ።
ጉሮሮዬ ዝጐ ድምጼ ቢጐረንን
ልሳኔም ቢዘጋ ትንፋሼም ቢታፈን
ለማዜም አይሰንፍም የደስታ ዘፈን ።

የኔን ሕማምና ያንቺንም ሙከራ
ለአድማጮች ሊናገር ለሰሚም ሊያወራ

የጂሮስቶምስ እንጉርጉሮ ይቀጥላል

"ከሚበረታታው ፍላጐቴ ጋራ
ትክክል ጉልምስ አብሮ የሚንጠራራ
ያስደንጋጩ ድምጼ ነጐድጓድ ጩኸት
መሆኑን እወቂው የመብረቅ መዓት ።
    በደሌን ስናገር በበለጠ ቁጣ
    ያልታደለው ልቤን ስንጥቅት ሲወጣ
    ነበልባል ቃጠሎ ሆኖ እየነደደ
    ባንች ላይ ይወርዳል እየተጐረደ ።
እንግዲህ አድምጪኝ ጆሮሽን አንቂና
ነገር ግን አይደለም የደስታ ቃና
ይቅርታን የሚሰጥ አንቺን የሚያጽናና
እርግማን እንጂ ነው ሳደረግሺው ክህደት
ተገዶ የወጣው ከከሰለው ደረት
    የኔን መቁሰልና ያንቺን አቁሳይነት
    አፍርጦ የሚናገር መስከር በውነት
    የኔው እሪታ ነው የጭንቁ እንፋሎት ።
    ምሳሌ ስሰጥሽ ምንም ሳላሳስት
    ተወዘቺ እንግዲህ በልቤ ፍም እሳት
    የአራዊታት ንጉሥ የአንበሳው ግሣት
    የከፉይቱ ተኩላ አስደንጋጩ ጩኸት
    የእባብ ሰለክላካው የሚቀፈው ፉጨት
    የሚያስፈራው ጭራቅ ዘግናኙ ማቅራራት
    የገደቢሱ ወፍ የቁራ ማሚረት
ያልታመነው ባህር ያነሳው ማዕበል
ሁከቱ ጸጥ እንዲል ከነፋስ ሲታገል
በኃይል የሚሰማው የሞገድ ጅውታ
ተሸናፊው ኰርማ ሲያጓራ በማታ
ከአውራ ተነጥላ ብቻዋን የቀረች
ዕርግብ ስታላዝን እየተማረረች

ያልቀናው ጉጉትም በብስጭት ዜማ
የተመቀኙትን አማርሮ ሲያሰማ

<u>የጂሮሶስቶሞስ እንጉርጉሮ ይቀጥላል ፣</u>

"በገሀነም እሳት ገብተው የታጐሩት
የጥቁር ሰይጣናት ዋይታና ጩኸት
የነፍሴን መንሰቅሰቅ ለቅሶና ትካዜ
እነዚህ ያጅቡት ያድምቁት በባዜ
ስሚን ግራ ይግባው ጆሮዎቼ ይደንቁሩ
ድብልቅልቅ ያድርጉት ይሽበር አገሩ
ጤና የነሳኝን መርዘኛ ቁስል
ሰዎች እንዲያውቁልኝ ለማሳየት ስል
አዲስ ዘዴ ስሻ ያነጋገር ፈሊጥ
ጭንቂን መከራዬን አሳሬን የሚገልጥ
ይህ ነው የመረጥሁት ከሁሉ የሚበልጥ ።
የአባ ታጐ አሸዋ የበረዛው ወገን
ወይም ስመጥፎው (የቤቱ) ወይራ ደን (ሎቱ
ይህን የመሰለ ድብልቅልቅ ሙሾት
የገደል ማሚቶ ቢያስተጋባለት
ለመስማት አይችልም ምንም ቢሆን ከቶ
ዋይታው ቢበዛ ጩኸቱ በርክቶ ።
ተስፋ ቢስ የሆነው ይህ የኔ ስቃይ
በአሸዋው ክምር ውስጥ በአናቱ ላይ
ወይም በጠሊቁ አረንቋ ውስጥ ገብቶ
ተመጥጦ ቢቀርም እልም ብሎ በክቶ
በሞተች ምላሴ የተናገርኩት ቃል
በአየር እየዋኘ እንዲህ እለ ሲባል
ድምጹ ሕያው ሆኖ ዘላለም ይኖራል ።
ወይም ደግሞ እንዲሁ ይኸው ድምጹ ዘልቆ
በደረቱ ሜዳ በችፍግ ሽለቆ
ጭው ባለው በረሀ በሚያስፈራው ዱር
የዱካ ምልክት ወይም የሰው ዘር

<u>የጂሮሶስቶሞስ እንጉርጉሮ ይቀጥላል ፤</u>

«ጭራሽ በሌለበት ምድረ በዳ ውስጥ
ፀሐይም ብርሃኗን ምን ጊዜም ሳትሰጥ
ጨለማ ነግሦበት በሚቀፈው ሥፍራ
ወይም በነጭ አባይ ሜዳና ተራራ
በመርዘኛ አራዊት መኖሪያ መካከል
በዱር በደገላው በጅረት በገደል
እየተላለፈ ሲሰማ እንደደወል
ማጣራት ያልቻለው ደንቆሮው ማሚቶ
የሕመሜን ጩኸት ስልቱን አስተጋብቶ
በተቻለው መጠን አበጥሮ ቃኝቶ
ያንቺን ጨካኝነት ምክንያቱን አጉልቶ
መላልሶ ያሰማል ያሳሬን ስሞታ
ላጭሩ ሕይወቴ እንዲሆን ውለታ
እስከ አጽናፍ ተዳርሶ በሠፊው ምድር
ሲያስታውስ ይኖራል የኔን ብርቱ ግር ።
ንቀትም ይገድላል ልብን በማሸፈት
መጠራጠር ደግሞ በውነት ወይም ባሰት
እስኪጣራ ድረስ ያስጨርሳል ትዕግሥት
ቅናትም እንዲሁ አንጐልን እናውጦ
ልብን አኰማትሮ መንፈስን በጥብጦ
አፍርጦ ይገድላል በበዛ ጭካኔ
ይቅርታ የለውም የሚያስታግስ መጥኔ
ተለያይቶም መኖር ለረዘመ ርቀት
ነፍስን ያስጨንቃል ወጥሮ በናፍቆት
የመረሳሳትም ፍራቻና ሥጋት
ሰቀቀን በመሆን ከሌት እስከ ንጋት
ጸጥታ እየነሳ በቅዠት ማስዋኘት
ሥራው ስለሆነ የጠባዩ ዓይነት
የተሻለ ዕድል በቶሎ ለማግኘት
ተስፋን የሚያጸናና አይሆንም ደጋፊ
ያባብሳል እንጂ እየሆነ ገፊ ።

Pdf by Meysor Bro

የጂሮሶስቶሞስ እንጉርጉሮ ይቀጥላል ፤

«ይህ ሁሉ መጥፎ እጣ ተከማችቶ አንድነት
ከቶ የማይቀረውን እርግጠኛውን ሞት
ያመጣል በራስ ላይ ጐትቶ በገመድ
ማንም እያስጥለው ወዳጅ ወይም ዘመድ ።
እኔ ያልታደልኩት አሣረኛውን ግን
በቅናት ፥ በርቀት ፥ በንቀት ፥ ስበግን
ለሚገድለኝ ጠላት ለልብ ጥርጣሬ
ዓላማ ሆኜለት በመነጣጠሬ
መመከት አቅቶኝ ዝዬ ተግትሬ
ናላዬ ተናውጦ ባሳብ ተወጥሬ
ዕድሌን ስጠብቅ ከነገ ከዛሬ
ልሞት ዝግጁ ሆኜ በመኖሬ
እነሆ አገኘሁ የጠበቅሁትን
አንቺም ደስ ይበልሽ ስታውቂው ሞቴን ።
በሕይወቴ ሳለሁ ተነቅፌ ብጣል
የልቤ ፍም እሳት በመንደድ ሲቃጠል
በብዙ ስቃዮች በጭንቅም መካከል
የኔው አስተያየት የተስፋዬም ጥላ
ሸሽቶኝ ስለሄደ አጋልጦኝ ከኋላ
ላየው ሳልችል ቀረሁ ብሮጥ በችኮላ ።
እኔም በበኩሌ በመቁረጤ ተስፋ
ምንም አልፈልገው ላየውም አልለፋ
እንዲያውም ጭራሹን በሕመሜ ውስጥ
በውል ለመዘፈቅ ቆርጬ ስሮጥ
ተስፋን ለዘላለም ለመሸሽ አጥብቄ
ተነሳስቻለሁ አምርሬ ታጥቄ ።
ኧረ ለመሆኑ ምናልባት ተሳምዶ
ባለተስፋ መሆን ወይም በቁርጥ ከዶ

የጂሮሶስቶሞስ እንጉርጉሮ ይቀጥላል ፥

«ሁሉንም ባንድ ጊዜ ማድረግ ይቻላል ?
እኔስ አይመስለኝም አላምንም በውል ።

ወይስ ደግሞ እንዲሁ የመቁረጡ ምክንያት
ይበልጥ ተረጋግጦ ሲሆን የሚያምኑበት
በዚያን ጊዜ ማድረግ ይሻል ይሆን ይሆን ?
እንጃ ግራ ገባኝ በዚህም አኳኋን ።
የሚያሳርር ቅናት ከፊቴ ሲደቀን
እሱን እንዳላየው አይኔን ለመጨፈን
እንዴት እችላለሁ ይህን ላደርገው
በነፍስያዬ ላይ በተከፈተው
ከሺህ ቦታ ቁስሉ በተነደለው
በኩል አሾልኬ በአኳያው ሳየው ።
አብሻቂ ሁኔታ በጉልህ እያየ
የመናቅን ውርደት ሁሌ እየገበየ
ሥውር ጥርጣሬ በልቡ እየጋየ
አወይ ክፉ እድል መራራ ሥውር
ግራ የሚያጋባ የሚያደናግር
ሐቁ አደራረግ ንጹሁ ዕውነት
ተለውጦ ሲገኝ ተውጦ ባሰት
ኧረ ማነው ደፋር መካቹ ፊት ለፊት
ወሰን ባልተሰጠው ጠንካራ ትእግሥት
በሩን ላቶ ክህደት ፈጥኖ የማይከፍት ?
ቅናት ሆይ ጨካኙ አረመኔው ነብር
በፍቅር ግዛት ውስጥ እምጸሀ የምትኖር
እባክህን ስጠኝ ጩቤህን መዘህ
ወይም ገመድ ስጠኝ አትንፈግ አይዞህ
የልብህ እንዲደርስ ደስም እንዲልህ
ነገር ግን ወየውኔ በጨካኝነት ድል
ያንተው መታሰቢያ የኔውም መበደል

የጂሮሶስቶሞስ እንጉርጉሮ ይቀጥላል ፥

«አንዱን ሌላው በልጦት ተረቺው ታግቶ
ተሸንፎ ይቀራል ተደምስሶ ጠፍቶ
ከኔው ጋር አንድነት እመቃብር ገብቶ ።
እንግዲህ ላርፍ ነኝ ሞቼ ነፍሴ አልፋ
በሞት ወይም በሕይወት የደስታ ተስፋ

ምን ጊዜም ሳይኖረኝ እስከ ዘላለም
እንደማታ ጥላ እንደሌሊት ሕልም
እንደ ትኩስ ወረት እንደ ቀላጭ ሰም
ብኩን ምኞት ሆኖ ይበተን የትም
ያፈቀርኩበት ቀን ሰዓቱ ይረገም ።
እንግዲህ የምለው አውጥቼ አውርጄ
ለማፍቀርም ምክንያት እንዳለው ፈርጄ
ዛሬ ተገላግላ ነጻ የወጣች ነፍስ
ለጨካኝ ጠላቷ ለፍቅር ስታለቅስ
ይራራል በማለት በተስፋ እየለፋች
ተረግጣ ተገዝታ ባሪያ ሆና ኖረች ።
ያቺ የዘወትሯ ገዳዬ ጉብል
ነፍሷም እጅግ ውብ ናት እንደአካሏ ምስል
ከሀሳቤ ጋራ አለመግባባቷ
ጥፋቱ የኔ ነው በሁሉም ሁኔታ
መርጫለሁና ሞትን በቀጥታ
እንዲህ በመሆኑ ጥፋትን ወርሼ
ከዚህ ዓለም ስቃይ ጣጣዬን ጨርሼ
ዳግመኛ ላልመጣ መቸም ተመልሼ
ለስንብት ስሄድ ቸኩዬ በብርቱ
ፍቅር በዚህ ሰላም በሆነው ግዛቱ
የሚያውከው ላይኖር ጸጥታ ማግኘቱ
ታላቅ እረፍቱ ነው ሥጋት የሌለበት
ባላጋራው እኔ ከተወገድኩለት ።

የጂሮሰስቶሞስ እንጉርጉሮ ይቀጥላል ፥

አጉራ ጠናኝ ብዬ በዚህ መረታቱ
የገመድ ማተቤን አግብቼ ባንገቱ
ያለማወላወል ሽምቅቄ በጣቱ
የእልፊቴን ሰዓት በቶሎ አጣድፌ
ጻሬን ሳላበዛ ፈጥኜ አልፌ
ለከርሳሙ መሬት ሥጋዬን ጋብዤ
ባገኙ ስጠፋ እንደጉም ተጉዤ
በፈቃዴ እንጂ ነው አይደለም ታዝዤ ።

ለመጪውም ዘመን ክብርና ምስጋና
ለስሜ መጠሪያ ለታሪኬም ዜና
ፍቅርን ድል ለመንሳት ሳይኖረኝ እድል
በረቂቅ መሣሪያው ልቤን ሲነድል
መድኃኒት አጥቼ ለመከላከል
ከዚህ መጥፎ አደጋ ለመገላገል
አስገዳጅ ሳይኖረኝ እራሴን ስገድል
የስራቴ ጉንጉን የዘንባባ አክሊል
በራሴ ሳልደፋ በቁም ሳልታጀብ
እንዲቦጫጭቀው በድኔን ተኩላና ጅብ
መርጬ ነበረ ምስጢሬን ሰውሬ
ጭራሽ እንዳታየኝ ያቺ ጨካኝ አውሬ
ይህም ሳይሆን ቢቀር ምናምንቴ ሆኜ
ማለቅ ይገባኛል እንደ ጢስ በንኜ ።
አንቺ ግን ክፉይቱ ባየለ ጭካኔ
ሕይወቴን ለማጥፋት ምክንያት ሆኖ ለኔ
የሚያስገድደኝን እራሴን ለመግደል
እጅግ እያበዛሽ የሠራሽኝ በደል
በጣም አስመርሮ አሳጣኝ መድረሻ
መታገሥ አቃተኝ እስከ መጨረሻ
የቆሰለው ልቤ ጤና ስለነሳኝ
ሕይወቴን ለማጥፋት ምንም አላሳሳኝ

የጂሮሰስቶሞስ እንጉርጉሮ ይቀጥላል ፥

« የልቤ አቆሳሰል ሆኖ ምስክር
በቀስትሽ ተወግቶ ደሙ ሲነዝር
የቆምኩበት መሬት ጨቅይቶ ነበር
አንቺ ግን ከደሽው በመከራከር
ሐሰት ነው ትያለሽ ይህንን ነገር
ማን ይሟገትሻል ከማመን በቀር ።
ይህን ልተውና የኔን ጉዳት ላውጋ
በጭካኔሽ ምክንያት ላገኘኝ አደጋ
በደስታ ስከፍል ይህን የደም ዋጋ

ይገባዋል ስትይ ምናልባት መዝነሽ
ብትመለከችኝ በርሀራሄ አስተውለሽ
ጸጸት ቢማርክሽ ሕሊና ቢወቅስሽ
በኔ መሞት ምክንያት ዓይኖችሽ ቢያለቅሱ
በደም እንባ አብጠው ለመፍረጥ ቢደርሱ
በሕልምሽ መጥቼ መንፈስሽ ቢታወክ
ሰውነትሽ ቢርድ ልብሽ ቢብረከረክ
ለማልጠቀመው የስሜይ እንግዳ
ከእንግዲህ አልሻም ካሳ ካንቺ ዘንዳ
ተይው እንዳትገቢ ለኔ ብለሽ ዕዳ ።

ነፍሴ ያንቺ ግዳይ ሆና እንድትቀር
ፈርጀባታለሁ ሳልፈራና ሳልቸር
ደስ አይልሽምና ይህ ካልሆነ በቀር
እንዲያውም ይግረምሽ የቀብሬ ሥርዓት
በሚፈጸምበት ልክ በዚያን ሰዓት
ጨፍሪ ዝፈኚ ተቀቢ ተኳይ
እስክስታ ውረጂ ፈንድቂ እልል በይ ·

ይህን ስታደርጊ አይቶ የታዘበሽ
ጠላትሽም ቢሆን ወይም ደግሞ ወዳጅሽ
ለጭፈሮሽና ለፈንግታው ሳቅሽ
ላደረብሽ ስሜት የሚሰጠው ትርጉም
መሆንሽን ይገልጣል ልበ ክፉ እርጉም ።

የጂሮሶስቶሞስ እንጉርጉሮ ይቀጥላል ፥

«በደረሰ ቁጥር የዘመን አውዳመት
የደስታ በዓል ሆኖሽ የኔ መሞት
ዝክሩን እያከበረሽ በየድግስሽ ዕለት
እንድትደሰቺ እመኛለሁ በውነት ።

ይህን ምክር ላንቺ መስጠት ባይገባም
ምክንያቱን ልንገርሽ ስሚኝ አንቺ ተርባም
ሕይወቴ ተፋጥኖ ፍጻሜ እንዲያገኝ
የምትጠብቂው ዋናው የፍርድ ይግባኝ

መሆኑን አውቃለሁ በርግጥ አሳምሬ
መቸም ቸኩለሻል አንቺ ጨካኝ አውሬ
ቶሎ ለመጠቀም በሚጠፋው ክብሬ
ወዶ አብዶ ሞተ ብለሽ በማዋራት
አገር እንዲያውቅልሽ ዝናሽን ለማኩራት
ዓላማሽ ይኸው ነው የክቡ እምብርት
ሄዶ የሚወጋው የደገንሽው ቀስት
እንግዲህ ቶሎ ይምጣ ደርሷልና ያወቅት
ታንታሎ ከሲኦል ከእንጦርጦስ እዘቅት
በርሀብ ተንገብግቦ አፉን ይከፈትና
ተረክቦ ይዋጣት ነፍሴን ከደመና ።
ሲሲፎም ይከተል በደፍጣጭ ክባዱ
ታንታሎ ሳይውጣት ሳያገባት ሆዱ
ነጥቆ በመገንጠል ያገኘውን ብልት
አድቆ እንዲፈጩው በክራንቻው ሹለት
ቲሲዮም ጆቢራውን ይዞ እየመራ
ኢሲዮኔም እንዲሁ ዓይኑን እያበራ
መኩራኩር እግሩን እያንከባለለ
ቅርጫ እንዳያመልጠው ጥርሱን እንዳጋለ
ገፍቶ እያዳፋ ቅደሚ እያለ
የዘላለም ድካም ሥቃይ ተቀባዮች
የሆኑትን እምሳ እህትማማቾች

የጂሮሶስቶሞስ እንጉርጉሮ ይቀጥላል ፥

« አስልፎ ይጠብቅ ነፍሴን ለመቀበል
ተቀራምተው ይብሏት በደራጉን በቀል
ሁሉም ተሰብስበው አንድነት በብዛት
ቡጭቅጭቅ አድርገው ቆርሰው ይካፈሏት ።
አስጨንቆ ገዳይ የሥቃይ ፃዕረ ሞት
ይግባና ከልቤ እርፎ ይቀመጥበት ።
ተስፋ በቆረጠ መንፈስ ተሰባብሮ
በትካዜ ዶማ ልቡ ተቆፍሮ
በፍቅር እለንጋ ተገርፎ ለደማ
በነጣቂ ጠላት ነፍሱ ለተቀማ

ፍትሐት ይገባዋል ተብሎ ቢፈረድ
በሬሳዬ ዙሪያ ዘፈን ይረገድ
በለዘብታ ሙሾ በለስላሳ ዜማ
ይነበብ ግንዘቴ ጉልቶ ሳይሰማ ።

ይህም ይሁን ተብሎ ቢደረግ ምናልባት
አንዲት ቁራጭ ከፈን ተነፍጎ ያላባት
ወድቆ የሚቀረው የተጣለው በድኔ
ማንንም እንዳይወቅስ ገዝቼአለሁ እኔ

የገሃነም እሳት ጠባቂው በረኛ
ባለሦስት ጭንቅላት ቀላፊው መጋኛ
አንድ ሺህ ከይሲዎች አንድ ሺህ ጋኔኖች
ነባር ጭፍራዎቹን ዋና ተከታዮች
በሰልፍ ተራ አግብቶ ሁሉን በማንጋጋት
ነፍሴን አስጨንቀው በሃዘን ያጅቧት ።

መቸም ቢሆን ሕጉ ጥንቱን ሲመሠረት
በፍቅር ተንድፎ በጠንቁ ለሚሞት
ከዚህ የተሻለ የመቃብር ሥርዓት
የሚቻል አይመስልም የሚፈጸምለት ።

<u>የጂሮሶስቶሞስ እንጉርጉሮ ይቀጥላል ፣</u>

እስካሁን የኖርከው አብረኸኝ ሳትለይ
«የብስጭት ግጥም» ወዳጄ ልቤ ሆይ
እንግዲህ ልምከርህ ስማኝና ልሙት
ከዚህ ካስተካዝ ከኔ ጓደኝነት
ስትነጠል በግድ ተገንጥለህ ስትቀር
በለቅሶ አትንሰቅሰቅ አይዞህ በርታ ድፈር ።

እንዲያውም ልንገርህ አንተ እንድትፈጠር
ያደረገችው ሴት ሃሳቧ ሲጀመር
የኔ አለመታደል እየከፋ ሲብስ
የሷ ደስታ ግን ፋፍቶ በመታደስ
ይበልጥ እየጐላ የሚያስፈነድቅ
እንዲሆን ጥረቷ መሆኑን እወቅ ።

ስለዚህ የምልህ አሁንም ደግሜ
በመቃብሬ ላይ ብትሆንም ወንድሜ
ፊትህ ፈገግ ይበል ይጽናና ልብህ
የተካኸርነት መልክ አይታይብህ ።

የሚለው ድርሰት ተነባበ ተፈጸመ ።

ይህን የጂሮሶስቶሞስን እንጉርጉሮ ሲያዳምጡ የነበሩትም ሰዎች ሁሉ የስሜቱ አገላለጥ አስደስቷቸው ነበር ። አንባቢው እንደሚለው ግን ይህ በግጥሙ ላይ የጐረፈው ወቀሳ ስለ ማርቼላ ጠባይ ጭምትነትና ስለአብነቷ በሌሎች ሰዎች ዘንድ ሲወራ ከተሰማው ዝናዋ ጋር ሲተያይ በጭራሽ የሚመሳሰል አይደለም ፣ ምክንያቱም በዚህ እንጉርጉሮው ውስጥ ጂሮሶስቶሞስ የገለጠው የብስጭት ስሜት ስለቅናት ፣ ስለጥርጣሬ ፣ ስለ መራራቅ ፣ መበደሉን ስለሆነ ፤ ይህ ሁሉ ብስጭቱ ማርቼላ የገበየችውን መልካም ስምና መልካም ዝና ዝቅ አድርጐ የሚያስገምትባት ሊሆን አይችልም በማለት የግል ትችቱን አሰማ ። አምብሮጂዩም የባልንጀራውን የጠበቀ ልባዊ ምስጢር ጠንቅቆ የሚያውቅ ሰው ነበርና እንዲህ ሲል ለትችቱ መልሱን ሰጠ ።

« የተከበራችሁ ጌቶቼ ሆይ ፣ ይህ አሁን የሰማችሁት የግጥም ድርሰት በውነት የሆነ ነገር መሆኑን አምናችሁ ያደረባችሁን ጥርጣሬ ለማስወገድ ትችሉ ዘንድ ያልታደለውና አሳረኛው ወዳጄ ይህን ድርሰት የጻፈው ከማርቼላ እርቆ በሚኘበት ጊዜ መሆኑን ብታውቁት እወዳለሁ ። በገዛ ፈቃዱ የራቀበትም ምክንያት ምናልባት ይህ ከሷ ርቆ መኖሩ የተለመደውን የማስረሳት ጠባይ ሊፈጥርበት ይችል እንደሆን ለማየት ነበር ። መቸም ርቆ የሚኖር አፍቃሪ በናፍቆት የሚያስጨንቀው ትዝታና በቅናትም የሚያንገበግበው መጠራጠር ሊደርስበት መቻሉ የማይቀር ነገሮ ስለሆነ ጂሮሶስቶሞስንም የሚታሰብ ቅናትና የሚያስፈራ ጥርጣሬ እውነት እንደሆነ ያህል በትውስታው እየተደቀነ ይጐጠጉጠው ነበር ። ስለዚህ በማርቼላ አብነት ላይ የታወጀው የስመ ጥሩነት ዝና እውነተኛነቱ ከዚህ ከሰማችሁት ድርሰት ጋር የተያያዘ ነው ። ይህም ሲሆን ከጨካኝነቷ በስተቀር

ጥቂት ትዕቢተኛና በጣምም ሰው ናቂ በመሆኗ ይህ የሚመ
ቀኙት ባህሪዋ ከዚህ እልፍ ያለ ሌላ ዓይነት ስሜትና ጠባይ
ሊኖረው የሚችል አይደለም ።

«እንግዲያውስ ይህ ከሆነ እውነት ሊሆን ይችላል» ሲል
ቪቫልዶ መለሰ ፣ ቀጥሎም ከዚያ ከመቃጠል ካተረፋቸው ወረ
ቀቶች ውስጥ ሁለተኛውን ቅጠል ለማንበብ ሲዘጋጅ በአንድ
አስደናቂ በሆነ ትርኢት ተቋረጠ ፣/ በእርግጥም አስደናቂነቱ እንደ
ተአምር የሚቆጠር ነበር/ ወዲያውኑ ይህ ትርኢት ለአስተያየቱ
ተከሰተለት ።

ከግርጌው መቃብሩ ከሚቆፈርበት ካንዲት ኮረብታ ጫፍ
ላይ እረኛይቱ ማርቼላ ብቅ ብላ በታየች ጊዜ የመልኳ ማማር
እጅግ አድርጐ የሚያስደንግጥ ስለነበረ ይኸው ውበቷ የተወራ
ውን ዝናዋን በጣም ልቆ የሚበልጠው ሆኖ ተገኘ ። በመቃብሩ
ሥፍራ ከተሰበሰቡትም ካሁን ቀደም አይተዋት ከማያውቋት
ሰዎች መካከል የመደነቃቸው ብዛት በዝምታ ፈዝዘው ያስተ
ውሏት ጀመር ። እነዚያ ዘወትር ሲያይዋት የከረሙትም ቢሆኑ
ካሳይዋት ሰዎች ባላነሰ መገረም ማስተዋላቸውን አልተውም
ነበር ። ዳሩ ግን አምብሮጂዎ የሚባለው እንደተመለከታት ወዲ
ያውኑ ግልጥ በሆነ መቀየም እንዲህ ሲል ተናገራት ።

«የነዚህ ተራራዎች ባለቤት የሆንሺው አንቺ ክፉይቱ ገበሎ
ሆይ! አሁን የመጣሽው ምናልባት ያንቺ እዚህ መገኘት ከዚህ
ካልታደለው ሟች ቁስል ውስጥ ትኩስ ደም የሚንቆረቆር መሆ
ኑን ለማየት ነውን? ወይስ የማይዳኘው ጠባይሽና የጨካኝነት
ተግባርሽ ባስገኘው ውጤት የተሰማሽን ደስታና ኩራት ለመግ
ለጽ ነውን የመጣሽው? ወይስ ደግሞ እዚህ ኮረብታ ላይ
ቆመሽ እንደ እርህራሄ ቢሱ ኔሮን ዳግማዊት ሆነሽ የሮማሽን
የቃጠሎ ነበልባል ለማየት ነውን? ወይም ውለታቢሷ ልጅ በአ
ባቷ በታርኲይኖ በድን ላይ እንዳደረገችው ሁሉ አንቺም ይህን
ያልታደለውን በድን በጭካኔ ለመረጋገጥ ነውን፡ አይዞሽ! ተበ
ረታችና የመጣሽበትን ምክንያትና ፍላጐትሽም ምን እንደሆነ
ተናገሪ ። የጂሮሶስ ቶሞስም ሐሳብ በሕይወቱ ሳለ ያንቺን ፈቃድ
ለመፈጸም ምን ጊዜም ያልቦዘነ መሆኑን እኔም እራሴ አሳምሬ

ስለማውቀው ዛሬ ሞቶ ቢለየንም ወዳጆቹ ተብለን የምንጠራው
ሰዎች ሁሉ የምትሰጪውን ትእዛዝ ስለእርሱ ሆነን ለመቀበል
ዝግጁዎች በመሆናችን ፍላጐትሽን ከመግለጥ አትዘግይ» ብሎ
ንግግሩን ጨረሰ ።

«አምብሮጂዎ ሆይ! እኔ እዚህ የመጣሁበት ዋናው ምክ
ንያት አሁን አንተ ከተናገርካቸው ውስጥ አንደኛቸውንም ግፍ
ለማድረግ አይደለም» ስትል ማርቼላ መልሷን መስጠት ጀመረች።

«የኔ አመጣጥ ግን ስለጂሮሶስ ቶሞስ መሰቀየትና መሞት
እኔን በደለኛ አድርገው ስሜን በክፉ የሚያነሱትን ሰዎች ሁሉ
ለማስተባበልና በእምነታቸውም እጅግ የተሳሳቱ መሆናቸውን
አስረድቼ ተከላክዬ እራሴን ከደሙ ንጹሕ ለማድረግ ብቻ ነው ።
መቸም ቢሆን ትክክለኛ አእምሮ ላላቸው ሰዎች ሁሉ እውነትን
ቁልጭ አድርጐ ለማስረዳት ብዙ ጊዜና ብዙም ቃላት የማይ
ፈጅ ስለሆነ እዚህ ያላችሁት ሰዎች ሁሉ የማስረዳችሁን እንድ
ትአዳምጡኝ አጥብቄ እለምናችኋለሁ ።

«እናንተው እራሳችሁ መስክራችሁ እንደተናገራችሁት ሁሉ
በዚህ ዓለም ላይ ቆንጆ ሆኜ ተፈጥሬአለሁ፤ይህም ቁንጅናዬ ያለ
መጠን ያስደንቀ በመሆኑ ምክንያት አይታችሁ ለመተው በማ
ትችሉበት አኳኋን እንድትአፈቅሩኝ ባልታወቀ ኃይል ተገድዳ
ችኋል ። እናንተ በቁንጅናዬ ብርቅነት ተገድዳችሁ ለገለጣችሁ
ልኝ የፍቅር ስሜት እኔ ደግሞ ለውጡን እናንተን በማፍቀር እን
ድመልስ መገደድ እንደሚገባኝ የምትጠይቁ ሆናችኋል ።

«እኔ የትውልድ አጋጣሚ ሆኖ በተሰጠኝ ተፈጥሮ ብል
ህነቴ እንደማውቀው ማናቸውም የተዋበ ነገር ሁሉ በሕላዊ የመ
ውደድ ስጦታ እንዳለው አረጋግጣለሁ ። ይሁን እንጂ በውበቱ
ማራኪነት መወደድን ያገኘው ነገር ሁሉ ሲፈጠር ተወዳጅ
በመሆኑ ብቻ ለተቀባው የመወደድ ፀጋ ብድሩን በመውደድ
እንዲመልስ የሚገደድበት ምክንያት ከቶ ሊገባኝ አልቻለም ። አብዛ
ኛውን ጊዜ እንደሚደርሰው ያ ውበትን የወደደው ሰው ምና
ልባት መልከ ጥፉ ቢሆን ኖሮ መቸም አስቀያሚ የሆነው ሁሉ
የመጠላት እድል ስላለው «አንቺ ቆንጆ በመሆንሽ አፈቀርኩሽ

እኔ ግን ምንም መልክ ጥፉ ብሆን ሊታፈቅሪኝ ይገባሻል» ብሎ የሚጠይቅ ሰው ቢኖር በእውነቱ መጥፎ አነጋገር በሆን ነበር ።

ከዚህም በስተቀር ተመሳሳይ ቁንጅና ያላቸውም ሰዎች ቢሆኑም እንኳ በዚህ ምክንያት ብቻ የመፈቀር ዝንባሌያቸው እጣ ክፍላቸው እኩል ሊሆን አይችልም ። ምክንያቱም አንዳንዱ ቁንጅና ላይን ሲያስደስት ፍላጐትን የማይማርክ ሆኖ ስለሚገኝ የሚታዩት ቁንጅናዎች ሁሉ ከፍቅር ላይ የሚጥሉ ስላልሆኑ ነው ።

ቁንጅናዎች ሁሉ ፍቅር ላይ የሚጥሉና ፍላጐትን የሚማርኩ ቢሆኑ ኖሮ የሰው ሁሉ ፍላጐት በየትኛው ቁንጅና ላይ ቀልቡን ለማሳረፍ እንደሚችል ቅጡ ጠፍቶት የሚጨብጠውን በማጣት የተሳከረና የባዘነ ይሆን ነበር ። ምክንያቱም ቁንጅናዎች የበዙትን ያህል ፍላጐቶችም ያንኑ ያህል የበዙ ስለሚሆኑ ነው ። በዚህ ሁኔታ አስገዳጅነት በተፈጥሮ ሕግ ውስጥ የመፋቀር መንፈስ በሥውር ጥምድ ተደንግጐ የሚገኝ ሆኗል። እኔም በእድሜ ከበሰሉት ሰዎች አነጋገር እንደሰማሁት እውነተኛና ዘላቂ ፍቅር ሊሆን የሚችለው የጋራ ፍቅር ሲሆንና ያላንዳች አስገዳጅ ነገር በውዴታ ፈቃድ የተቀበሉት ሲሆን ብቻ ነው ይላሉ ።

ይህን አስተያየት የምታምኑበት ከሆናችሁ እናንተ እንደምትሉት እኔን ስለቁንጅናዬ በመውደዳችሁ ምክንያት እኔ ደግሞ ያለውዴታዬ ፍላጐቴን ለፈቃዳችው እንዳስገዛ የምትአስገድዱኝ ስለምን ነው? እስቲ ላስፈርዳችሁ ። በዚህ ዓለም ላይ ቆንጆ ሆኜ እንድታይ የሠራኝ አምላክ ምናልባት መልክ ጥፉ አድርጐ ሠርቶኝ ቢሆን ኖሮ እናንተ ሳታፈቅሩኝ ቀራችሁ ብዬ ባማርርባችሁ ትክክለኛ ምክንያት ይኖረኝ ነበርን? በሌላ በኩል ደግሞ ልትአመዛዝኑት የሚገባችሁ ጉዳይ አለ ፤ ይህን የኔን ቁንጅና እኔ እራሴ ጠይቄና ለምኜ ወይም ተሻምቼ ያገኘሁት? አይደለም ። ነገር ግን እንደዚሁ እንደምታዩኝ እኔ ሳልጠይቅና ሳልመርጥ የጊዜው ታሪክ በፈቃዱ ይሁን ብሎ በፀጋው የሰጠኝ መሆኑን ነው ። ስለዚህ እባብ ነድፉ እንድትገድል ተፈጥሮ በሰጣት

የመርዝ መሣሪያዋ ልትወቀስበት የማይገባትን ያህል እኔም በቁንጅናዬ ምክንያት ጉዳት ባስከትል በደለኛ ሆኜ ልወቀስ የማይባኝ መሆኔን አረጋግጥላችኋለሁ ። የጨዋ ሴት ቁንጅና እንደ ሩቅ እሳትና እንደተሳለ ሠይፍ የሚቆጠር ነው ። ያልቀረበውን አይሰይፍም ። ያልደረሰበትን አይፈጅም ። ክብርና ኩሩነት የነፍስ ጌጦች ናቸው ፤ እነዚህ ያልኖሩት አካል ቆንጆም ቢሆን መስሎ ሊታይ አይበቃም ። እንግዲህ የሰው ልጅ ጨዋነት አካላቱንና ነፍሱን ከሚያስጌጡትና ከሚያሳምሩት አብነቶች አንዱ ሲሆን አንዲት ቆንጆ ሴት በቁንጅናዋ ምክንያት በመወደዷ ብቻ ስሜቷ ሳያዘነብል የግል ደስታውን ለመሙላት ሲል ባለው ኃይልና ባለው ጥበብ ክብሯንና ጨዋነቷን ለመግፈፍ የሚደክመውን ሰው ፍላጐት ለመፈጸም ስትል መብቷን መስዋዕት ማድረግ ይገባታልን? ።

ይህ ከቶ የማይደረግ ሙከራ ነው ። እኔ ወትሮም ስወለድ ነፃ ሆኜ ስለሆን ይህንኑ ነፃነቴን ለማንም ሳላስነካ ለመኖር እንድችል ይህን ጭር ያለ ኑሮ የሚገኝበት ቀበሌ መርጬ መጥቼአለሁ ። እነዚህ ተራራዎች ያበቀሏቸው ዛፎች ጓደኞቼ ናቸው። የነዚህ ወንዞች የጠሩ ውሃዎች መስታወቶቼ ናቸው ። ምስጢሬን የማካፍላቸውና ቁንጅናዬንም የምጋብዛቸው ለዛፎችና ለወንዞቹ ብቻ ነው ። እኔ የሩቅ እሳትና የተሳልኩ ሰይፍ ነኝ ። በቁንጅናዬ ተማርከው ያፈቀሩኝን ሰዎች ሁሉ በተናገርኳቸው ቃል ተስፋ አስቆርጬ አግልያቸዋለሁ ። እንግዲህ የሰው ፍላጐት ሁሉ ተስፋን እየተመገበ የሚኖር የነፋስ መታወቂያ ስልቻ ከሆነና ከኔ በኩል ለጂሮሶስ ቶምስም ሆነ ለሌሎቹ እረኞች አንዳች ተስፋ ሳልሰጥ በቁርጠኛ ቃሌ ፀንቼ ስገኝ በመካከሉ ይህን የመሰለ የሞት አደጋ ቢደርስና ወደፊትም ቢቀጥል የሚሞቱትን ሰዎች ሁሉ የሚገድላቸው ከኔ መጨከን ይልቅ የገዛ እራሳቸው በተስፋ መታመቅና ደካማነት ነው ። እነዚያ አፈቀርናት የሚሉት ሰዎች ሃሳባቸው ቁም ነገርና ጨዋነት ያለው ሆኖ በዚህ ምክንያት ከሃሳባቸው ጋር እንድግባባ በሕሊና በኩል መገደድ ነበረብኝ ቢባልም እንኳ ከኔ በኩል እዚሁ አሁን የጂሮሶስ ቶምስን መቃብር ከሚቆፈርበት ሥፍራ ላይ ተገናኝተን እሱ የስሜቱን ቁርጠኛነት በገለጠልኝ ጊዜ የኔ ቁርጠኛ ስሜት ደግሞ

ለዘወትር ድንግላዊት ሆኜ መኖርንና ከብቸኛነቴም የማበቅለውን ፍሬና የቁንጅናዬን አበባ ለምድሪቷ ብቻ መስጠትን መሆኑን አረጋግጬ ነግሬው ነበር ።

እሱ ግን ይህን ቁርጠኛ ማስጠንቀቂያዬን መቀበል አቅቶት ከተስፋው ጋር ለመተናነቅ ሲፈልግና በነፋስም ላይ ለመንሳፈፍ ሲሞክር ወድቆ በችላ ባይነቱ ሐይቅ ውስጥ ሰጥሞ ቢቀር ማንን ሊያስደንቅ ይችላል? ፣ እኔ ፊት ስጥቸው ፤ አይዞህ! ብዬው ቢሆን ኖሮ ሐሳዊት እሆን ነበር ፣ በድለላ ሸንግዬውም ቢሆን ኖሮ እጅግ የምወደውን ስሜቴንና ክብሬን እንደገደልሁትና እቅዴንም እንዳፈረስኩት ያህል ይቆጠር ነበር ። ዳሩ ግን ይህን ሁሉ ሳላደርግ ፍጹም ተስፋ ያስቆረጥኩት መሆኔን በበኩሉ ለመረዳት ባለመፈለጉ ብቻ ከራሱ ተስፋ ጋር ታገለ ። ሳይጠላም ሳይወደድም በከንቱ ተበሳጨ ። ይህን ሁሉ ሁኔታ ከተመለከታችሁ በኋላ በሱ ላይ ለደረሰው ሥቃይና ሞት እኔ ኃላፊ ሆኜ በበደለኛነት መወቀስና ጥፋቱ በኔ መታየት የሚገባው መሆን አለመሆኑን ፍረዱኝ ።

የተካደ ሰው ሊበሳጭ ይገባዋል ። ተስፋ ተሰጥቶት ቃሉ ሳይጠበቅለት የቀረ ሰው ሊያዝን ይገባዋል ። መልካም አቀባበልና ቀረቤታ ከኔ ያገኘ እንዳለ በተስፋ ሊጽናና ይገባዋል ። የጋባኸሁትን ስሜቱን የገለጥኩለት ሰው እንዳለ ሊመካበት ይችላል ። ዳሩ ግን ተስፋ ወይም ክህደት ወይም መልካም አቀባበል ወይም የስሜቴን ዝንባሌ ከኔ ያላገኘ ሰው ጨካኝ ነች ፤ ነፍሰ ገዳይ ነች ፤ ብሎ ሊጠራኝ በፍጹም አይገባውም ።

የኔ ዕድል ለፍቅር እንዲያዘነብል እስካሁን ድረስ ፈጣሪዬ አልፈቀደልኝም ። ስለዚህ በገዛ ውዴታ ፈቃዴ ለማፍቀር እንደሚባኝ ማመን ታላቅ ስሕተት ነው ። ይህ በጠቅላላው የምሰጠው ማስጠንቀቂያዬ በልዩ ልዩ ስሜታቸው እየተገፋፉ ጤና ለሚነሱኝ ሁሉ ገደብ ሆኖ እንዲያግዳቸው እመኛለሁ ። እንዲሁም ከዛሬ እንስቶ ወደፊት ሌላ ሰው በኔ ስም አሳብቦ ቢሞት እሚሟቱ በቅናትና በመናቅ አለመሆኑን ለማንም እንዲታወቅልኝ አሰምቼአለሁ ። ምክንያቱም ማንንም የማታፈቅር ሴት በማንም ዘንድ ቅናት እንዲፈጠርበት ለማድረግ አትችልም ። ተስፋ ማስቆረጥም ከንቀት ጋር ሊታሰብ የሚገባው ነገር አይደለም ። እውሬና ገበሎ የሚለኝ ሁሉ እንደመጥፎና እንደአደገኛ ነገር ቆጥሮ ይራቀኝ ይተወኝ ። ውለታ ቢስ የሚለኝ ሁሉ አይከተለኝ ፣ ምክንያቱም ይህች አውሬ ፤ ይህች እስስት ፤ ይህች ውለታ ቢስ ፤ ይህች ፤ ጨካኝ ይህች ፤ ወረተኛ በርግጥ ሰዳቢዎቿን ለመፈለግ አትሄድባቸውም ። አገልግሎቷንም አትሰጣቸውም ። ሊታውቃቸውም አትሻም ። በማናቸውም አኳኋን አትከተላቸውምና ነው ። የገዛ እራሱ ትእግሥት ማጣትና የገዛ እራሱ የጋለ ፍላጎት ጂሮሶስ ቶምስን ቢገድለው የኔን የጨዋነት እርምጃ ማሰናከልና የጨመተ ጠባዬን መንቀፍ ይገባልን? በጫካ ዛፎች መካከል እየኖርኩ ንጽሕናዬን ለመጠበቅ ስችል ከሰዎች ጋር ተቀላቅዬ እንድኖር በመፈለግ ንጽሕናዬን ለማሳደፍ ለምን ይጣጣሩልኛል! እንደምታውቁት እኔ ለራሴ የተትረፈረፈ ዓለማዊ ፀጋ የታደልኩ ስለሆነ የሌሎቹን ሃብትና ብልፅግና የምፈልግ አይደለሁም ። ነፃ ስለሆንኩ ማንም እንዲገዛኝ አልሻም ። ማንንም አልጣላም ማንንም አልወድም ። ይህኛውን አታልዬ ያኛውን አይዞህ አልልም ፤ ካንዱ ጋር ቀልድና ድሪያ አላደርግም ። ከሌላውም ጋር የደስታው ተካፋይ አልሆንም ። እኔን የሚያስደስተኝ በነዚህ ቀበሌዎች ዘወትር የማገኛቸው ባልንጀራዎቼ ልጃገረዶች የሚያሰሙኝ ሸር የሌለበት ጨዋታቸውና የፍየሎቼ መንጋ ጥበቃ ብቻ ናቸው ። የኔ ፍላጎት ይህን ተራራ አልፎ አይሔድም ። ምናልባትም ቢያልፍ እንኳ የሰማያትን ጌጥና ማማር ለማስተዋል ነው ። ይህም ነፍሴ ወደ ጥንታዊው መኖሪያዬ ለመመለስ የምታደርገው እርምጃ እየመራት ነው ።

ማርቼላ ይህን ተናግራ ስታበቃ ሌላ መልስ ለመስማት ሳትጠብቅ የሚመለከቷትም ሰዎች ሁሉ ስለ አእምሮዋ መራቀቅና ስለ ቁንጅናዋ አስደናቂነት በመገረም እንደፈዘዙ ትታቸው ጀርባዋን አዞረችና ከቅርቧ ወዳለው ችፍግ ጫካ ውስጥ ገባች ። አንዳንዶቹ ሰዎች ከሚያምሩት ዓይኖቿ ቀፀላ በተወረወረው ኃይለኛ ቀስት ተወግተው ያንን በቅርቡ ያሰማቻቸውን ግልጥ የሆነ ማስጠንቀቂያ በመዘንጋት ሊከታተሏት ቃጥቷቸው ነበር ።

ዶን ኪሾት ግን ይህን የገነፈለ የጠላፊነት መንፈስ በተ መለከተ ጊዜ ዕርዳታ የሚያስፈልጋቸውን ሴቶች ለመርዳት ባለው ኃላፊነት መሠረት የፈረሰኛነት ተግባሩን በገቢር ላይ ለማዋል ይህ የተገኘው አጋጣሚው ምቹ ስለመሰለው እጁን በጕራዴው መክድ ላይ አሳረፈና ከፍ ባለና ግልጥ በሆነ ቃል እንዲህ አላቸው ።

« ሁኔታውና ደረጃው ማናቸውም ዓይነት የሆነ ሰው ሁሉ ዘንካታዋን ማርቼላን ለመተለፍና ለማሳደድ ቢሞክር ከቁጣዬ እንፋሎት የሚወጣውን ቅጣት በአንገቱ ላይ መቀበሉን ይወቅ ። ውቢቱ ማርቼላ ግልጥና በቂ በሆነ ምክንያት የሰጠችው ማስ ረጃ ለጂሮስስ ቶሞስ መሞት እሷን የሚያስወቅሰው ጥፋት ያነሰ እንዲያውም በተሻለ አነጋገር ፈጽሞ የሌለ መሆኑን የሚያስገ ነዝብ ነው ። በንግግሯ ላይ የዘረዘረችው ሁሉ ተደምሮ ሲታይ በማናቸውም አኳኋን ቅንጣት ያህል እንኳን ሳታፈቅራቸው እነሱ በቁንጅናዋ ተሸንፈው ያፈቀሯት ሰዎች ፍላጐት ከማስ ደሰት የራቀች ፍጹም ገለልተኛ መሆኗን በጉልህ የሚመ ሰክርላት ቢሆንም በሌላ በኩል ደግሞ የቁንጅናዋ መግዢነ ትና እንዲሁም የምትኖርበት እጅግ ስድ የሆነው ይህ ስፍራ የሚሰጠው ምቾት እንደሚፈቅደው እሷን ለመከተልና ለማሳ ደድ እስካሁን ድረስ ጐረምሳዎቹ ያደረጉት ሙከራ የሚገባ ነው ተብሎ ሊታለፍ የሚቻል ይሆናል ። አሁን ግን ቁርጠኛ ማስ ጠንቀቂያዋን በጉባዔ ፊት ካሰማች ወዲህ በዓለም ላይ የሚ ኖሩት ቅን ልቡና ያላቸው ሰዎች ሁሉ ይህ ምቹቷ እውነት እን ዲሆንላት በክብርና በመልካም ግምት ሊመለከቷትና ሊጠብቋት ይገባቸዋል እንጂ የሰጠችውን ገደብ ጥሰ ክብሯን ለመድፈር መሞከር ከፍ ያለ ወንጀል ነው ። እሷም እንደገለጠችው ያለ ጥርጥር ይህን በመሰለ የጨዋነት ስሜት ከፊትና ርቀው ለመ ኖር ከሚመርጡት ሴቶች መካከል ቀርጣ ለማድረጓ መታመኗ የሚገባት በዓለም ላይ ብቻዋን የምትገኝ ሴት ስለሆነች የጠ የቀችው ክብር በውነት የሚያንሳት ነው ።

የዶን ኪሾትን ዛቻ በመፍራት ይሁን ወይም ደግሞ አም ብሮጂዎ ለወዳጃቸው የሚገባውን የቀብር ሥነ ሥርዓት አፈ

ጻጸም ለማጣደፍ ጓደኞቹን በማነቃቃት ይሁን አልታወቀም ። እነዚያ ማርቼላን ለማሳደድ አሽትለው የተነሱት እረኞች አን ዳቸውም ቢሆኑ በሃሳባቸው ገፍተው በጣም አልራቁም ነበር ።

መቃብሩ ተቆፍሮ ካለቀና የጂሮስስ ቶሞስም ድርስቶች ከተ ቃጠሉ በኋላ ዘሪያውን የከበቡት ጓደኞቹና ዘመዶቹ በእንባ እየተራጩ በድኑ ወደ መቃብሩ ወርዶ ግብዓተ መሬቱ ተፈ ጸመ ። ጓደኞቹ ከመቃብሩ ላይ አንድ ትልቅ ሞላላ ድንጋይ ተከ ሉበትና አምብሮጂዎ ጊዜ ሲያገኝ አንድ ዝክረ-ጽሑፍ እንዲ ያስቀርጽበት አሳሰቡት ። እሱም ከዚህ ቀጥሎ ያለው ቃል የሚ ነበብበት ዝክረ-ጽሑፍ እንዲቀረጽበት ማሰቡን ገለጠላቸው ። ቃሉም ከዚህ ቀጥሎ ያለው ነው ።

«በፍቅር ስሜት እየተመራ ተስፋ በሚያስቆርጥ እርምጃ»
«የማሰነው የአፍቃሪው እረኛ የቀዘቀዘውና ፍዳውን ያየው»
«በድን እዚህ ሥፍራ ተጋድሟል ።
«ባንዲት ቆንጆ ውለታ ቢስ ወንበዴ ጨካኝነት ምክ ንያት ስለተበሳጨ መኖርን ጠልቶ በገዛ እጁ ታንቆ ሞተ»
«ይህ ሥፍራ አመጸኛው ፍቅር የጭካኔ ግዛቱን የዘረ ጋበት የመጨረሻው ወሰኑ ነው» ይላል ።

ከዚህ በኋላ ሀዘንተኞቹ ሁሉ አበባና ቅጠል እየቆረጡ በመቃብሩ ላይ ነሰንሰው ፤ ለወዳጁም ለአምብሮጂዎ የማጽናኛ ቃል ተናግረው ሲያበቁ ሁሉም ወደ የተግባራቸው ለመሄድ ተበ ተተኑ ። ቪቫልዶና ጓደኛው ዶን ኪሾትም ጭምር ይህንኑ ዓይ ነት ማጽናኛ ቃል ተናገሩ ። ዶን ኪሾት በተለይ ትናንት ላስ ተናገዱት ፍየል አርቢዎች ስለመልካም አቀባበላቸው የልብ ምስጋናውን ካቀረበላቸው በኋላ ተሰነባበታቸውና ተለያዩ ።

ጉዞአቸውንም በሚጀምሩበት ጊዜ ቪቫልዶና ጓደኛው አን ቱና ዶን ኪሾትን «ለምን ከኛ ጋር ወደ ሲቪሊያ አይሄዱም ? በዋ ይሁንብዎትና ይምጡ ፤ ግድየልዎትም ይምጡ ፤ ሲቪሊያ ለአጋጣሚ መገኛ ሆነ ተብሎ የተሠራ ከተማ ነው ። በዚህ ከተማ ውስጥ በየማዕዘኑና በየጥግጥጉ አንዳንድ አጋጣሚ ይገኝበታል ።

ብዙ አጋጣሚዎች እንደልብ የሚገኙበት ከሲቪልያ የበለጠ ከተማ የትም ቢሄዱ አያገኙም» አሉት ። ዶን ኪሾትም እነዚህ ሰዎች አስበው ለሰጡት መረጃና ስለትህትናቸውም ስለ ግብዣቸውም ጭምር ካመሰገናቸው በኋላ በዚህ አሁን በሚገኙበት ቀበሌ አካባቢ ያሉት ደኖች በወንበዴዎች የታጨቁ መሆናቸውን ወሬ ሰምቶአልና ተራራዎችንና ሸለቆዎችን ሁሉ አንድ ባንድ እየበረበረ ወንበዴዎችን ጠራርጎ ከመጨረስና ቀበሌውን ሰላም ከማድረጉ በፊት ለጊዜው ወደ ሲቪሊያ መሄድ የማይገባውና እሱም የማይፈቅድ መሆኑን ገለጠላቸው ። ሁለቱም መንገደኞች ይህን በመሰለው ታላቅ ሃሳብ መካከል ገብተው እቅዱን ለማስለወጥ ስላልፈቀዱ እንደገና ተሰነባብተው ወደ እሰኘው ሥፍራ እንዲሄድ ይቅናህ ብለውት ጉዞአቸውን ቀጠሉ ። በጉዞአቸውም ላይ የማርቼላና የጂሮሶስ ቶሞስ የፍቅር ታሪክ የዶን ኪሾትም ጉረኛነት እየሄዱ ለሚያደርጉት ጭውውት በር ከት ያለ የወሬ አርዕስትና ምንጭ ያፈልቅላቸው ነበር ።

ለመጀመሪያ ጊዜ ዶን ኪሾት የማርቼላን ዱካ ተከታትሎ ለመፈለግና ቢያገኛትም እራሱም ጭምር አገልጋይዋ ሆኖ ለመ ለመፈለግና ... ነበር ። ዳሩ ግን ለዚህ ለሁለተኛው ኖር ቁርጥ ሐሳብ አድርጎ ነበር ። ዳሩ ግን ለዚህ ለሁለተኛው ክፍለ ታሪክ እዚህ ላይ ፍጻሜ ሲሰጠው በተከታዩ እውነተኛ ታሪክ ላይ እንደሚገለጠው ማርቼላን ለመፈለግ የወጠነው ሃሳብ እንደተመኘው ሳይሆን በሌላ ብርቱ በሆነ ምክንያት ተቋረጠበት ።

ም ዕ ራ ፍ 15

ዶን ኪሾት እርህራሄ ከሌላቸው ያንጓሶች ጋር ባደረገው ግጭት የወደቀበት መጥፎ አደጋ ይተረካል ።

ሊቁ ደራሲ ሰይድ አህመድ ቤኒንጂላ እንደሚተርከው ዶን ኪሾት በጂሮሶስ ቶሞስ ሥርዓተ ቀብር ላይ የተገናኛቸውን ለቀስተኞችና እንዲሁም በተለይ ትናንትና በጉጀአቸው አሳድረው ያስተናገዱትን ፍየል አርቢዎች ፥ እነዚያን በማጽናናትና እነዚህን በማመስገን ተሰነባብቶ ከጨረሰ በኋላ ወዲያውኑ እዚያው እረኛይቱ ማርቼላ ስትገባ ወደ ታየችበት ጫካ ውስጥ ከጋሻ ጃግሬው ጋር አብሮ መግባቱን ተነግሯል ። በጫካው ውስጥ ሁለቱ ከርታታዎች ማርቼላ የሄደችበትን ዱካ ተከትለው በየቦታው እየፈለጉ ከሁለት ሰዓት ይበልጥ ላይና ታች ተንገዋለው በፍጹም ሊያገኟት ሳይችሉ በከንቱ ከደከሙ በኋላ በስተፊታቸው በኩል የለመለመ የሣር ቡቃያ የሞላበትና በመካከሉም ኩለል ያለች ቀዝቃዛ ምንጭ ውሃ አቋርጣ በምትፈስበት መስክ ላይ ደረሱ ። የመስኩ ልምላሜና ማማር ፤ የምንጪ ውሀ ጥራት የዛፎቹ ጥላ በራድነት በዚያን ሰዓት እየበረታ የሚሰማውን የፀሐይ ግለት ከጥላ ሥር እረፍት አድርገው እንዲያሳልፉ ከመጋበዝም አልፎ የሚያስገድዳቸው ሆኖ አገኙት ። ስለዚህ ዶን ኪሾትና ሳንቾ ፓንቻ ከዚሁ ሥፍራ እረፍት ለማድረግ ባንድ ዓይነት ሃሳብ በመስማማታቸው ከየኮርቻቸው ላይ ወረዱና ከብቶቻቸውን በመስኩ ላይ በብዛት የበቀሉትን ሣሮች እንዲግጡ ነፃ ከለቀቋቸው በኋላ እነሱም ተርበው ነበርና ወዲያውኑ የስንቅ ቦርሳቸውን አውርደው በጌታና በአሽከር መካከል እምብዛም መግደርደር ሳይደረግ በመልካም ጓደኝነትና በፍቅር መንፈስ እየተገባበዙ ያንኑ ያገኙትን ተካፍለው ይበሉ ጀመር ።

ይህም ሲሆን ዶን ሮንዚናንቴ እጅግ የረጋና ፍላጎቱ የሰከነ መሆኑን ሳንቾ ከብዙ ጊዜ ጀምሮ ስለሚያውቀው የኮረዶቫ ሜዳ ባዝራዎች በሞላ ተሰብስበው ቢያሽኰረምሙት እንኳ ወደ ቅብጠት ፈተና ሊያገቡት እንደማይችሉ አረጋግጦ ነበርና በዚህ እምነት የሮንዚናንቴ እግር በጠፍሩ ሳይሰነከል እንዲሁ ለቅቆት ነበር ። ዳሩ ግን የመጥፎ ዕድል መሪ እና ዘዋሪ የሆነው ዲያብሎስ ምንጊዜም ለተንኮል ሥራ የማይተኛ በመሆኑ ምክንያት እንዲጋጣሚ በዚሁ መስክ ባሻገር የያንጓስ ጋሪ ነጂዎች የሚጠብቋቸው በርከት ያሉ የጋሊሲያ አገር የፈረስ መንጋዎች ተሠማርተው እንዲገኙበት አደረገ ። እነዚህም ጋሪ ነጂዎች ዘወትር ሙቀቱ የሚበዛበት ሰዓት እየለዩ ፈረሶቻቸውን እሳር ፈው ለማጋጥና ለማጠጣት ሣርና ውሀ የሚገኝበትን ምቹ ሥፍራ እየመረጡ ይዘዋወሩ ስለነበረ በዚህ ምክንያት ይኸው ዶን ኪሾት ያረፈበት መስክ ለምርጫቸው የተስማማ ሆኖ በማግኘታቸው ፈረሶቻቸውን አስማርተውበት ነበር ።

መቸም ቢሆን የፍጥረትን ባሕርይ መልኩን ለይቶ ለመወሰን የሚያስቸግር ነገር ስለሆነ ያ ጭምት ነው ሲባል የነበረው ሮዜናንቴ አሁን ባሁን ጠባዩን ምን እንደለወጠውና ምን እንደገፋፋው ሳይታወቅ ድንገት ነሸጠት አንገቱን ቀና አድርጎ ጠረን ካነሳ በኋላ ፍላጎቱ ስለተቀሰቀሰበት ከፈረስ ወይዛዝርት ጋር ለመዳራት ከጅሎ የጌታውን ፈቃድ ሳይጠይቅና ሳይፈቀድለት የልቡን ስሜት ለመግለጥ ሲል በንቃት መንፈስ እያስመሰመ ሄደና ከፈረሶቹ መካከል ተቀላቀለ ። እነዚያ ፈረሶች ግን በአኳኋናቸው መስለው እንደታዩት ከሴላው ክጃሎት ይልቅ ያላንዳች መታወክ ሣራቸውን እየነጩ እረፍታቸውን በፀጥታ ማሳለፍን መርጠው ኖሮ ሊተዋወቃቸው የመጣውን አዲስ እንግዳ በትህትና በመቀበል ፈንታ በእርግጫ እየመቱ በጥርሳቸው እየነከሱ ያጣድፉት ጀመር ። በዚህን ጊዜ ምንም ያህል ሳያቆዩት የቅናቱን ጠፍር በጥሰው ያለኮርቻ አስቀሩት ። የባሰውን ደግሞ ከባድ ጉዳት ያስከተለው ጠንቅ ጉረዶማዎቹ ቀድሞ በእርጋታ ሲግጡ የነበሩት ከብቶቻቸው አሁን ባሁን ጤና አጥተው መተረማመሳቸውን በማየታቸው ስለተናደዱ ወፍራም ሽመላቸውን መዝዘው በሩጫ ደረሱና በተለይ

ሮንዜናንቴን ከብበው እየደበደቡ ግማሽ ሬሳ ሆኖ እስኪወድቅ ድረስ አበራዩት ። ይሁንንም በሮዜናንቴ ላይ የወረደውን የዱላ ነጐድጓድ የተመለከቱት ዶን ኪሾትና ሳንቾ ምንቻ በንዴት ግለው ትንፋሻቸው እስኪቆረጥ ድረስ እየሮጡ ለዕርዳታ ለመድረስ በሚሄዱበት ጊዜ ዶን ኪሾት አነሳና ሳንቾን እንዲህ አለው ።

« የምወድህ ሳንቾ! እኔ እንደማየው እነዚህ ለማጥሚያ የምንሄድባቸው ሰዎች በሁኔታቸው ዝቅ ያሉ መደዴዎች እንጂ ፈረሰኞች አይመስሉኝም ። ስለዚህ የሌሎችን ጉዳት ለመጠበቅ ሕይወታችንን አሳልፈን ለመስጠት የተዘጋጀን ሆነን ሳለ ዓይናችን እያየ በሮንዜናንቴ ላይ የጣሉትን አደጋ ለመበቀል አንተም ያላንዳች መታገድ ልትአግዘኝ ትችላለህ» ።

« ለመሆኑ ምን ዓይነት በቀል እንድንበቀልለት ነው የሚፈልጉት? ሲል ጠየቀ ሳንቾ» ሰዎቹ ከሃያ የሚበልጡ ናቸው ። እኛ ግን ሁለት ብቻ ነን ፣ እንዲያውም እኔ አቅሜን ስለማውቅ አንድ ተኩል ነን ለማለት እደፍራለሁ ።

« እኔ ስለመቶ ሰው እቆጠራለሁ » ሲል መለሰ ደፋሩ ዶን ኪሾት ። ከዚህ ሌላ ትርፍ ቃል ሳይናገር ጐራዴውን መዘዘና በያንጓሶቹ ላይ ተከመረባቸው ። ሳንቾም የጌታው ደፋርነት አርአያ ሆኖ ወኔውን ስለቀሰቀሰው እሱም ይህንኑ ዓይነት ድፍረት ተሰምቶት ከጌታው ኋላ ተሰለፈ ። በመጀመሪያው ግጥሚያ ዶን ኪሾት ጐራዴውን ሰንዝሮ አንደኛውን ጋሪ ነጂ ቢሰነድበው የለበሰውን የቆዳ ኮት ከሁለት ላይ ተርትሮ ከትከሻው ላይ ደህና አድርጐ ጠረበለት ። የቀሩት ያንጓሶች ደግሞ እነሱ ብዙዎች ሆነው ሳለ ሁለት ሰዎች ብቻቸውን ገጠሙዋቸው ። ጓደኛቸውን በማቁሰላቸው እፍረት ስለተሰማቸው ያንን ዘነዘና የሚያህል ሽመላቸውን እየመዠረጡ ዙሪያውን ከብበው መካከል ካገቧቸው በኋላ እንደ ልግመኛ አህያ ይነርቷቸው ጀመር ። በሁለተኛው የዱላ እሮምታ ላይ ሳንቾ ማጅራቱንና ታፋውን ክፉኛ ስለተመታ እያቃሰተ እመሬት ላይ ተዘረጋ ። ምንም እንኳ ዶን ኪሾት እጅ ፈጣንና ቀልጣፋ ፣ ልበ ሙሉ ጀግና ቢሆን ያንድ ብርቱ የለውምና እሱም በሶስተኛው እሩምታ ላይ

ተወቅጦ ለመድቀቅ በቃ ። ያጋጣሚው ክፋት ደግሞ ዶን ኪሾት
ተሸንፎ የወደቀው እስካሁን ድረስ ካልተነሳው ከሮንዚናንቴ
እግር ሥር ስለሆነ ከዱላው ይበልጥ ያሳዘነው ጉዳት በዚህ አወ
ዳደቁ የተሰማው ውርደት ነበር ። እንግዲህ በነዚህ ከርታቶች
ላይ በደረሰው አደጋ ብርሃን እንደሚታየው በተናደዱ ባላገሮች
እጅ የተጨበጠ ሽመል በምን ዓይነት አጨካከንና በምን ያህል
ክብደት እንደሚሰነዘርና የቱን ያህል ጉዳት እንደሚያመጣ
ለመረዳት አያቅትም ። ያንጓሶቹም ይህን ያደረጉትን ከባድ አደጋ
በተመለከቱ ጊዜ በተቻላቸው ፍጥነት ፈረሶቻቸውን ሰብስበው
እየነዱ ሁለቱን አጋጣሚ ፈላጊዎች ከሰውነታቸው ጉዳት ይበልጥ
መንፈሳቸውን በቂም መርዘው እንደወደቁ ትተዋቸው ተጓዱ ።
ለመጀመሪያ ጊዜ ነፍስ ዘርቶ ለመንቃት የቻለው ሳንቾ ስለ
ሆነ ከጌታው ጐን ወድቆ ይገኝ ነበርና በቀሰስተኛና በተዳከመ
ድምጽ እንዲህ ሲል ተጣራ ። « ጌታዬ ዶን ኪሾት ፣ እሁ ፣ ወይኔ
ጌታዬ ዶን ኪሾት» ።

ዶን ኪሾትም የድምጽ ቀሰስተኛነት ከሳንቾ ሳያንስ ነገር
ግን ንዴት ባነቀውና በጋግርት አነጋገር » ምን ትፈልጋለህ
ወዳጄ ሳንቾ ሲል መለሰለት ።

ሳንቾም የሚፈልገውን በማስረዳት « የሚቻልዎትና የሚ
ገኝልዎት ቢሆን ከዚያ የሰውነት ማሸጊያ ከሆነው መድኃኒት
ሁለት ጉንጪት ቢያጠጡኝ ፈቃዴ ነበር ። መቼም ቁስልን ለማ
ሻር የሚረዳ አብነት ከሆነ የአጥንትንም ስብራት ሳይጠግን
የሚቀር አይመስለኝም » ።

« ወይኔ ዕድለ ቢሱ» ሲል መለሰ ዶን ኪሾት ። ይህን ተአ
ምራዊ መጠጥ አሁን እዚህ ኖሮኝ ቢሆን ኖሮ ሌላ አንዳች ነገር
አይቸግረኝም ነበር ። ዳሩ ግን ከዛሬ አንስቶ ሁለት ቀን ከማ
ለፉ በፊት ምናልባት ዲያብሎስ እንደ ጅራት ተከትሎ ያላስ
ናከለን እንደ ሆነ መጠጡን አሰናድቼ ከእጄ የማላወጣው መሆ
ኔን በፈረሰኛነት ክህነቴ እምልልሃለሁ ። ይህን ባላደርግ ግን
እጆቼ ሽባ ሆነው ይቅሩ » አለው ።

«ኧረ ለመሆኑ ከዚህ ሥፍራ (ካሉበት ኮንዲሽን) ችለን
ለመነሳት ምን ያህል ጊዜ የሚፈጅብን ይመስልዎታል ሲል
ጠየቀ» ሳንቾ ።

« በውነቱ እንጃ እንግዲህ ምን ያህል ጊዜ እንደሚፈጅ
ብን ! ፣ እንደኔ አስተያየት ከሆነ ግን በዚህን ቀን ብዬ ልነግርህ
የምችል አይመስለኝም » ሲል ክፉኛ የተደቆሰው ፈረሰኛ መለ
ሰለት ። ንግግሩን በመቀጠል « የሆነው ሆኖ ስህተቱ የኔ መሆ
ኑን አልጠራጠርም ፣ ምክንያቱም እንደኔ የተካኑ ፈረሰኞች ባል
ሆኑት መደዴ ሰዎች ላይ ጐራዴዬን መምዘዝ የማይገባኝ መሆ
ኑን እያወቅሁ ዘንግቼ በመምዘዜ የፈረሰኛነትን የግጥሚያ ደንብ
ስለአፈረስኩ የውጊያ አምላክ ይህን ከባድ ቅጣት እንድንቀበል
መፍረዱን አምናለሁ ። ስለዚህ ወዳጄ ሳንቾ አሁን አጠንክሬ
የምሰጥህ ምክር ለሁለታችንም በጉነት በጣም የሚጠቅም ቁም
ነገር ስለሆነ ከዛሬ ጀምረህ በልቦናህ ቀርፀህ ልትይዘው ይገባ
ሃል ። ይኸውም ወደፊት በምናደርገው ግጥሚያ ላይ የዛሬዎ
ቹን የመሰሉ የተካለቡ ወሮበሎች አንዳች አደጋ ሊጥሉብን ሲሠ
ናዱ ባየሃቸው ጊዜ እኔ መቼም ቢሆን አላደርገውምና ጐራዴ
ውን በነሱ ላይ ይመዝዛል ብለህ እኔን እንዳትጠብቀኝ ። አን
ተው ራስህ ጐራዴህን መዝዘህ የተሻለ መስሎ በታየህ አኳኋን
እንዳሰኘህ ልትቀጣቸው ትችላለህ ። ምናልባት ደግሞ እነዚህን
ወሮበሎች ለማገዝ የተካኑ ፈረሰኞች ረዳት ሆነው የመጡ እንደ
ሆነ ይህ ተግባር እኔን የሚመለከት በመሆኑ በዚያን ጊዜ ያለ
ኝን ኃይልና ብርታት አሟጥጬ የተከላካይነት ግዳጄን ለመፈ
ጸም አልፈ መጋፈጡን አውቅበታለሁ ። መቼም እስካሁን ድረስ
አብረኸኝ ስትዞር እኔ ባደረግኋቸው ግጥሚያዎች ላይ ሁሉ ያልተ
ለየኸኝ በመሆንህ የዚህ የኃይለኛው ቀኝ ክንዴ ብርታትና ጀግ
ንነት ወደየትኛው ወሰን እንደደረሰ በሺህ በሚቆጠር ማስረጃና
ፈተና ያየኸው ስለሆነ ለጥቃትህ ተበቃይ አጣለሁ ብለህ የም
ትሰጋ አይመስለኝም ።

ምስኪኑ ፈረሰኛ ቢስካሊያውን ከሸነፈ ወዲህ ልቡ ተብቶ
መጉልበቱ ተሰምቶት በጣም ጉረኛ ሆኖ ስለነበር ይህን የተ
ናገረውን የዚያን የግጥሚያ ድል መፎከሪያ በማድረግ ነው ።

ለሳንቾ ግን ይህ የጌታው ምክርና ማስጠንቀቂያ እምብዛም አልተሰማውም ነበርና መልሱን ሳይሰጥ ለመተው ስላልፈለገ እንዲህ ሲል አስተያየቱን ገለጠለት ።

«ጌታዬ ሆይ! እኔ ከተወለድሁበት ጊዜ አንስቶ እስከ ዛሬ ድረስ ከሰው ጋር ተጣልቼ የማላውቅ የረጋሁና ፀጥ ያልሁ ሰው በመሆኔ ማናቸውንም የተሠራብኝን በደልና ግፍ ታግሼ ማሳለፍን የማውቅ ነኝ ። ምክንያቱም የማሳድራቸውና የማሳድጋቸው ሚስትና ልጆች ስላሉኝ ዘወትር የምጣጣረው ለነሱ ተርፎ ለመገኘት ስለሆነ አደጋን አጥብቄ መሸሸ አለብኝ ። ስለዚህ እኔም በበኩሌ የምሰጥዎት ምክርና ማስጠንቀቂያ በወርበሎችም ሆነ በፈረሰኞች ላይ ጕራዴ መዝዤ አደጋ ለመጣል በፍጹም የማልሞክር መሆኔን እንዲያውቁልኝ ነው ። እንዲያውም ከዛሬ አንስቼ ወደፊት እምላክ ወደርሱ እስኪጠራኝ ድረስ ባለፈው ጊዜ በድለውኝ የነበሩትን ፣ አሁንም የበደሉኝን ፣ ወደፊትም የሚበድሉኝንና ወይም ሊበድሉኝ የዶለቱትን ሁሉ በሁኔታቸው ታላላቅ ወይም ታናናሽ ፣ ባለፀጋ ወይም ድሀ መኰንን ወይም ተራ ሰዎች ቢሆኑ በማናቸውም ዓይነት ማዕረግና ደረጃ ላይ የሚገኙትን ሁሉ ሳልመርጥና ሳላበልጥ በጠቅላላው ይቅር ለእግዚአብሔር ብያቸዋለሁ ።

ጌትየው ይህን የጋሻ ጃግሬውን ንግግር በሰማ ጊዜ እንዲህ ሲል መለሰለት ፣ «ፓንዛ ሆይ! በአገማመትህ እጅግ የተሳሳትህ መሆንክን ለማስገንዘብ ያለ ብዙ ድካምና ያለመታወክ እንደልቤ ሊያናገረኝ የሚችል በቂ ትንፋሽ ቢኖረኝና ይህም የታፋዬ ሕመም ጥቂት ፋታ ቢሰጠኝ ኖሮ ፈቃዴ ነበር ። የሆነው ሆኖ መቻም አትረባምና እስቲ ጥቂት አዳምጠኝና የቻልኩትን ያህል ላስረዳህ ። እስካሁን ድረስ እጅግ ተቃራኒያችን የሆነው ዕድላችን ባነፋፈሱ እኛን ለመደገፍ ፈቃደኛ ሆኖ አቅጣጫውን ቢለውጥና የፍላጐታችን መጋረጃ እየገፋ ያላንዳች አደጋና መሰናክል መርቶ ተስፋ ወደ ሰጠሁህ ደሴት ወደብ ቢያደርሰን እኔ የደሴቷ ባለቤት ከሆንኩ በኋላ አንተን ገዢዋ አድርጌ ስሾምህ በዚያን ጊዜ ምን ልትሆን ይሆን! እንግዲህ ቅድም በተናገርካቸው ንግግሮችህ ለማስረዳት እንደሞከርከው አንተ ከዚህ

ቀደም የተካንህ ፈረሰኛ ባለመሆንህና አሁንም ለመሆን ባለመፈለግህ የተሠራብህን በደል ለመበቀልና ግዛትህን ለመከላከል ድፍረትና መልካም ፈቃድ ከጐደለህ አንድ አገረ ገዢ ሊያደርገው የማይገባውን ከፍ ያለ ጉድለት ፈጽመህ መገኘትህ አይደለምን ?

ስለዚህ አንተ በተለይ ማወቅና በጥልቅ መገንዘብ የሚገባህ በጦርነት ላይ ድል ሆነው በተያዙት የመንግሥት ግዛቶችና አውራጃዎች ውስጥ አገሩ ገና ሳይረጋጋ በአፍላው ግርግር ሰሞን የአገሩ ነዋሪ ሕዝቦች ለአዲሶች መሪዎች ሰላማዊ ሆነው ለመገዛት መንፈሳቸው ፀጥ ያለና ልባቸውም የታመነ ሆኖ ስለማይገኝ በዚያን ጊዜ «በድፍርስ ውስጥ ማጥመድ » እንደሚባለው ተረት ጥንካሬንና ብርታትን ዋና መሣሪያ በማድረግና አንዳንዴም ጭካኔን በማሳየት ሴረኞቹን ወህኒ ቤት በማጐር ሰላም እንዲገኝ በመጣጣር ፈንታ ነገሩን ወደ ድሮው ሁኔታ ለመለወጥ ሙከራና ሴራ ያደርጋሉ ከሚባሉት ወገኖች የሚወራውን ወሬ ሰምቶ መሸበርና መፍራት በገዛ እጅ መገመትና ውርደትን ማትረፍ መሆኑን ነው ።

ስለዚህ አዲሱ መሪ ዘዴ አዋቂ ሆኖ ዘወትር ተፈሪነትንና አሸናፊነትን እንደያዘ ለመዝለቅና ጥቅሙንና የገዢነት ክብሩንም ለመጠበቅ እንዲችል አስተዋይና ብልህ መሆን ፣ እንደዚሁም ደግሞ በማናቸውም ጊዜ በሚደርሰው ድንገተኛ አደጋ ላይ ጠላትን ለመከላከልም ሆነ ለማጥቃት እንዲችል ልበ ደፋር ጀግና መሆን ዋና ግዴታው መሆኑን ማመን አለብህ ።

« ለዚህ አሁን ላስረዱኝ ጉዳይ የሚያገለግል ከሆነ» ሲል መለሰ ሳንቾ » ለገዢነት የሚያስፈልገው ብልህነትና ድፍረት እንዲኖረኝ ለማድረግ እጥጣር ነበር ። ዳሩ ግን ባሁኑ ሰዓት ይበልጥ የሚጠቅመኝ ከምክር ይልቅ የታፋዬን ሕመም የማስታግስበት ሕክምና ባገኝ መሆኑን በመሃይም እምነቴ እምልልዎታለሁ ። ለጊዜው ልናስብበት የሚገባን ተቀዳሚው ጉዳይ የጤናችን ደህንነት ስለሆነ ከዚህ ስፍራ ለመነሳት የምንችል እንደሆን እንሞክር ። ለዚህ ለዛሬው አደጋ ዋናው ሰበብና ምክ

ንፃት የሆነው ሮዚናንቴ በመሆኑ ምንም እንኳ ሊታዘንለት ባይገባ እሱንም ተረዳድተን እናንሳው ። በውነቱ እንደኔ ንፁሕና የረጋ ሰው አድርጌ ስለምገምተው ምን ጊዜም እንዲህ ያለ የጠብ አጫሪነት መንፈስ ከሮዚናንቴ ጠባይ ይመነጫል ብዬ አልጠበቅሁም ነበር ። የሰውን ጠባይ በትክክል መርምሮና ለይቶ ለማወቅ ረገርም ጊዜ ያስፈልጋል የሚሉት ሊቃውንት እዚህ ላይ እውነት አላቸው ። በዚህ አኳኋን ሲታይ በዚህ ዓለም የራሱን እንጂ የሌላውን ሁኔታ አውቃለሁ በማለት ምን ጊዜም እርግጠኛ ሆኖ ለመመስከር አይቻልም ። ከቡርነትዎ ያንን ያልታደለውን ዙዋሪ ፈረሰኛ በጉራዴ አራግበው ከጣሉት ወዲህ ምንም ያህል ሳንርቅ እንደዚህ ተፋጥኖ እንዲህ ያለ የዱላ ነጐድጓድ ወርዶ በጀርባችንና በታፋችን ላይ ይዘንብብናል ብሎ ከመካከላችን ያሰበ ማን ኖሮአል? ።

«እባክህን ሳንቾ ያንተን መጐዳት ተወው እታንሳው » ሲል መለሰ ዶን ኪሾት « ያንተ ገላ ብዙ ጉስቁልናና የችግር ኑሮ ተላምዶና ደድሮ ያደገ ስለሆነ እንዲህ በቀላሉ ለዱላ የሚበገር አይደለም ። የኔው ግን ከሆላንድ ሸማና በምቹ ፍራሽ ተቀ ማጥሎ እና ተለሳልሶ ያደገ ስለሆነ የዚህ ድብደባ ሕመም ይበልጥ እንደሚሰማው ግልጥ ነው ። እኔ እንደሚመስለኝ ምን እንደሚመስለኝ እላለሁ እንዲያውም በርግጥ እንደማምነው ይህን የመሳሰሉት እንቅፋቶች ሁሉ ከጦረኛነት ተግባር ጋር በጥብቅ የተያያዙ ሆነው የደረሱ መሆናቸውን ባልረዳው ኖሮ መደፈራችንና መጠቃታችንን ሳስበው በንዴትና በእፍረት ብ ሳልሞት አልቀርም ነበር ።

«ጌታዬ ሆይ» ፣ ሲል መለሰ ጋሻ ጃግሬው «መቸም እነ ዚህ አደጋዎች ሁሉ የፈረሰኛነት ተግባር የሚያፈራቸው ፍሬ ዎች ከሆኑ የተወሰነ የማለቂያ ዘመን እንዳላቸው ወይም ደግሞ በየቀኑ የሚለቀሙ እንደሆነ እስቲ አጣርተው ይንገሩኝ ፣ በ እስተያየት ግን ከእንግዲህ ወዲህ ይህን የመሰለ ሁለት ምርት ያመረትን እንደሆነ በሶስተኛው ምርት አምላክ በማያልቀው ምህረቱ ካላተረፈን በስተቀር ወደጐተራ መከተታችን የማ ቀር ይመስለኛል አለ ።

«ወዳጄ ሳንቾ» ሲል መለሰ ዶን ኪሾት « የዙዋሪ ፈረሰኞች ሕይወት ለሺህ አደጋና ለሺህ መጥፎ ዕድል የተጋለጠ መሆኑን ልታውቀው ይገባሃል ። በሌላ በኩል ደግሞ ታሪካቸውን አጣርቼ በማወቀው በብዙዎቹ ፈረሰኞች ላይ የደረሰው ሁኔታ እንደሚገልጠው ዙዋሪ ፈረሰኞች ዘወትር የሚገኙት ወደ ንጉሥነት ወይም ወደ ንጉሠ ነገሥትነት ደረጃ ላይ ሊያደርሳቸው በሚችል አፋፍና አቅራቢያ ላይ ነው ። ያሁኑ ሕመሜ ታግሶልኝ በብዙ ለመናገር የሚፈቀድልኝ ቢሆን ኖሮ መጀመሪያም ሆነ መጨረሻ በልዩ ልዩ አደጋና መከራ ውስጥ ሲፈተኑ ከቆዩ በኋላ በክንዳቸው ብርታትና ጀግንነት ብቻ ተራምደው ከፍ ብሎ ወደጠቀስኩልህ ታላቅ ማዕረግና ደረጃ ላይ ለመድረስ የበቁትን በዝርዝር እየጠራሁ እስረዳህ ነበር ። ይሁን እንጂ ባሁኑ ሁኔታዬ የአንዳንዶቹን ፈረሰኞች ብቻ ታሪካቸውን ባጭሩ ልተርክልህ እችላለሁ ። ለምሳሌ ጀግናው የጋውላው አማዲስ በደመኛው ጠላቱ በአርካላዎ እጅ ገብቶ በነበረበት ጊዜ ተረጋግጦ ሊታወቅ እንደተቻለው ይኸው ጠላቱ እሥረኛውን አድርጐት ሳለ በመኖሪያ ግንቡ መስክ ላይ ከሚገኘው ምሰሶ ጋር የፊጥኝ አሥሮ በገዛ ፈረሱ የልጓም ዛብ ሁለት መቶ ግርፋት ገርፎታል ። እንደኛው ደግሞ እጅግ ሃይማኖተኛ የሆነው የምስጢር ደራሲ እንደሚተርከው የፌቦው ፈረሰኛ አንድ ቀን ወዳንድ ግንብ ውስጥ ገብቶ በመገኘቱ ምክንያት ከእግሩ ሥር ድንገት በተከፈተው ቀዳዳ ውስጥ ቁልቁል ሾልኮ ካንድ ጠሊቅ ጉድጓድ ውስጥ ከወደቀ በኋላ ማን እንዳሰረውና ማን እንደተበተበው ሳይታወቅ እግሩና እጁ ታሥሮ ስለተገኘ እዚያው እንዳለ የበረዶና የጠጠር እጥበት በሚባለው ግሳታያ አናቱን ክፉኛ ሲያስወቅሩት እንደነበርና ይህም አሳዛኝ ሥቃይ በታላቁ ወዳጁ ባንድ ብልህ እርዳታ ባይታገድለትና በምትሐት ተጐትቶ ከጉድጓድ ውስጥ ባይወጣ ኖሮ ያልታደለው ፈረሰኛ በመረረ ጣር ሕይወቱ ያልፍ እንደነበረ ሊረጋገጥ ተችሏል ። ስለዚህ እነዚህን የመሳሰሉ ጀግና ሰዎች በዘመናቸው የተቀበሉትን ሥቃይና መከራ እኔም መቀበል እንደሚገባኝ አውቄ መታገስ አለብኝ ። እንዲያውም አሁን እኛ ተሰቃይተናል ብለን ከምናማርረው ይበልጥ በነሱ ላይ የደረሰው ሥቃይም በጣም የሚያመዝን ነው ። ከዚህ ሌላ ደግሞ ባጋጣሚ ምክንያት በእጅ

ንያት የሆነው ሮዚናንቴ በመሆኑ ምንም እንኳ ሊታዘንለት ባይ
ገባ እሱንም ተረዳድተን እናንሳው ። በውነቱ እንደኔ ንፁሕና
የረጋ ሰው አድርጌ ስለምገምተው ምን ጊዜም እንዲህ ያለ የጠብ
አጫሪነት መንፈስ ከሮዚናንቴ ጠባይ ይመነጫል ብዬ አልጠ
በቅሁም ነበር ። የሰውን ጠባይ በትክክል መርምሮና ለይቶ ለማ
ወቅ ረዢም ጊዜ ያስፈልጋል የሚሉት ሊቃውንት እዚህ ላይ
እውነት አላቸው ። በዚህ አኳኋን ሲታይ በዚህ ዓለም የራሱን
እንጂ የሌላውን ሁኔታ አውቃለሁ በማለት ምን ጊዜም እርግ
ጠኛ ሆኖ ለመመስከር አይቻልም ። ከቡርነትዎ ያንን ያል
ታደለውን ዙዋሪ ፈረሰኛ በጉራዴ አራግበው ከጣሉት ወዲህ
ምንም ያህል ሳንርቅ እንደዚህ ተፋጥኖ እንዲህ ያለ የዱላ ነጐ
ድጓድ ወርዶ በጀርባችንና በታፋችን ላይ ይዘንብብናል ብሎ
ከመካከላችን ያሰበ ማን ኖሮአል? »

«እባክህን ሳንቾ ያንተን መጐዳት ተወው አታንሳው »
ሲል መለሰ ዶን ኪሾት « ያንተ ገላ ብዙ ጉስቁልናና የችግር
ኑሮ ተላምዶና ደድሮ ያደገ ስለሆነ እንዲህ በቀላሉ ለዱላ የሚ
በገር አይደለም ። የኔው ግን ከሆላንድ ሸማና በምቹ ፍራሽ ተቀ
ማጥሎ እና ተለሳልሶ ያደገ ስለሆነ የዚህ ድብደባ ሕመም ይበ
ልጥ እንደሚሰማው ግልጥ ነው ። እኔ እንደሚመስለኝ ምን
እንደሚመስለኝ አላለሁ እንዲያውም በርግጥ እንደማምነው
ይህን የመሳሰሉት እንቅፋቶች ሁሉ ከጦረኛነት ተግባር ጋር
በጥብቅ የተያያዙ ሆነው የደረሱ መሆናቸውን ባልረዳው ኖሮ
መደፈራችንና መጠቃታችንን ሳስበው በንዴትና በእፍረት ብቻ
ሳልሞት አልቀርም ነበር ።

«ጌታዬ ሆይ» ፥ ሲል መለሰ ጋሻ ጃግሬው «መቸም እነ
ዚህ አደጋዎች ሁሉ የፈረሰኛነት ተግባር የሚያፈራቸው ፍሬ
ዎች ከሆኑ የተወሰነ የማለቂያ ዘመን እንዳላቸው ወይም ደግሞ
በየቀኑ የሚለቀሙ እንደሆን እስቲ አጣርተው ይንገሩኝ ፥ በኔ
አስተያየት ግን ከእንግዲህ ወዲህ ይህን የመሰለ ሁለት ምርት
ያመረትን እንደሆነ በሶስተኛው ምርት እምላክ በማያልቀው
ምህረቱ ካላተረፈን በስተቀር ወደጉተራ መከተታችን የማይ
ቀር ይመስለኛል አለ ።

«ወዳጄ ሳንቾ» ሲል መለሰ ዶን ኪሾት « የዙዋሪ ፈረ
ሰኞች ሕይወት ለሺህ አደጋና ለሺህ መጥፎ ዕድል የተጋለጠ
መሆኑን ልታውቀው ይገባሃል ። በሌላ በኩል ደግሞ ታሪካቸ
ውን አጣርቼ በማውቀው በብዙዎቹ ፈረሰኞች ላይ የደረሰው
ሁኔታ እንደሚገልጠው ዙዋሪ ፈረሰኞች ዘወትር የሚገኙት
ወደ ንጉሥነት ወይም ወደ ንጉሠ ነገሥትነት ደረጃ ላይ ሊያ
ደርሳቸው በሚችል አፋፍና አቅራቢያ ላይ ነው ። ያሁኑ ሕመሜ
ታግሶልኝ በብዙ ለመናገር የሚፈቀድልኝ ቢሆን ኖሮ መጀመ
ሪያም ሆነ መጨረሻ በልዩ ልዩ አደጋና መከራ ውስጥ ሲፈ
ቱን ከቆዩ በኋላ በክንዳቸው ብርታትና ጀግንነት ብቻ ተራም
ደው ከፍ ብሎ ወደጠቀስኩልህ ታላቅ ማዕረግና ደረጃ ላይ ለመ
ድረስ የበቁትን በዝርዝር እየጠራሁ አስረዳህ ነበር ። ይሁን
እንጂ ባሁኑ ሁኔታዬ የአንዳንዶቹን ፈረሰኞች ብቻ ታሪካቸውን
ባጭሩ ልተርክልህ እችላለሁ ። ለምሳሌ ጀግናው የጋውላው አማ
ዲስ በደመኛው ጠላቱ በአርካላዎ እጅ ገብቶ በነበረበት ጊዜ
ተረጋግጦ ሊታወቅ እንደተቻለው ይኸው ጠላቱ እሥረኛው
አድርጎት ሳለ በመኖሪያ ግንቡ መስክ ላይ ከሚገኘው ምሰሶ
ጋር የፊጥኝ አሥሮ በገዛ ፈረሱ የልጓም ዛብ ሁለት መቶ ግር
ፋት ገርፎታል ። እንደኛው ደግሞ እጅግ ሃይማኖተኛ የሆነው
ፀሐፊ ደራሲ እንደሚተርከው የፌቦው ፈረሰኛ አንድ ቀን
በአንድ ግንብ ውስጥ ገብቶ በመገኘቱ ምክንያት ከእግሩ ሥር
ተገኝቶ በተከፈተው ቀዳዳ ውስጥ ቁልቁል ሾልኮ ካንድ ጠሊቅ
ጉድጓድ ውስጥ ከወደቀ በኋላ ማን እንዳሰረውና ማን እንደተበ
ቀለው ሳይታወቅ እግሩና እጁ ታሥሮ ስለተገኘ እዚያው እን
[illegible] የበረዶና የጠጠር እጥበት በሚባለው ማቢታያ እናቱን ክፉኛ
ያሰወቅሩት እንደነበርና ይህም አሳዛኝ ሥቃይ በታላቁ ወዳጁ
[illegible]ንድ ብልህ እርዳታ ባይታገድለትና በምትሐት ተጉትቶ ከጉ
ድጓድ ውስጥ ባይወጣ ኖሮ ያልታደለው ፈረሰኛ በመረረ ጣር
[illegible]ወቱ ያልፍ እንደነበረ ሊረጋገጥ ተችሏል ። ስለዚህ እነዚ
[illegible] የመሳሰሉ ጀግና ሰዎች በዘመናቸው የተቀበሉትን ሥቃ
[illegible] መከራ እኔም መቀበል እንደሚገባኝ አውቄ መታገስ አለ
[illegible] ። እንዲያውም እሁን እኛ ተሰቃይተናል ብለን ከምናማ
[illegible] ይበልጥ በነሱ ላይ የደረሰው ሥቃይም በጣም የሚያመ
[illegible] ነው ። ከዚህ ሌላ ደግሞ ባጋጣሚ ምክንያት በእጅ

ላይ በትኅኝ መሣሪያ ተመትቶ መቁሰል ክብርን የሚቀንስ ጥቃት ሆኖ መቆጠር የለበትም ። ይህም በፈረሰኛነት ደንብ ውስጥ በጣም ግልጥ በሆነ ድንጋጌ ተጽፎ ይገኛል ። ለምሳሌ አንድ ጫማ ሰፊ በእጁ የያዘውን የጫማ መስጉኛ ወርውሮ ጓደኛውን ቢመታው ምንም እንኳ መስጉኛው ከእንጨት የተሠራ መሆኑ ቢታወቅ በዚህ ምክንያት ብቻ የተመታው ሰው በዱላ ተደብድቧል ለማለት አይቻልም ። ይህንንም የምልህ በዚህ እምባጓሮ ውስጥ ክፉኛ መደብደባችን ቢሰማንም ክብራችንን የሚቀንስ ጥቃት ተፈጽሞብናል ብለን እንዳናስብ ነው ። ምክንያቱም እነዚያ ወሮበሎች እኛን የደበደቡበት መሣሪያ ያው በእጃቸው ይዘውት የነበረው ሽመል ነው እንጂ እኔ እንደማስታውሰው ከመካከላቸው ጐራዴና ሰይፍ ወይም ጩቤ የያዘ አንድም ሰው ስለሌለባቸው ነው» አለው ።

«ለእኔ ግን» አለ ሳንቾ ሰዎች የያዙትን መሣሪያ ለይቼ የማደብት ጊዜ አልሰጡኝም ነበር ። ምክንያቱም እኔ ቮተሴን ገና ከመጨበጤ እንዴ እንኳ ለመሰንዘር ሳልችል ወዲያውኑ በሽመላቸው እርምታ ጀርባዬን ስለቀደሱት ማያዬን ከዓይኔ አውልቀው ብርታቴንም ከትልቤ ነጥቀው እስካሁን ድረስ ወድቄ ከምገኝበት ሥፍራ ላይ ስለዘረጉኝ እንኳንስ መሣሪያቸውን ልቆጥር እስክንመፈጠሬም አላውቅም ነበር ። እውንም ቢሆን ይህ የሽመል ድብደባ ትርጉሙ ጥቃት ወይም ንቀት መሆን አለመሆኑን ሳላውቅ መቅረቴ አልጨነቀኝም ። እኔን የጨነቀኝ የሰውነቴ መድቀቅና እንዲሁም የድብደባው ኃይል እስከ ዘላለም የማልረሳውና ሰንበር ቁስል በትውስታዬና በጀርባዬ እንዲሁም በታፋዬ ላይ አትሞብኝ መቅረቱን ሳስበው ብቻ ነው ።

«አይዞህ ! ሳንቾ እንደታጋሽነትህ ተጽናና» ሲል ዶን ኪሾት መልሱን ቀጠለ ፤ «ጊዜ የማያስረሳው የመከራ ቀንና ሞት የማይደመስሰው ሕመም ከቶ በዓለም ላይ እንደማይገኝና ሁሉም ኃላፊና ጠፊ መሆኑን ተረድተህ መቻል አለብህ» አለው ።

«በውነቱ እስካሁን ድረስ ሳይነግሩኝ የቀረው ይህ የእውነት ምክር ብቻ ነበር» ሲል መለሰ ሳንቾ እራ ለመሆኑ በዚህ

እንጋገሪያ ሊያስረዱኝ የሞከሩት ከቶ ምን ይሆን ! በጊዜ ብዛት ከሚያልፍ መከራና በሞት ከሚጠቃለል ደዌ ይበልጥ የከፋ ሌላ ምን ዓይነት አደጋ በዓለም ላይ ሊኖር የሚችል ይመስልዎታል ! ይህ በኛ ላይ የደረሰው አደጋ ያስከተለው ሕመም በቀላል ሕክምናና በጥቂት መድኃኒት የሚድን ነገር ቢሆን እንኳ ጉዳቱ ያነሰ በሆን ነበር ። ዳሩ ግን እኔ እንደማየው በዚህ አደጋ ላይ የቆሰላውን ገላችንንና የተሰበረውን አጥንታችንን አክሞና ወግና ለማዳን ቢፈልግ ያንድ ሆስፒታል ሐኪሞችና መድኃኒቶች እንደማይበቃው ለማረጋገጥ እደፍራለሁ ።

«እባክህን እርሳው ሳንቾ» ሲል ቀጠለ ዶን ኪሾት ፤ ፊትህን አጨፍግገህ መንጫንቀህን ተወውና ለመጥፎ ዕድል መልካም ፊት ለማሳየት ሞክር ። እኔም እንደዚሁ አደርጋለሁ ። ላሁን ግን እስቲ ተነስተን ሮዚናንቴም እንዴት እንደሆነ እንየው ። መችም ይህ ያልታደለው እንስሳ እንደእኛ ኖሮት ለመናገር የሚችል ቢሆን ኖሮ ከሁላችንም ይበልጥ መደብደቡን አይደብቀንም ነበር ።

«ይህስ ምንም አያስደንቀንም» አለ ሳንቾ ፤ እሱም በበኩሉ ዘሞረ ፈረሰኛ ከሆንበት ጊዜ ጀምሮ ድርሻውን ማግኘት ይገባዋል ። ይልቁንስ እኔን በጣም ያስደነቀኝ እኛን እንዲህ አድርገው አጥመልምለው ሲጥሉን የኔይቱ አህያ አንዳች ነገር ሳይነካት በሰላም መትረፏን በማየቴ ነው ።

«ደግነቱ» ሲል መለሰ ዶን ኪሾት ፤ መጥፎ ዕድል ከማናቸውም አደጋ ውስጥ ለመዳን የሚቻልበት ዘዴ እንዲገኝ አንድ የመሸሎኪያ በር ዘወትር ከፍታ ትተዋለች ። ይህንንም ማለቴ ይህች ጥሩ ከብት በአሁን ጊዜ እኔን ተሸክማ በማጓጓዝ ቁስሌን ለመታከም ወደ ምችልበት ወደ አንድ ግንብ ልታደርሰኝ በመቻሏ የሮዚናንቴን ጉድለት መጠገኗን ሳስገነዝብህ ነው ። እንዲህ ያለውን የከብት አቀማመጥ ፈሊጥ በጭራሽ ከውርደት ልቆጥረው የማልችልበት በቂ ምክንያት አለኝ ። ይኸውም ለደስተኛው የሩዝ አምላክ የቲበስ ከተማ አስተማሪ የሆነው ያ ደጉ ሽማግሌ ሲሌኖ ባለመቶ በር ወደሆነችው ከተማ በገባ

ጊዜ መልካም ፈቃዱ ሆኖ ባንዲት በምታምር አህያ ላይ ተቀ ምጦ እንደነበረ ያነበብኩትን ታሪክ አስታውሳለሁ ።

« ምናልባት እርስዎ እንዳሉት ሊሆን ይችል ይሆናል » ሲል መለሰ ሳንቾ» ዳሩ ግን እኔ እንደሰማሁት ይህ ሽማግሌው ሲሌና የተቀመጠው በደንበኛው አቀማመጥ ስለሆነ ከርሱ ጋር ለመመሳሰል ከመፈለግዎ በፊት በአህያ ላይ ተቀምጦ መሄድና በጆንያ እንደተከተተ ፍግ አግድም ተጭኖ መነዳት እጅግ የተ ራራቀ ልዩነት ያለው መሆኑን ማወቅ ይኖርብዎታል» አለው።

«አቀማመጡን የለወጠው የቁስሉ ሕመም ስለሆነ በኔ አይፈረድም» ሲል ዶን ኪሾት ማስረዳት ጀመረ ። ይህም ቢሆን በውጊያ ላይ የተገኘ ቁስል የቆሳዩን ክብር ይበልጥ ያስጌጠ ዋል እንጂ አያጐድፍበትም ። ስለዚህ ወዳጄ ፖንቻ ክርክሩን ትተህ ቅድም እንዳልኩህ ተነስና በመሰለህና ባሰኘህ አኳኋን ባህያህ ላይ አስቀምጠኝ ። ከዚያም በኋላ ጊዜው ከመጨለሙ በፊት ይህን ውድማ ቀበሌ ለቅቀን እንሂድ አለው ።

« ዘንጉት እንጂ » ሲል አስታወሰ ሳንቾ ዙዋሪ ፈረሰኞች ሁሉ የዓመቱን አብዛኛውን ወራት በውድማ ቀበሌና በበረሃ ውስጥ ማደር ይገባቸዋል ፤ እንዲያውም ይህን ለማድረግ የቻሉ እንደሆነ ከታላቅ ዕድል ይቆጥሩታል ፤ አላሉኝም ወይ? ብሎ ጠየ ቀው ።

«አዎን ማለቱንስ ብዬህ ነበር » ሲል ዶን ኪሾት መለ ሰለት ። ዳሩ ግን በበረሀ ውስጥ የሚያድሩት ሌላ ማደርያ ቦታ ሲያጡ ወይም ፍቅር የያዛቸው ሲሆኑ ነው እንጂ ባሁኑ ሁናቴ ላይ ሲገኙ አይደለም ። ለአደራረጉ እርግጠኛነት እንደሆነ ግን አያሌ ዙዋሪ ፈረሰኞች ሴቶቻቸው ምንም ሳያውቁላቸው ሁለ ቱን ዓመት አከታትለው በአለት ደንጊያ ላይ ተኝተው ለፀሐይ ለጨለማና ለቁር ተጋልጠው እንደሚኖሩ የታወቀ ነው ። ከነ ዚህ ፈረሰኞች አንዱ አማዲስ ስለሆነ ስሙን «ቤልቴኔብሮዝ» አስኝቶ በትክክል አላስታወሰውም እንጂ ለስምንት ዓመት ይሁን ወይም ለስምንት ወር ጊዜ ምክንያቱን አጣርቼ ባላው ቀውም ወይዘሮ ኦሪያና አበሳጭታው ሁባዔ ገብቶ መኖሪያውን

ፔኛፖብሬ ውስጥ በተባለው ቋጥኝ ላይ አድርጎ ነበር ይባላል ። የሆነው ሆኖ ሳንቾ ላሁን ይህን ታሪክ ወደጐን ትተን በሮዝናንቴ ላይ የደረሰውን ዓይነት አደጋ ተደግሞ በአህያይቱ ላይ እንዳይ ደርስ አባክህን ፈጠን ብለህ ተነሳ ።

«ይህ ብቻ ነበር የቀረው » አለና ሳንቾ ፥ ይህን የደቀቀሰ ውን አደጋ ያመጣበትን ሰው እያመረረ ሰላሳ ጊዜ አቃስቶ ፤ ስልሳ ጊዜ አምጦ ፤ መቶ ሃያ ጊዜ ተሳድቦና ተራግሞ ለመነሳት ቀና ብሎ አጋማሽ ላይ ሲደርስ ፈጽሞ ለመቆም ሳይችል እንደደ ጋን ጐብጦ ቀረ ። ሆኖም በዚህ በሚያሰቃይ ሁኔታ እንዳጐነበሰ ሄዶ አህያይቱን መጫን የማይቀር ዕዳ ሆነበት ። አህያይቱም ሳሯን በነፃነት ስትኰመኩም በመዋሏ ጠግባ ቆማ ነበርና እሷን ለማምጣት ሩቅ ከመሄድ አድናዋለች ። ቀጥሎም ሮዝናንቴን ጐትቶ አነሳው ። በውነቱ የብስጭት ስሜቱን የሚገልጥበት አንደበት ቢኖረው ኖሮ ሮዝናንቴም ላይ የደረሰው አደጋ በጌታውና በሳንቾ ላይ ከደረሰው የሚበልጥ በመሆኑ በዝምታ እንዲታለፍ የሚያስቀረው አልነበረም ። መከረኛው ሳንቾ ዶን ኪሾትንም ደግፎ አነሳውና በሆዱ በኩል ደፍቶ በአህያይቱ ላይ ከጫነው በኋላ ሮንዝናንቴን ከኋላ ደጀን አድርጎ አህያይቱን በሉኮዋ እየሳበ ወደ አውራው መንገድ የሚያገባ መስሎ የታየውን አቅጣጫ ይዞ ጉዞውን ጀመረ ። ይህም ሆኖ አንድ መረባ የሚ ሆን መንገድ እንደሄደ ዕድሉን ከመጥፎ ወደ ደህና በመለወጥ ለማቃለል የሚረዳው ዕድሉ እየመራው ወደ አውራው መንገድ ለመድረስ ቻለና ጥቂት እንደተራመደ ደግሞ እሱ እንደሚያ ውቀው አንድ የመንገድ ዳር ሆቴል ተከሰተለት ። ለዶን ኪሾት ግን ይህ ሆቴል በግድ•ታ የመስፍን ግንብ መሆን ነበረበት ።

ሳንቾ ይህንኑ አውቆ ሆቴል መሆኑን አበክሮ አስጠንቀቀው። ጌታው ደግሞ የመስፍን ግንብ ነው ብሎ ድርቅ አለ ። በዚህ አኳኋን ክርክራቸው እየተራዘመ ስለሄደ ከመቆረጡ በፊት እሆ ቴል ለመድረስ ጊዜ አገኙ ። በዚህን ጊዜ ሳንቾ በብስጭቱ ላይ ይህ አጉል ክርክር ተጨምሮ እራሱን ስላዞረው ሆቴል መሆኑን ለጌታው ለማረጋገጥ ሲል ከብቶቹን ከነጭነታቸው እያግተለተለ ወደ ሆቴሉ ገባ ።

ምዕራፍ 16

ብልሁ መኩንን ፈረሰኛው ዶን ኪሾት እሱ የመሰፍን ማንብ ብሎ በሰየመው ሆቴል ውስጥ የደረሰበት ሁኔታ ይተረካል ።

ዶን ኪሾት በአህያ ላይ በሆዱ ተደፍቶ አግድም ተጭኖ
ሲመጣ ሆቴለኛው እንደልማዱ እንግዳ ለመቀበል ወጥቶ እየ
ውና ምን ዓይነት አደጋ እንዳገኘው ሳንቾን ጠየቀው ።

«ምንም አይደል ቀላል ጉዳት ነው ፤ ሲል መለሰ ሳንቾ ። አገር
ሊቃኙ ከረጅም ቋጥኝ ድንጋይ ላይ ወጥተው ሳለ ድንገት እዳ
ልጧቸው ተንከባልለው ስለወደቁ ታፋቸውን ወለም ብሏቸዋል»
አለው ።

የሆቴለኛውም ሚስት እዚያው ቆማ ስታዳምጥ ነበረችና
ይህን የመሰለውን የሆቴለኛነት ባልትና ማደሪያቸው አድርገው
ከሚኖሩት ሴቶች መካከል በጣም የተለየ ጠባይ ያላት በመ
ሰሎቿ ላይ በደረሰው አደጋ ከልብ የምታዝን እርህሩህና ደግ
ሴት ስለሆነች ወዲያው በፍጥነት ዶን ኪሾትን ተቀብላ ከዳበ
ረችው ልጅዋ ጋር እየተረዳዳች ታስታምመው ጀመር ። ልጇቷም
የደስ ደስ ያላት ደማም ብላቴና ነበረች ።

እንዲሁም ደግሞ በዚሁ ሆቴል ውስጥ ተቀጥራ የምትአ
ገለግል አንዲት የአስቱሪያ ተወላጅ የሆነች ገረድ ነበረች ። የፊቷ
ቅርጽ ሠፊ ፤ አገጯ ጠፍጣፋ ፣ አፍንጫዋ ደፍጣጣ ፤ አንዱ ዓይኗ
ሸውራራ ሆኖ ሁለተኛው ደግሞ የተጠናገረ ቢሆንም የቀረው
ሰውነቷ አፈጣጠር ደንደርነት ሌላውን ጓንጓን ሁሉ የሚክስ
ላት ነበር ። ይህም ሆኖ ከእግርዋ አንስቶ እስከ እራሷ ድረስ
ቁመቷ ከሰባት ጋት የማይበልጥ ድብልብል ስለሆነች ትከሻ

ዋም መጠነኛ ጉብጠት የተጫነው ስለሆነ ይህ ጭነት እየከ
በዳት ከማትፈልገው ይበልጥ ዓይኗን ወደ መሬት አቀርቅራ እን
ድታይ አስገድዷት ነበር ። ይህች ዶለዝ ገረድ ከብላቴናይቱ ጋር
በመተጋገዝ ሁለት ሆነው እሆቴሉ ውስጥ ከተሠራው ከቆጡ
ላይ አንድ የማይረባ አልጋ ለዶን ኪሾት ዘረጉለት ። ይህም ቆጥ
በዱሮው ጊዜ ለብዙ ዓመት የገፈራ ማከማቻ ሆኖ ማገልገሉን
የሚያስረዳ አንዳንድ የጉድፍ እርጋፊ ምልክት ሆኖ ይታይበ
ታል ። እንዲሁም ደግሞ አንድ ነጋዴ እዚሁ ቆጥ ላይ ለማደር
መኝታውን ከዶን ኪሾት አልጋ ጥቂት ፈቀቅ አድርጎ አን
ጥፎ ነበር ። ምንም እንኳ የነጋዴው ምኝታ የተነጠፈው በበ
ቅሎው ጤቅና መደላድል ቢሆን በምቹነቱ ከዶን ኪሾት አልጋ
መቶ እጅ የሚበልጥ ነበር ። ምክንያቱም የዶን ኪሾት አልጋ
የተሠራው በአራት ቋሚና በሁለት አግዳሚ እንጨት ፣ በጥ
ቂትም እርብራብ ስለሆነ ከአሠራሩ ልልነትና ከአቋቋሙም ተዛ
ነፍነት የተነሳ እግሩ እየተወናገረ የሚዋልል ስለሆነ ነው ። ፍራሹም
የመሳሳቱ ብዛት ዲሪቶ የሚመስልና በውስጡም የተጉሰጎሰው
ነገር በጣም የደደረ ከመሆኑ የተነሣ ባንዳንድ ቸርቸር በኩል አፈት
ልኮ የወጣው ጠጉር ባይታይ ኖሮ በእጅ ሲነኩት እጉረባበጡ
በውስጡ ያለው ከጠጉር ይልቅ ጠጠር የተሞላበት ይመስል ነበር ።
ገላ ነኩ ንጣፍ ደግሞ እንደ ቆዳ የከቸረ ፣ ብርድልብሱም ዘርዛራ
በመሆኑ ድርና ማጉ አንድ ባንድ የሚቆጠር ሽክሽክ ነበር ።
ይህም ሆኖ ዶን ኪሾት ሌላ ማማረጫ ስለሌለው በዚሁ በተ
ነጠፈለት መጥፎ አልጋ ላይ ወጥቶ ጋደም አለ ።

ከዚህ በኋላ ሆቴለኛይቱና ልጅዋ ሆነው ቁስሉን እየፈለጉ
መድኃኒት እየቀቡ በሻሽ ሲያስሩለት ማሬቶሪኒዝ የምትባለዋ
አስቱሪያዊት ደግሞ መብራት ይዛ ቆማ ነበር ። ሆቴለኛይቱ
የዶን ኪሾትን ቁስል በምታስርበት ጊዜ በሰውነቱ ላይ ከቁስል
ይልቅ የበለዘ ሰንበር በዝቶበት ስለአየች ይህ አቆሳሰል ከው
ድቀት የተገኘ ከመምሰሉ ይልቅ ይበልጥ ወደ ድብደባ ይጠ
ጋል ስትል ጥርጣሬዋን ገለጠች ።

«የለም ድብደባስ አይደለም» ሲል ሳንቾ ተከራከረ ጌታዬ
የወደቁበት ቋጥኝ ከስሩ በጣም የሾለና ጉጥ የሞላባቸው ድን

ጊያዎች ስለነበሩ ወድቀው በሚንከባለሉበት ጊዜ ሰውነታቸው ከየሹለቱና ከየጉጡ ጋር በመጋጨቱ ምክንያት ይሆን ምልክ ከየቆሰሉ ሊሆን ይችላል ብለን ብንገምትም ሴንበር አደረገባቸው በማለት ካስረዳ በኋላ ንግግሩን በመቀጠል እባክዎ የኔ እመቤት ይህን ዓይነት ሕክምና የሚያስፈልገው ሌላም ሰው አይታጣምና ከሻሹና ከመድኃኒቱ ቀንሰው ያስተርፉ ይህንንም ማለቴ እኔም ጀርባዬንና ታፋዬን ውስጡን እየነዘረ ይቆረጥመኛል አለ ።

« እንግዲያውማ እርስዎም ወድቀዋል ማለት ነዋ ? ስትል ሆቴለኛይቱ ጠየቀችው ።

« የለም መውደቅስ አልወደቅሁም » ሲል ሳንቾ መለሰ ። « ዳሩ ግን ጌታዬ በኃይል ተምዘግዝገው ሲወድቁ በማየቴ ደንግጬ ሰውነቴ ክፉኛ ስለተሰቀጠጠ ከዚያ ወዲህ እኔም ሰውነቴን ነዘረኝ ። በዱላ እንደተደበደብኩ ያህል ሁለመናዬ ቁስል ሆኖ ያመኛል ። አላት ።

« ይህ በርግጥ ሊደርስ የሚችል ነገር ነው » አለች ብላቴናይቱ ፤ ለምሳሌ በእኔ ላይ ብዙ ጊዜ እንዲህ ያለ ነገር ደርሶብኝ እንደነበረ አስታውሳለሁ ። ይኸውም ዘወትር ሌሊት በሕልሜ ረጅም ስገነት ላይ ወጥቼ ይመስለኛል ከዚያ አንሸራቶኝ ቁልቁል ተወርውሬ እየወደቅሁ በፍጹም መሬት ለመንካት ሳልችል ጅው ብዬ ስወርድ እንደቅዠት ሆኖ እየታየኝ በድንጋጤ ባንኜ ስነቃ በእውነት እንደወደቅሁ ያህል ፊቴ ፍም መስሎ ሰውነቴ ሁሉ ድቅቅ ብሎ አሞኝ አገኘዋለሁ ።

«እዬ የኔ ወይዘሪት» ሲል መለሰላት ሳንቾ ። «መቼ አንቺ እንዳልሽው በሕልም የደረሰ ሆነና እንዲህም ቢሆንልኝ ኖሮ መልካም ነበር ። እኔ ግን ሕመሙ የተሰማኝ በፍጹም ሳልተኛና እንዳች ሕልም ሳላይ ዓይኔን አውጥቼ እያየሁ ቀን ለቀን በደረሰብኝ ድንጋጤ ነው ። ያውም እንዳሁኑ ሳልፈዝ በጣም ነቅቼ በምገኝበት ጊዜ ከጌታዬ ከዶን ኪሾት ጥቂት አነስ በሚል መጠን ሰውነቴ ለመገጣጠብ በቃ» አላት ።

«ለመሆኑ ፈረሰኛው ማን ይባላል» ስትል አስቱሪያይቱ ማርቶርኔስ ጠየቀች ።

«ስሙ የማንቻው ዶን ኪሾት ይባላል» ሲል መለሰ ሳንቾ ። ከብዙ ጊዜ ወዲህ በዓለም ላይ ከታዩት ከምርጦቹና ከብርቱዎቹ ዙዋሪ ፈረሰኞች መካከል አንዱ ነው ።

« ዙዋሪ ፈረሰኛ ማለትሳ ምን ማለት ነው » ብላ ጠየቀች ገረዲቷ ።

ሳንቾም እንዲህ ሲል መለሰላት ፤ እህቴ ሆይ ! እስከ ዛሬ ድረስ ይህን ነገር አለማወቅሽ ከዚህ ዓለም ብርሃን በጣም ርቀሽ ወደ ጨለማው ወገን የምትገኚ ፍጹም እንግዳ በመሆንሽ ገረመኝ ። ስለዚህ በበኩሌ ከታሪኩም ከተግባሩም ጠቅሼ ባጭሩ በሁለትና በሶስት ቃላት ሳስረዳሽ እችላለሁ ። ዙዋሪ ፈረሰኛ ማለት አንዳንድ ሰሞን በድንገትና በቅጽበት ዓይን በዱላ ተደብድቦ ወድቆ ሲያቃስት የሚገኝ ወይም ደግሞ አፍራሻውን በድል አድራጊነት ስሙ ተነሳስቶ ንጉሠ ነገሥት ለመሆን የሚችል መሆኑን ነው ። ዛሬ ግን ይህ ፈረሰኛ ከነጋሻ ጃግሬው በመላው ዓለም ላይ በጣም ዕድለቢስና መከረኛ ሆኖ ይገኛል። ነገ ወይም ተነገ ወዲያ ደግሞ በዱላ እየተጠለዘ አብሮት ለማቀቀውና በታማኝነት ሳገለገለው ጋሻ ጃግሬ የሚሰጠው ሁለት ወይም ሶስት የሚሆኑ ስፊ ግዛቶች ይኖሩታል አላት ።

« ነገሩ እንዲህ ከሆነማ ታዲያ ምነው እርስዎ እንዲህ ላለው ደግ ጌታ ጋሻ ጃግሬ ሆነው ሳለ በሁኔታው እንደሚገመተው ቢያንስ ቢያንስ የምስለኔነት ሹመት እንኳ ያገኙ አይመስሉም» ስትል ሆቴለኛይቱ ጠየቀችው ።

«ከተገናኘን በጣም ቅርብ ጊዜያችን ስለሆነ በችኮላ የሚደረስበት ነገር አይደለም ሲል መለሰ ሳንቾ » አጋጣሚያችንን ለመፈለግ ዙረት ከጀመርን ገና አንድ ወራችን እንኳ አልሞላንም ። በዚህም ጊዜ ውስጥ እስካሁን ድረስ ይህን የመሰለውን ማዕረግ ሊያስገኝልን የሚችል ዕድል አላጋጠመንም ። አንዳንድ ጊዜ እንደሚደርሰው አንድ ደህና ነገር ለማግኘት ስንመኝ ሌላ ያልታሰበ ክፉ ነገር ከተፍ ብሎ ይገኛል ። ይሁን እንጂ እውነት ሆኖ ጌታዬ ከዚህ ቁስላቸው ወይም ወለምታቸው የዳኑልኝ እንደሆነ እኔም ከድንጋጤ ባገኘሁት ሕመም ለዘላለም ሽባ ሆኜ እን

ደግልቀር እርግጠኛ ስለሆንኩ አሁን በልቤ ውስጥ የተመሠረተውን ታላቅ ተስፋ ሌላው ቀርቶ በድፍን እስፓኚያ ውስጥ የሚገኘውን ከፍ ያለ የክብር ሹመት መርጠው ቢሰጡኝ እንኳ በፍጹም አልለውጠውም» አላት ።

ይህ ሁሉ ወሬ በሚወራበትና ጥያቄም በሚደረግበት ጊዜ ዶን ኪሾት ንግግራቸውን ተጠንቅቆ ያዳምጥ ነበርና የተቻለውን ያህል ተነስቶ አልጋው ላይ ከተቀመጠ በኋላ የሆቴለኛይቱን እጅ ጨብጠና እንዲህ ሲል ሃሳቡን ገለጠላት ።

« ደርባባይቱ ወይዘር ሆይ! በዚህ በተከበረው ግንብዎ ውስጥ እኔን የሚያህል የከበረ እንግዳ ለማስተናገድ በመቻልዎ የእድልዎን ታላቅነት ለመገመት እንደሚችሉ ይመኑኝ ። ይህንንም የምልዎት ምንም እንኳ እራሱን በራሱ የሚያመሰግን ሰው ዋጋውን ያቃልላል የሚባለውን ትዝብት በመስጋት እኔ እራሴን በራሴ ሳመሰግነው ባልፈልግም በተለይ እንድናገር የምገፋፋኝ ይህን እጅግ ከፍ ያለ አስተያየት የሚሰጠውን ጀግንነቴን ሳልገልጥልዎ ማለፍ የማይገባኝ ሆኖ ስለአገኘሁት ብቻ ነው ። እኔ ባልነግርዎትም ቅሉ ጋሻ ጃግሬዬ ማን እንደሆንሁ አብራርቶ ሊያስረዳዎ ይችላል ። በእኔ በኩል በተለይ ላረጋግጥልዎ የምፈቅደው በሕይወቴ እስካለሁበት ጊዜ ድረስ ይህን ያደረጉልኝን ታላቅ ወሮታና አገልግሎት ለዘለዓለም በትውስታዬ ውስጥ ቀርጬ የማኖረውና ውለታዎን ለመክፈል የሕሊና ግዴታ ያለብኝ መሆኔን ነው ። ከዚህም በስተቀር ደግሞ የጊዜው አጋጣሚ ሆኖ በልቤ ውስጥ የበቀለውን ፍቅር ያጠባበቁንና ያኮታኮቱትን ደንብ በጥንቃቄ እንድፈጽም ባልገደድና እንዲሁም አሁን ስሟን በጥርሶቼ አጥር ውስጥ ከብቤ የያዝኩት የዚያች የውብታቢሷ ውብ ዓይኖች ሰንዝር እንዳልላወስ እግር ተወርች አስረውና ጨቁነው ባይዙኝ ኖሮ ለወዳጅነታችን ማጠንከሪያ እንዲሆን የዚህችቹ የቆንጆይቱ ልጅዎ ዓይኖች የነፃነቴ ባለቤቶች ሊሆኑ ይችሉ ነበር ።

ሆቴለኛይቱና ልጅዋ ፣ ያችም ምስኪኗ ማሪቶርኔስ ይህን የዙዋሪ ፈረሰኛውን ንግግር በሰሙ ጊዜ በግሪክ ቋንቋ የተና

ገረ መስሎ ስለተሰማቸው ፍቺው አልገባቸው ብሎ ሁሉም በመገረም ፈዝዘው ይመለከቱት ነበር ። ይህም ሆኖ ይህ ሐተታ ውሉ ግማሙ እነሱን ለማመስገንና ለመመረቅ መሆኑ በቀላሉ ሊገባቸው ቻለ ። ይሁን እንጂ ሴቶች ይህን የመሰለ ቋንቋ አነጋገር ሰምተው የማያውቁ ስለሆኑ ሁሉም እሱን እያዩ ወዲያው ደግሞ መለስ ብለው እርስ በእርሳቸው እየተያዩ በዶን ኪሾት ሁኔታ ላይ ከሌሎች ሰዎች የተለየ ነገር ያለበት መሆኑን ይታዘቡ ነበር ። ስለዚህ እነሱም በአቋራጭ መንገድ በተለመደው የባላገር አነጋገር ለምስጋናውና ለምረቃው ለውጡን ሰጥተው ወደየሥራቸው ሲሄዱ ማሪቶርኔዛ ብቻዋን ቀርታ ሳንቾም እንደ ጌታው ሕክምና ፈላጊ ነበርና ታክመው ጀመር ።

ይህ ከሆነ በኋላ አሁን ደግሞ ሌላ መታወቅ የሚገባው አንድ ነገር አለ ። ይኸውም ነጋዴው ከቀኑ ቀደም ብሎ ከገረዲቷ ጋር ባደረገው ንግግር ሌሊት እሱ ዘንድ መጥታ እንድትተኛ ለምኗት ስለነበረ እሷም እሺ ብላ እንግዶቹ ወጥተው ባለቤቶችም ተኝተው ሆቴሉ ጭር ካለ በኋላ እሱ ዘንድ ሄዳ ልትአድርና ልታስደስተው ቃል ገብታለት መቃጠራቸውን ነው ።

የዚህችን ገረድ ጠባይ የሚያውቁት ሰዎች እንደሚሉት ይህን የመሰለ ቀጠሮ እንኳንስ እዚህ አቅርቡ ይቅርና ምስክር በሌለበት በተራራ ጫፍ ላይ ብትቃርም እንኳን የቀጠሮ አጥባቂነቷ ብዛት ምንም ቢሆን ሳታደርገው የምትቀር አይደለችም ይሏት ነበር ። እሷም እንደምትለው እድለ ቢስነትና ዓይቶ ማጣት በሰው እጅ ላይ ጥሏት በዚህ ምክንያት ሆቴል ቤት ገርድና ብትቀጠርም ከውርደት የሚቆጠር ኑሮ አይደለም በማለት ቀድሞ እራሷን የቻለች እመቤት መሆኗን እያነሳች በትምክህት ትናገር ነበር ።

እንግዲህ ያ በጣም ደረቅና የአጭር ወንጋራ የሆነው የዶን ኪሾት ጉርባጣ አልጋ ወደገፈራ ማከማቻው የጋጣ ቆጥ ላይ ሊወጡ መጀመሪያ ተነጥፎ የሚገኘው ነበር ። ከሱ ለጥቆ ያለው ደግሞ የሳንቾ መኝታ ነው ። የተነጠፈው በአረግ ማጠራ ላይ ሆና ብርድ ልብሱ ከሱፍ ይልቅ የቃጫ ኪሻ የሚመስል ነበር።

ከነዚህ ከሁለቱ አልጋዎች እልፍ ሲል የሚገኘው የነጋዴው መኝታ ነው ። የሱም አነጣጠፍ ቅድም እንዳየነው የሁለቱን ምርጥ በቅሎዎች ዳውላና የጢቅ ግላስ ደራርቦ ነው ። ነጋዴው የሚነዳቸው በቅሎዎች ዘራቸው የታወቀ ገላቸው እንደተልባ የተለ ጠለጠ አሥራሁለት ወደሎች ነበሩ ። የዚህ ታሪክ ደራሲ እንደሚ ተርከው ይህ ነጋዴ በአርሼላምስ ከታወቁት ሀብታም ነጋዴ ዎች አንዱ በመሆኑ በጣም ስለሚያውቀውና እንዲያውም ለደ ራሲው ቅርብ የሥጋ ዘመዱ ስለሆነ ሁኔታውን በተለይ አብ ራርቶ ጠቅሶታል ። ይህም ሆኖ ደራሲው ሰይድ አህመድ ቤኔንጌል በተፈጥሮው በጣም ዝርዝር ወደሆኑት ጉዳዮች ውስጥ መግባት የሚወድ በመሆኑ የተነሳ የሚጽፈው ወሬ ሁሉ በዚህ መጠን ትክክለኛና የተለቀመ ነበር ። እስካሁንም ድረስ በተተረከው ውስጥ በግልጥ እንደሚታየው ምንም እንኳ እስከዚህ ድረስ አያሌ ጥቃቅን ዝርዝሮችና ደቃቅ ነገሮች ቢገኙበት ደራሲው ይህ ንኑ ሳያስማ በዝምታ ሸፍኖ ለማለፍ አልፈለገም ነበር ።

ስለዚህ በተፈጥሮ ዝንጉነታቸው ወይም ደግሞ በስንፍና ቸውና በድንቁርናቸው ምክንያት የድርሰታቸውን መዓዛ በቀ ለሙ መድ ውስጥ ትተው ድርጊቶችን በጣም አጣድፈውና አሳ ጥረው የሚተርኩት ምርጥ የተባሉት ደራስያን ሁሉ የአጻጻ ፋቸውን ምሳሌና ዘይቤ ከዚህ ዓይነት አተራረክ ቢቀዱት ኖሮ ይበልጥ ጣእም ያለው ይሆንላቸው ነበር ። ይህም ስለተባለ በተለይ «የሪካሞንቴው ታብላንቲን» ታሪክና እንዲሁም የኩንቴ ቶሚላስ ድርጊት የሚተርክበትን መጽሐፍ የጻፉት ደራስያን ሽህ ምስጋና ይገባቸዋል ። በእውነቱ ማናቸውንም ድርጊት በምን ያህል ትክክ ለኛነት አበጥረውና ዘርዝረው ፤ አብራርተው እንደጻፉት ሲታይ አስተዋይነታቸው እጅግ የሚያስደንቅ ነው ።

ከላይ ምን ብዬ ነበር ፤ እነሆ እንግዲህ ነጋዴው አጋሰሶችን ከታሰሩበት ሥፍራ ጎብኝቶ ለእራታቸውም ሁለተኛውን ድርሻ ገብስ አከፋፍሎ ከተመለሰ በኋላ በቀጥታ ወደ መኝታው ቆዋ ወጣና ከመደብሩ ላይ ተጋድሞ ቀጠሮ አጥባቂቷን ማሪቶርኔስን ይጠብቅ ጀመር ። ሳንቾም መላ ሰውነቱ በቅባት ተለቅልቆ በሻሽ እንደተተበተበ በጀርባው ተንጋሎ ለሙተኛትም እየከ

ጀለ የታፋው ሕመም ግን እንቅልፍ ነስቶት እየተማረረ ያቃ ሰት ነበር ። ዶን ኪሾትም በበኩሉ የሚሰማው ከባድ ሕመም እያሰቃየው ዓይኖቹን እንደ ጥንቸል እንዳፈጠጠ ተጋድሞ ነበር ። በሆቴሉም ውስጥ ታላቅ ፀጥታ ነግሦ ዙሪያው ጭር ብሎ ስለ ነበረ በሆቴሉ በስተበሩ አኳያ ከማዕዘኑ መግቢያ መሃል ላይ ከተንጠለጠለው አንድ ፋኖስ በስተቀር በምድረ ግቢው ሌላ መብ ራት አይታይም ነበር ። ይህ በሆቴል ከተለመደው ሁካታና ጫጫታ የተለየው ፀጥታ የሚሰጠው የአእምሮ እረፍትና ሠላም ዙዋሪው ፈረሰኞችን ለእብደቱና ለአደጋው ምክንያት በሆኑት መጻሕፍት ውስጥ በየገጻቸው ላይ ተጽፈው የሚገኙትን የፍ ቅር ሁኔታዎች ለማስታወስ ስለረዳው ለሰሚ እጅግ አድርጎ የሚያስገርምና ማንም አስቦት የማያውቀውን የቅሌት መንፈስ ፈጠረበት ። መቼም ብዙ ጊዜ እንዳስረዳነው ፈረሰኛው የሚያድር ባቸው ሆቴሎች ሁሉ በሱ አስተያየት የመስፍን ግንቦች ስለሆኑ የዛሬውንም ሌሊት ባንድ ስመ ጥሩ በሆነ የመስፍን ግንብ ውስጥ የሚገኝ መሆኑን በአእምሮው ውስጥ ቀረፀ ። እንዲሁም ደግሞ የሆቴለኛው ልጅ የመስፍኑ ልጅ መስላ ታየችው ። ይህችም ብላቴና በፈረሰኛው ትክለ መልካምነትና የትህትና ጠባይ ተማ ርካ ልቧ በጽኑ ፍቅር በመነደፏ የትነሳ ሌሊት ከቤተሰቦቿ ተደብቃ ወደሱ የምትመጣና አብራው የምታድር ለመሆኗ ቃል የገባች መሆኑን በሃሳቡ አረጋገጠ ። ይህን በአንጎሉ ውስጥ ያገባውን የቅዠት ትዝታ እውነተኛ ነገር አድርጎ ስለቆጠረው በዚህ ምክንያት እስካሁን ድረስ በፍጹም ታማ ኝነት ጠብቆ ባቆየው ንፁህነቱ ላይ የሚደርሰውን ከባድ የከሃዲነት ፈተና በማሰብ ይጨነቅ ጀመር ። ባንድ በኩል ደግሞ ይህን አደገኛ ፈተና ለማሸነፍ የሚችልበትን ብርታት ለማግኘት ሲል መንፈሱን ይበጠብጠው ጀመር ። በዚህ አኳ ኋን የባሰውን ጤናው ታውኮ የተረፈውንም አንጎሉን ከደነ ዘዘው በኋላ በመጨረሻው ውሳኔ እንኳንስ የመስፍኑ ልጅና በቁ ንጅናዋ የተደነቀችው ንግሥት ጂኔቭራ እራሷ ከሞግዚቷ ቼን ታኞና ጋር መጥታ ብትለምነው የሱን እመቤት የዱልቼኔያን ክብር የሚነካ አንዳች የውስልትና ሥራ ከመሥራት ለመታ ገድ መሰዋዕት ለመሆን በልቡ ቆርጠ ።

በዚህ የተዘበራረቀ ሃሳብ ሁለመናው ተወርሮ በሚገኝበት
ጊዜ በእድሉ መጥፎነት ልክ በዚያኑ ሰዓት ባለቀጠሮይቱ እስ
ቴሪያዊት ከተፍ አለች ። እሷም የውስጥ ልብሷን ብቻ እንደለ
በሰች ኮሽታ እንዳይሰማባት ጫማዋን አውልቃ ፀጉሯንም ሸብ
ልላ በጨርቅ አስራ በቀስታ እርምጃ እየተራመደች ሰስቱም
ሰዎች ወደተኙበት ቆጥ ላይ ከወጣች በኋላ በዳበሳ ነጋዴውን
ትፈልግ ጀመር ። ዳሩ ግን ቦታው ጠፍቶባት ስትንገዋለል ዶን
ኪሾት ስለሰማት ምንም እንኳ ቁስልና ወለምታው ቢያስቸግ
ረው ተነስቶ አልጋው ላይ ተቀመጠና በሕልሙ ሲያያትና ሲጨ
ነቅባት የነበረችውን ተወዳጅዋን የመስፍኑን ልጅ ለመቀበል
እጁን ዘርግቶ ይጠባበቅ ጀመር ። አስቱሪያዊቷም ድምጧን አጥፍታ
ጉንበስ ብላ ወዳጅዋን ለመፈለግ እጅዋን ስድዳ ስትዳብስ እንዳጋ
ጣሚ ከዶን ኪሾት እጅ ጋር ስለተገናኘች ክንዷን ጨበጠና አን
ዳች ቃል ሳይናገር ጉትቶ እጉኑ አስቀመጣት። ከዚያም በኋላ ሰውነ
ቷን ዳብሶ የውስጥ ልብሷን ነካ ፣ ምንም እንኳ የውስጥ ልብሷ ከከ
ፋይ ጨርቅ የተሰራ በለሴ ቢሆን ለሱ የረቀቀ ሐር መስሎ ታየው ።
በእጅዋም ላይ አምባር አገኘ ። ይህም አምባር የቁርበት አሲምና
የዶቃ ስክ ቢሆን የምስራቅ አልማዝ መስሎ ታየው ። ፀጉሯም
እንደጋማ ጠጉር የከረደደም ቢሆን በጣም ዘማና የወርቅ ነዶ
በመሆኑ ያብረቅራቂነቱ ኃይል የፀሐይን ብርሃን የሚያጨልም
መስሎ ታየው ። የነጭ ሽንኩርት ጠረን የሚሸተው ትንፋሿ
ደግሞ ልብ የሚያናውጥ ናርዶስ ሽቱ ሆኖ ተሰማው ። በጠቅ
ላላው ነገሩን አሳጥሮ ለመጨረስ እንዲመች በዚያው በአነበ
በው መጽሐፍ ላይ ሁኔታዋ ተጽፎ ከሚገኘው ልዕልት ጋር
በማመሳሰል የሰውነቷን ቅርጽና አፈጣጠር አለባበሷንና ጌጧን
መዓዛዋን በሙሉ ይህችኛዋም የያዘች አድርጎ በሃሳቡ ተረጐመ።
ይህችም በታሪኩ ውስጥ የምትገኘው ልዕልት በፍቅር ተሸንፋ
በጣም ቆስሎ የተኛውን ፈረሰኛ ለመገናኘት ሄዳ እንደነበርና
ሌላም ከዚህ ሁኔታ ጋር የተየያዘ ዝርዝር ነገር ሁሉ በሚተረከው
ልብ ወለድ ታሪክ ላይ ተጽፎ የሚገኝ ነበር ። ስለዚህ የዚህ የም
ስኪኑ ፈረሰኛ አእምሮ ከሕፃን ልጅ ያነሰ ደካማ ባይሆን ኖሮ የገረ
ዲቷን ገላ በመዳሰስ የተሰማውም ሆነ ። ከትንፋሿ ያሸተተው ፣ እን
ዲሁም የነበራት ሌላው ጠረኗ ሁሉ አንድነት ሆኖ ነጋዴ ሳልሆን

ለማናቸውም ሰው ቢሰማ ኖሮ ወዲያውኑ አቅለሽልሾ የሚያስታው
ክ ስለነበረ ይህ ጉድለቷ ብቻ ከመታለል ሊያድነው ይችል ነበር ።
እሱ ግን የጅልነቱ ብዛት በክንዱ ያቀፋት የቄንጅና ንግሥት መሆ
ኗን አምኖ ነበርና በውል አጥብቆ አቅፎ በተለሳለሰና በማቆ
ላመጥ አነጋገር እንዲህ ይላት ጀመር ።

« እጅግ የተከበርሽውና ፀጋ የተሞላሽው ልዕልት ሆይ !
በፊቴ ላይ የሚያንፀባረቀውን ታላቁን የውበትሽን ፀዳል በማየቴ
ይህን እጅግ ከፍ ያለውን ወሮታ ለመክፈል የሚኖርብኝን ግዴታ
ለመፈጸም በምችልበት ሁኔታ ላይ ለመገኘት ምንኛ ፈቃዴ
እንደነበረ የምገልጥበት እንደበት ያጥረኛል ። ዳሩ ግን አጉል
ዕድል ደጎችን እየተከታተለ ከማሰናከል ምንግዜም የማይደክ
መው በመሆኑ ከፉኛ ተጉድቼ ቆስዬ እዚህ አልጋ ላይ እንድ
ገኝ አድርጎኛል ። በበኩሌ ፍቅራዊ ፍላጐትሽን ለመፈጸም ፈቃ
ደኛ ብሆንም እንኳን የአሁኑ ሁኔታዬ እንዳልችል አድርጎኛል።
በዚህም አለመቻሌ ላይ ሌላ ይበልጥ ከፍ ያለ መሰናከል ተጨ
ምሮበታል ። ይኸውም የሃሳቤን የምስጢር ቁልፍ ለያዘችው
ለእመቤቴ ለወደር የሌሽ የተቦዘይቱ ዱልቺያ የገባሁት የታማ
ኝነት ቃል ኪዳን ነው ። ይህ መሰናከል ባይኖርብኝ ኖሮ ይህን
በታላቅ ለጋስነት የቀረበልኝን ዕድለኛ አጋጣሚና መልካም
ስጦታ ገፍቼ ለመመለስ እስከዚህ ድረስ የጃልሁ ፈረሰኛ አል
ሆንም ነበር » አላት ።

ማሪቶርኔስ ግን ይህን ለሚያህል ጊዜ ከዶን ኪሾት ጋር ያለ
ውዴታው ምስጢር ይዛ በመቆየቷ ነጋዴው ምን ይለኝ ይሆን
በማለት ክፉኛ ስለሰጋች ሰውነቷ በላብ ተዘፍቆ ነበር ። ዶን
ኪሾትም እያከታተለ የሚናገረውን ሐተታ ለመስማት እንዳች
ፍላጐት ሳይኖራት ከእጁ አምልጣ ለመሄድ ብቻ በተቻላት
መጠን ትታገለው ነበር ። ይሁን እንጂ ይህ ሁሉ መጓተት እየ
ሆነ አንዲት ቃል እንኳ አምልጧት ድምጽ አላሰማችም ነበር።

ያ ጉረምሳ ነጋዴ ደግሞ ከቀድሞ ጀምሮ ያንን መጥፎ
ፍላጐቱን ለመፈጸም ሲል እንደጐመጀ የማሪቶሬኔስን መምጣት
ነቅቶና አንቅቶ ይጠባበቅ ነበርና ገረዲቱ ወደ ቆጡ ከወጣች
በት ጊዜ አንስቶ እዚሁ እመካከላቸው መኖሯን አውቆ ዶን

ኪሾት የሚናገረውን ሁሉ ተጠንቅቆ ያዳምጥ ነበር ። በዚህ ሁኔታ አድብቶ እንደተቀመጠ ብዙ ሰዓት ከጠበቀ በኋላ ትእግሥቱን ስለጨረሰ ፥ እንዲሁም ደግሞ አስቴሪያይቱ ቃልዋን ያልጠበቀች ሆና በሌላ ሰው የለወጠችው ስለመሰለው በዚህ አኳኋን በመታለሉ ቅናትና ንዴት አቁነጠነጠውና ከመኝታው ተነስቶ በዝግታ ሄዶ ከዶን ኪሾት አልጋ ጫፍ ላይ ተቀመጠ ። እዚያም እንደሆነ የሹክሹክታቸው ምስጢር ፍጻሜው ምን እንደሆነ ለማወቅ አድፍጦ ቢያዳምጥም አልሰማው አለ ። ከጥቂት ጊዜ በኋላ ግን ገረዲቷ ከዶን ኪሾት እጅ ለመላቀቅ ስትታገል እሱ ደግሞ አጠገቡ እንድትቆይ ለማድረግ ሲጐትታት በመስማቱ ይህን አጉል ልፊያቸውን ስላልወደደ እጁን ሠነዘረና ፍቅር ያጠቃውን ፈረሰኛ በዚያ በሚሸሸው ጉንጩ ላይ አንድ ኃይለኛ ቡጢ ቢያሳርፍበት በአፉ ውስጥ ደም ሞላበት ። በዚህ ብቻ የልቡ ስላልደረሰ ዘሎ አልጋው ላይ ወጣና በዱላ የቆሰለውን ታፋውን እየረገጠ ይጨፍርበት ጀመር ። አልጋውም ወደኋላ ራቅ ብለን እንዳስረዳነው ሥራው ግብዝ በመሆኑ ምክንያት ረግቶ የቆመ አልነበረምና የነጋዴው ክብደት ሲታከልበት ጊዜ ሚዛኑ ባንድ ወገን አጋድሎ በጳፍ የነበረው አልጋ ወላልቆ ወደ መሬት ለሽ አለ ። በዚህ ጓንታ ሆቴለኛው ተሸብሮ ከእንቅልፉ ነቅቶ ከተነሳ በኋላ ጉሮሮው እስቲሰነጠቅ ድረስ ማርቶርኔስን ይጠራት ጀመር ። እሷም ፈርታ ለጥሪው ስላልመለሰችለት በዚህ ጓንታ ውስጥ እሷ እንዳለችበት ሆቴለኛው በቶሎ ገባው ። በዚህ ጥርጣሬ ካልጋው ላይ ወርዶ መብራት አብርቶ ጓንታውን ወደሰማበት ቆጥ ላይ ወጣ ። ገረዲቷም የጌታዋን መምጣት በሰማች ጊዜ ሰውዬው ክፉ ተደባዳቢ መሆኑን ታውቃለችና በፍርሃት እየተንቀጠቀጠች ወደ ሳንቾ አልጋ ሸሽችና እሆዱ ላይ ወጥታ ጭብጥብጥ ብላ ተሸጐጠች ። እሱም እንቅልፉን ሲያባብል ውሎ ገና ተኝቶ ማሸለቡ ስለነበረ ለጊዜው ቶሎ አልነቃም ነበር ። ሆቴለኛውም ድምጹን ከፍ አድርጎ በቁጣ እየጮኸ ወደ መካከላቸው ገባ ።

« ወዴት ነሽ አንቺ ሸርሙጣ ፥ ይህን ቆጥ የምታተራምሽው ያለጥርጥር አንቺ ነሽ! ነይ ውጭ ከዚህ አንቺ እለሌ ጋለሞታ ፥ እያለ የስድብ መዓት ያወርድባት ጀመር ።

እዚህ ነጥብ ላይ የሆቴለኛው ጩኸት ሳንቾን ስለቀሰቀሰው ባንና ተነሳ ። ወዲያውም በሆዱ ላይ የተጫነው ሸክም ክብዶ ስለተሰማው አጋንንቶች የሠፈሩበት መስሎት እንደባባ በቡጢ ወዲያና ወዲህ እየመታ ማሪቶሪኔስን ደህና አድርጎ ይጠልዛት ጀመር ። በዚህ አኳኋን በመመታቷ ክፉኛ ስለተናደደች ፍራቷን ሁሉ ተወችና እሷም በበኩሏ ሳንቾን በርከት አድርጋ በቡጢ እየደወለች የመተኛት ፍላጐቱን አስወገደችለት ። ሳንቾም መቺው ማን እንደሆነ ሳያውቅ ክፉኛ በመመታቱ በንዴት ስለጋለ ተጣጥሮ ተነሳና ማሪቶርኔስን ጨምድዶ ከያዘ በኋላ በዚህ ዓለም ላይ በጣም የሚያስቅና በጣም የመረረ ጠብ ፈጥረው በቡጢና በንክሻ በቡጨራና በጉሽምታ ይናረቱ ጀመር ። ነጋዴውም ደግሞ በሆቴለኛው መብራት ብርሃን ወዳጁ በእንዴት ያለ ጭንቅ ውስጥ ተወጥራ እንደምትገኝ ስላየ ዶን ኪሾትን ለቀቀና ሊረዳት ወደርሷ ሲሄድ ሆቴለኛውም ተከተለው ። ዳሩ ግን የሆቴለኛው አካሄድ በሌላ ዓይነት ንዴትና ስሜት ነበር ። ምክንያቱም የዚህ አባጓሮ እና ረብሻ ዋና ሰበብ የሆነችው ማሪቶርኔስ መሆኗን በበኩሉ እርግጠኛ ሆኖ ስላመነ በዚህ ጥፋቷ ሊቀጣት በማሰብ ነው ። ለዚህም ጠብ የተሰጠው ምሳሌ «ድመት አይጥን ፥ አይጥ ጅራፍን ፥ ጅራፍ በሬን ፥ እንደሚበላው ስለሆነ ነጋዴው ኪሾትን ፤ ሳንቾ ገረዲቷን ፤ ገረዲቷ ሳንቾን ፤ ሆቴለኛው ገረዲቷን በመምታት ያላንዳች ገላጋይና ያላንዳች እረፍት እንደ እብድ ይዋቄ ነበር ። የባሰውን ደግሞ ሁኔታውን ያከፋው በፍጅቱ መካከል የሆቴለኛው መብራት መጥፋት ነው ። በዚህን ጊዜ ሁሉም በጨለማ ውስጥ ሆነው አንዱ ባንዱ ላይ እንደተዛዘሉ የዕውር በትር እንደሚባለው ቦታ ሳይለዩ ለሞት በሚያሰጋ አመታት መከሳከሳቸውን ቀጠሉ ። ከመላ ሰውነታቸው አንዳች እንኳን በትር ያላረፈበት ስፍራ አልነበረም ።

እንዳጋጣሚ ደግሞ የዚያን ዕለት ማታ የድሮው የቶሌዶ አገር የወንድማማችነት እድር የጉበዝ አለቃ የሆኑት ሽማግሌ ሰው በሆቴሉ አድረው ነበርና ይህን እየተጋጋለ የሚሄደውን ድብልቅልቅና ሁካታ በሰሙ ጊዜ ከእጃቸው የማይለዩትን ምርኩዛቸውን እና የቆርቆሮ ሳጥናቸውን ከግል ሰነዳቸው ጋር ይዘው በጨለማ ውስጥ እየጮኹ ወደ ቆጡ አመሩ ። እዚያም

Pdf by Meysor Bro

እንደደረሱ በሕግ ስም ቁሙ ፤ በዕድር ስም ቁሙ ፤ እያሉ ያወግዙ ጀመር ።

እንዲህ እያሉ ወደሰዎቹ ሲጠጉ መጀመሪያ እግራቸውን ያደናቀፈው ዶን ኪሾት ነበር ። እሱም ከተሰበረው የአልጋ እንጨት ላይ ወድቆ ሕሊናውን እንደሳተ አፉን ወደላይ እንዳንጋጠጠ ተዘርግቶ ስለነበረ ዝቅ ብለው እጃቸውን ሰደው በዳበሳ እየተመ ተሙ እረዙን ጨምድደው ከያዙ በኋላ ጩኸታቸውን ሳያቋ ርጡ « የሕግ ያለህ ድረሱ ሰው ተላለቀ » እያሉ እርዳታ ይጠ ይቁ ጀመር ።

ዳሩ ግን የተያዘው እሥረኛ ጥቂት እንኳ የማይንቀሳቀስ በመሆኑ የሞተ ስለመሰላቸው እና በውስጡም የሚገኙት ሰዎች ሁሉ የሱ ገዳዮች ስላደረጓቸው በዚህ ጥርጣሬ ድምጻቸውን ከቅድሙ ይበልጥ አጉልተው ኡኡታቸውን አስተጋቡ ።

«የሆቴሉ በር ይዘጋ ! ከዚህ ቆጥ ላይ አንድ ሰው ተገድ ሏልና ማንም ሰው ከዚህ እንዳይወጣ» ። ብለው አስጠነቀቁ ። በዚህ ማስጠንቀቂያ ጩኸት ተዋጊዎቹ ስለተደናገጡ ልክ ድምጹን እንደሰሙ ወዲያው ሁሉም መማታታቸውን አቋርጠው ፀጥ አሉ ። ሆቴለኛውም ሹልክ ብሎ ወደ መኝታ ክፍሉ ሄደ ። ነጋዴውም ወደ መደብሩ ተመለሰ ። ገረዲም ወደ ጎዳዋ ገባች ። እነዚያ ሁለቱ መከረኞች ዶን ኪሾትና ሳንቾ ግን ሌላ መሄጃ ስለሌላቸው ከወደቁበትም ለመነሳት ስለማይችሉ እዚያው እወደ ቁበት በታ ብቻቸውን ቀሩ ። የጕበዝ አሊቃውም እስካሁን ጨብጠውት የነበረውን የዶን ኪሾትን ሪዝ ለቀቁለትና መብ ራት ፈልገው ወንጀለኛውን መርምረው ለማሰር ወጡ ። ዳሩ ግን ሆቴለኛው ወደ መኝታ ክፍሉ በተመለሰ ጊዜ በሆቴሉ መግቢያ በር ሲበራ የነበረውን ፋኖስ ሆን ብሎ አጥፍቶት ስለነበረ መብራት ለማግኘት አልቻሉም ። ስለዚህ ወደ ወጥቤቱ ምድጃ ሄደው እሳት ለማንደድ እየተንጐዳጐዱ ብዙ ጊዜ ከፈ ጀባቸው በኋላ በመጨረሻው እንዲት ኩራዝ ለማያያዝ ቻሉ ።

ምዕራፍ 17

ቆፍጣናው ዶን ኪሾት ለገዛ ጉዳቱ የመሰፍን ግንብ ብሎ በሰየመው ሆቴል ውስጥ ከጋሻ ጃግሬው ከሳንቾ ፓንቻ ጋር የተቀበሉት በፍር ቁጥር የሌለው አሣርና ፍዳ መተረኩ ይቀጥላል ።

እስከዚያው ድረስ ዶን ኪሾት ነፍስ ዘርቶ ፡ ሰውነቱን ካወቀ በኋላ በመጀመሪያው ቀን « በሽመል ሸለቆ » ላይ ተደብድቦ ወድቆ በነበረበት ጊዜ ጋሻ ጃግሬው በጠራበት በዚያው ዓይነት ቀሰስተኛ ድምጽ እንዲህ እያለ ይጠራው ጀመር ።

«ወዳጄ ሳንቾ ተኝተሃል ? ተኝተሃል ፤ የኔ ወዳጅ ሳንቾ

«እንደምን አድርገህ ነው ተኛ የሚሉኝ ! እምላክ ሞቴን ባቀረበውና ለመሆኑ የትኛው ጤናዬ ነው የማያስተኛኝ አለ። ሳንቾ እንደተበሳጨና እንደበገነ በከፋት የተበከሉና የተሰበሰቡ ተንኮለኞች ሁሉ ዛሬ ሌሊት ተሰብስበው በላዬ ላይ ሲጨፍሩብኝ እየሰማኋቸው ምኑን ተኛሁት»

...... « እሁን እንዳልከው ዛሬ ሌሊት የደረሰብን ሁኔታ በዲያብሎስ ሕቅድ የተመራ ለመሆኑ ሙሉ በሙሉ እርግጠኛ መሆን ትችላለህ» ሲል መለሰለት ዶን ኪሾት » .... ምክንያቱም ፣ ወይም እኔ ነጕላ ሆኜ ይሆናል ፣ ወይም ደግሞ ይህ ግንብ ያለጥርጥር በጥበብ ኃይል የተወረረ መሆን አለበት ። የሆነው ሆኖ በተለይ አሁን ልነግርህ ያሰብኩትን ምስጢር እኔ እስክሞትልህ ድረስ ለማንም ቢሆን እንዳታወጣው አስቀድመህ እንድትምልልኝ እፈልጋለሁ » አለው ።

«በደስታ እምልልዎታለሁ» ሲል መለሰ ሳንቾ ፣